

Jesenice, 31. marca 1972

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarnja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Predsednik CK ZKS Franc Popit in član CK ZKS Peter Toš v razgovoru na Jesenicah

Predsednik CK ZKS Franc Popit na Jesenicah

O aktualnih nalogah ZK in uresničevanju ustavnih amandmajev

V ponedeljek 27. marca sta predsednik CK ZKS Franc Popit in član CK Peter Toš obiskala Jesenice in imela dopoldan razgovor s predstavniki družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij občine in Železarne. Osnovni namen razgovora je bil, pogovoriti se o aktualnih nalogah ZK in o uresničevanju ustavnih amandmajev. Potem ko je sekretar občinskega komiteja ZKS dipl. inž. Štefan Nemec na kratko predstavil gospodarsko politična gibanja v občini, strukturo ZK v občini, njena snovanja in probleme, je prebral pismena vprašanja o katerih naj bi tekel razgovor na tem srečanju. Predno pa je stekel pogovor je na nekaj uvodnih misli spregovoril predsednik Popit, ki jih v nadaljevanju navajamo v celoti.

Ves kurz, ki ga vodimo že nekaj let nazaj in ki je bil potrjen na 24. seji predsedstva ZKJ in 2. seji konference ZKJ, je šel v smeri, da okrepi vlogo Zveze komunistov. Okrepimo s tem, da jo organizacijsko tako postavimo, da bo v središču samoupravnega dogajanja, na drugi strani pa da zahtevamo od komunistov, da vsakdo povsod tam kjer dela, uresničuje politiko in stališča ZK. Mi imamo pri tem določene rezultate, s katerimi pa ne moremo biti še povsem zadovoljni, predvsem kar se aktivnosti nekaterih komunistov tiče. Po VI. kongresu ZKJ se od komunistov zahteva veliko večja angažiranost, večja aktivnost. Če pa hočejo to biti, potem se morajo eksponirati, se morajo tam kjer delujejo, v svoji okolici pokazati kot najbolj aktivni ljudje. Seveda pa to tudi pomeni, da znajo odgovarjati na vprašanja, ki jih določena problematika odpira. To pa ni vedno lahko, ker je vedno bolj komplicirano naše celotno družbeno in politično življe-

nje. Če hoče nekdo ne samo slediti, ampak aktivno usmerjati, aktivno spreminjati stvari, potem mora te različne situacije in probleme bolj poznati kakor smo jih nekdanj poznali, ko je bila borba

za osnovne konture socializma bolj enostavna. To poudarjam zato, ker ko bomo govorili o tem kako usposobiti člane ZK za akcijo in za večjo aktivnost, bomo morali izhajati iz dveh izhodišč. Eno je organizacijsko, drugo pa je kako usposobiti komuniste, da se bodo lahko znašli v različnih situacijah, da bodo poznali probleme in znali poiskati rešitve v določenih situacijah. Ob razpravah organizacijskega značaja, bi morali spregovoriti, kako se partijsko organizirati v delovnih organizacijah. Me-

(Nadalj. na 7. str.)

Predčasno končan remont pomeni 250 ton več jekla

Naša napoved v zadnji številki Železarnja, da predvidevajo, da bo generalni remont ASEA električne peči končan pred rokom, se je uresničila. V četrtek 23. marca ob 21. uri, je po osmih dneh in 18 urah, ponovno pričela obratovati ASEA električna peč, to je 32 ur pred planiranim rokom. To pa praktično pomeni, da je zaradi tega zmanjšan izpad proizvodnje jekla za okrog 250 ton. Tega uspeha smo toliko bolj veseli, ker zelo primanjkuje surovega jekla. Na obratovodstvu elektrojeklarne so nam povedali, da je po remontu proizvodnja stekla brez večjih težav, kar kaže, da so bila dela dobro opravljena. Ko to poročamo, to je 29. marca, so delali že četrti šarž visoko legiranega oziroma nerjavnega jekla zapored, kar doslej še niso delali, kar samo potrjuje gornjo trditev, namreč, da so dela dobro opravljena. Trenutno imajo na programu proizvodnjo samih kvalitetnih jekel.

Za tako lep uspeh so zaslužni vsi, ki so pri generalnem remontu sodelovali, tako vsi vzdrževalci kot delovodje električnih peči in delavci Vatrostalne.

Mnenja in stališča odbora DIATI

Člani upravnega odbora Društva novatorjev in racionalizatorjev, so na svoji seji govorili o problematiki te dejavnosti v Železarni. Gradivo za svojo razpravo so črpali iz analize ovrednotenega dela racionalizatorske dejavnosti v letu 1970 in 1971, v predlogih za izboljšanje inventivne in inovacijske dejavnosti v Železarni in iz sklepa četrte redne seje odbora za izume in racionalizacije pri DS Železarne.

Člani odbora društva so pozorno pregledali analizo novatorske dejavnosti v letu 1970 in 1971 in ugotovili, da je ta dejavnost v upadanju. Res je, da je bilo v letu 1971 vloženo več prijav tehničnih

izboljšav, toda prikazan prihranek je nižji kot je bil v letu 1970.

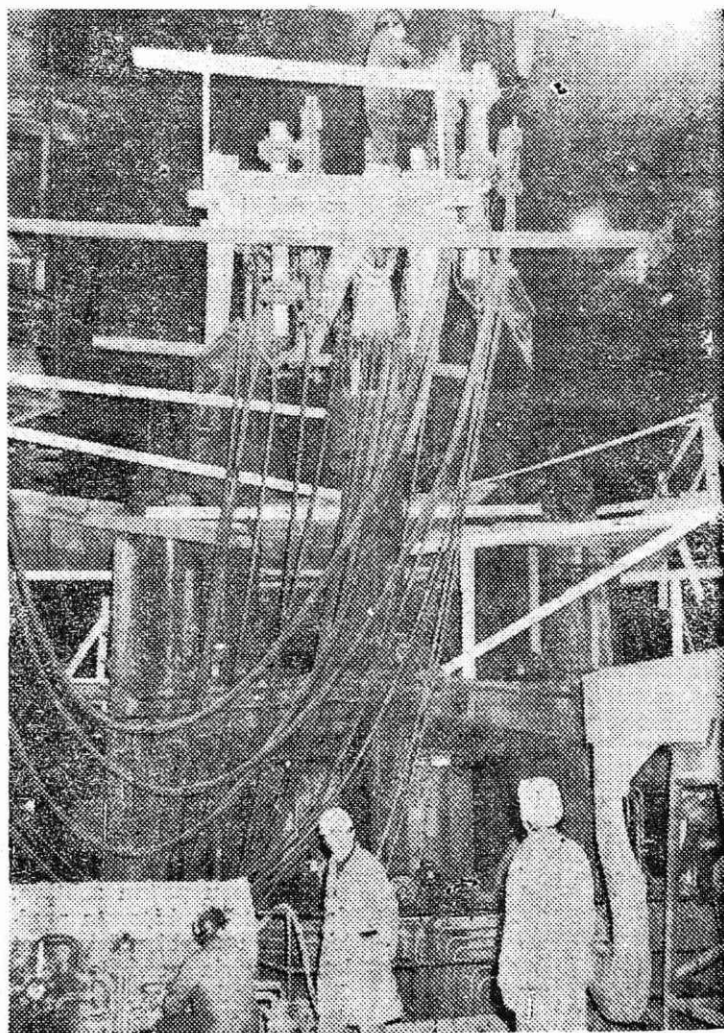
V letu 1970 je bilo vloženih samo 45 predlogov, rešenih

(Nadalj. na 2. strani)

Potrošniki elektrod zahtevajo stalno kakovost, redno dobavo in uvajanje novih kvalit

V petek, 24. marca je vodja oddelka za raziskave tržišča Železarne Djordje Tautović sklical sestanek s potrošniki elektrod oziroma dodatnega materiala s področja varilne tehnike. Sestanka v zgornjih prostorih Kazine so se udeležili predstavniki petih največjih ladjedelniških podjetij Jugoslavije in sicer: »3. maj« Rijeka, »Uljanik« Pula, »Brodogradilište« Split, brodogradilište »Viktor Lenac« Rijeka in Brodogradilište Trogir ter predstavniki dveh grosistov, ki oskrbujejo ladjedelništvo s surovinami in sicer Brodomaterial Rijeka ter Brodomerkur Split. Sestanek je odprl in pozdravil v imenu uprave podjetja pomočnik glavnega direktorja dipl. inž. Ivo Arzenšek, s strani Železarne pa so se ga udeležili še direktor prodajnega sektorja dipl. oec. Jernej Hočevar s svojimi sodelavci, predstavnik raziskovalnega oddelka in obratovodja elektroodnega obrata.

(Nadalj. na 3. strani)

Od posrednega k neposrednemu upravljanju

Na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije so v resoluciji o aktualnih političnih nalogah poudarili zahtevo, ki se nanaša: »... na neodtujljivo pravico delovnih ljudi in njihovih samoupravnih organizacij pri razpolaganju s pogoji, sredstvi in rezultati dela, ki vodijo v krepitev odločilne vloge in vpliva združenega dela na celoto tokov ekonomske in družbene reprodukcije, v samoupravno povezovanje in integracijo družbenih sredstev, dela in ustvarjanja ter v dosledno izvajanje načel delitve po delu in rezultatih dela v vseh dejavnostih...« Te misli so bile vzgajane v ustavne spremembe, predvsem v XXI. in XXII. ustavni amandma, ki po besedah tovariša Tita pomenita močno orožje delavskega razreda. Bistvo teh novih ustavnih sprememb pa je na splošno povedano v tem, da se uveljavi oziroma pravno uresniči neposredno upravljanje delovnih ljudi kot osnovna in načeloma obvezna oblika upravljanja. To pomeni odločanje delovnih ljudi o bistvenih vprašanjih, ki zadevajo dohodek, njegovo delitev, razpolaganje s sredstvi in medsebojne notranje odnose. Seveda pa to zahteva precej globoko poseganje v dosednji sistem upravljanja, kateremu je bila osnovna posredno upravljanje z nekaterimi značilnostmi decentralizacije upravljanja, nosilec samoupravnih pravic pa je bilo podjetje. Neposredna povezanost tistih, ki ustvarjajo dohodek z odločanjem o njegovi nadaljni usodi pa zahteva oblikovanje nove organizacijske enote združenega dela. To je tudi razlog, da se uveljavlja temeljna organizacija združenega dela, namesto dosedanje oblike podjetja oziroma delovne organizacije. Temeljna organizacija združenega dela pa se bistveno razlikuje od delovne ali ekonomske enote, ki so bile oblikovane zaradi decentralizacije upravljanja in na katere je podjetje kot nosilec samoupravnih pravic, preneslo nekatere pravice upravljanja.

Ni namen tega razmišljanja, ali naj v naši železarni podjetje kot celota predstavlja temeljno organizacijo združenega dela, ali naj se le-to po značilnostih, ki jih mora imeti temeljna organizacija združenega dela deli na več temeljnih organizacij združenega dela (temeljna organizacija združenega dela je delovna celota, v kateri se uspeh skupnega dela delavcev lahko potrdi kot vrednost na trgu ali v delovni organizaciji in je lahko na tej podlagi samostojno izražen... (XX. ustavni amandma, t. 2, odst. 2). Namen je predvsem poudariti ekonomsko politični pomen omenjenih sprememb, ki se od samoupravnosti v sedanjih organizacijah združenega dela razlikuje v tem, da gre načeloma za neposredno upravljanje, posredno upravljanje naj bi bilo le izjema. »Temeljna organizacija združenega dela je temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljaajo zadeve in sredstva

družbene reprodukcije, odločajo o dohodku in o drugih vprašanjih svojega družbeno-ekonomskega položaja« (ustavni amandma XXI. t. 2, odst. 1).

Vso resnično globino teh sprememb, ki pomenijo v razvoju samoupravnega sistema mejnik, bodo najbolj prodorno osvetlile besede predsednika Tita, Edvarda Kardelja in dr. Vladimira Bakarića na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije. »Naša praksa kaže, da je največja moč samoupravljanja v tem, da sprošča ustvarjalno pobudo najširših množic in odpira pota osvobajanja dela in človekove osebnosti, kar pospešuje ustvarjanje zavesti in povzdiguje častnost delovnih ljudi kot nosilcev ustvarjalnosti in napredka.« (Tito — govor na II. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije). »Marx je svoj čas dejal, da je lahko osvoboditev dela oziroma delovnega človeka samo dejanje delavskega razreda. In če te Marxove besede veljajo za katerikoli akt socialističnih sprememb v družbi, potem zanesljivo veljajo tudi za vsak korak v razvoju samoupravljanja. Boj za samoupravljanje je najbolj neposredna oblika boja za svobodo delovnega človeka, za svobodo njegovega dela in ustvarjanja, za njegov odločilen vpliv v družbi.« (Kardelj — uvodni referat na plenarnem zasedanju II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije). »Za nas je v tem primeru pomembno to, ali bomo v nadaljnjem razvoju samoupravljanja to afirmirali (razvoj samoupravnega socializma in socialističnega gibanja v svetu — ps. pisca) in ali bomo razvili neposredni ali neposrednejši vpliv delavskega razreda in delovnih ljudi na naš celotni razvoj ter se s tem izognili možni stagnaciji ali celo nazadovanju socialističnih odnosov pri nas.« (Dr. Vladimir Bakarić, uvodni referat na zasedanju druge komisije II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije).

Citirane misli, le potrjujejo to, da gre pri ustavnih spremembah za zelo pomembno dejanje v nadaljnjem razvoju socializma, v osvobajanju človeka in dela, da gre za novo obdobje v razvoju samoupravnega sistema. To pomeni, da gre v bistvu za to, da bi se delavski razred čimbolj afirmiral kot neposredno odločilni dejavnik tako v ekonomskem kot tudi v družbeno-političnem življenju. Zato XXI. ustavni amandma uzakonjuje zahtevo, da v temeljnih organizacijah združenega dela odločajo delavci, zlasti o temeljnih vprašanjih (urejanje medsebojnih razmerij pri delu, upravljanje zadev in sredstev družbene reprodukcije, odločanje o dohodku in o drugih vprašanjih svojega družbeno-ekonomskega položaja) neposredno. Vsebinski tem družbeno-političnim aspektom, poleg značilnosti, ki označujejo temeljno organizacijo združenega dela (XXI. amandma), bomo morali tudi v železarni v nadaljnjih razpravah: ali ena, ali več temeljnih organizacij združenega dela, dati osnovni poudarek.

Podražitev jekla in jeklenih izdelkov v Angliji

Tanjung poroča, da je The British steel corporation sporočila svojo odločitev, da bo povečala cene svojih proizvodov za povprečno 4,6 odstotka. Podražitve bodo veljale od 2. aprila dalje.

Po podatkih iz omenjenega sporočila bodo podražitve posameznih grup proizvodov naslednje:

gredice iz ogličnega jekla za 4,25 %, težki jekleni proizvodi za 5 %, jeklene plošče za 5 %, ozki trakovi za 4,7 %, tračni proizvodi za 4,8 %, bela pločevina za 5 %, cevi za 4,5 %, ingoti za kovanje za 5 %, legure (polproizvodi) za 4,4 %, legure (gotovi proizvodi, vključno plošče) za 3,7 %, nerjavno jeklo za 3 %, odkovki, odlitki in cevi iz litnega železa za 5 %.

Železarski globus

ZDA — V letu 1971 so v ZDA izvozili 2,8 milij. ton železarskih izdelkov oziroma 60 % manj kot v letu 1970. Istočasno pa so uvozili 18,3 milij. ton železarskih izdelkov kar je za 37 % več kot v letu 1970 in do zdaj rekordna količina. Uvoz železarskih izdelkov je v letu 1971 predstavljal 18 % vseh potreb, v letu 1970 pa samo 14 %. V preteklem letu so največ izvozile na tržišče ZDA: Japonska s 6,9 milij. ton in Zahodna Nemčija z 2,5 milij. ton. Uvoz ostalih držav ni presegal 2 milij. ton.

SENEGAL — Tudi ta afriška država se bo v bližnji prihodnosti uvrstila med izvoznike kvalitetnih železovih rud. Pred kratkim so odkrili novo nahajališče te rude s 60 % železa katerega zaloge cenijo na 1,3 milijarde ton. Za izkoriščanje tega nahajališča se že zanimajo nekatere zahodnoevropske železarske družbe.

SOVJETSKA ZVEZA — Železarni Novokuzneck, ki se nahaja v zahodni Sibiriji, so pričeli dela pri gradnji največje kisikove jeklarne v Sovjetski zvezi. Imela bo tri LD konvertorje z zmogljivostjo 350 ton vsak in bo lahko letno proizvedla 8 milij. ton surovega jekla. Pričela bo obratovati v letu 1973.

ŠVEDSKA — Največja švedska rudarska družba LKAB je naročila pri severno-ameriškem podjetju Dravo Co. novo napravo za peletiziranje železove rude. Imela bo letno zmogljivost 2,5 milij. ton in bo pričela obratovati ob koncu leta 1973. Z obratovanjem te naprave bo lahko družba LKAB proizvajala letno 8 milij. ton poletn.

Mnenja in stališča odbora DIATI

(Nadaljevanje s 1. strani)

je bilo 36, izračun in potrjen prihranek pa je bil 2,149.700 din. Na osnovi tega je bilo izplačanih odškodnin v znesku 85.991,14 din. Poprečna odškodnina na uspešen predlog je znašala 2380,64 din. Od skupnega prihranka so avtorji dobili v letu 1970 4,1 %.

V letu 1971 pa je bilo vloženih skupno 65 predlogov, pozitivno pa je bilo ocenjenih 58 predlogov. Prihranek je bil 2,115.207,11 din. Na osnovi tega je bilo skupno izplačanih odškodnin za 74.034,25 din ali povprečno na rešen predlog 1276,45 din. Udeležba odškodnin avtorjem je od skupnega prihranka znašala 3,6 %. V letu 1971 je bilo kar 23 predlogov za katere ni bil izračunan prihranek, od tega je šest predlogov iz področja varnosti, šest predlogov pa je bilo vloženo na osnovi razpisanih tehničnih problemov. Od teh je pet predlogov dobilo samo nagrade, eden pa je poleg nagrade dobil izplačano tudi odškodnino.

Iz analize je razvidno, da je bilo od 28 predlogov, za katere je bil izračunan pri-

hranek, samo 16 ocenjenih na osnovi pravilnika, dvanajst pa izven pravilnika in sicer devet predlogov je bilo ocenjenih nižje, trije predlogi pa so dobili večje odškodnine, kot to določa pravilnik. Ta analiza znova potrjuje, da se vse premalo držimo pravilnika.

Člani odbora so razpravljali tudi o predlogu za spremembo pravilnika in sicer o členu 25 in členu 30. Mnenje vseh navzočih je bilo, da naj člen 25 ostane tak kot je dosedaj. Svoje mnenje odbor utemeljuje s tem, da izplačana odškodnina predstavlja samo 4 % izračunanega prihranka in je sedaj predvsem izračunan na enoletni osnovi, zato je to tako minimalna, da je za železarno še vedno ugodno, tudi če se avtorju po petih letih prizna ponovna odškodnina. Drugo pa je to, da se že sedaj avtorjem očita, da je predlog samo toliko časa v veljavi in v uporabi, dokler avtor ne dobi denarja. Čemu potem zahteva, da se avtorju, katerega predlog je v uporabi več kot pet let, ugovarja ponovno izplačilo odškodnine. Predlog glede uvedbe triletne rente, pa

je ponovno uveljavljanje nečesa, kar smo že imeli in kar smo iz neznanih vzrokov ukinili. Izplačilo triletne rente je bila svoj čas dodatna stimulacija za avtorje. Odbor je tudi postavil zahtevo, da se predlogi, kateri so bili vloženi na osnovi 25. člena, morajo vzeti v reševanje vse dotlej, dokler delavski svet ne spremeni tega člena. To zahtevo je postavil na osnovi člena št. 38, člen 35 pa tudi govori, da je kršitev pravilnika disciplinski prekršek.

Na seji so govorili tudi o spremembi člena 30, ter sprejeli sklep, da odbor predloži delavskemu svetu svoj predlog in sicer ta, ki je bil poslan referentu za racionalizacije in novatorstvo že v maju 1971. Poleg tega bo odbor postavil zahtevo, da se v pravilnik vnese nov člen, s katerim se daje pravico društvu, da je član odbora DIATI, enakopraven član odbora za racionalizacije in novatorstvo pri DS, kar do sedaj ni. Člani odbora so razpravljali tudi o delu pristojnega referenta in kritično ocenili to delo. Prevladalo je celo mnenje, da za tako delo kot ga ta referat opravlja se-

daj ni potrebno referenta in to delo lahko opravi administratorja. Sedanje delo referenta je v registraciji predloga in razpošiljanja le-tega na posamezna obratovodstva, na katera se ta predlog nanaša. Odbor je bil mnenja, da bi referent moral biti glavna zveza med avtorji in vodilnimi ljudmi v obratih, na katere se ti predlogi nanašajo. Avtorjem bi moral nuditi pomoč in spoštovati obstoječi pravilnik. Mnogi avtorji se pritožujejo nad odnosom in zelo neresnimi izjavami, ki jih daje referent.

Člani odbora so na osnovi razprav in dejstev, ki že dalj časa obstajajo, prišli do zaključka, da so glavni vzroki za stagnacijo tovrstne dejavnosti naslednji:

1. Nespoštovanje pravilnika in organizacijskih predpisov;
 2. Prepočasno reševanje vloženih predlogov;
 3. Nedejavnost referenta;
 4. Preveč osebnega vpliva posameznikov;
 5. Premalo zainteresiranosti vodilnih ljudi v proizvodnji pri reševanju predlogov.
- Stane Torkar
predsednik odbora DIATI

Potrošniki elektrod zahtevajo ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na sestanku so obravnavali razvojni program ladjedelništva do leta 1975 glede na strukturo proizvodnje plovnih objektov na osnovi česar bi lahko ocenili tudi strukturo in količino porabe dodatnih materialov oziroma planirane potrebe dodatnih materialov s področja varilne tehnike v ladjedelništvu. Želja sklicatelj je tudi bila, da potrošniki povedo svoje mnenje o kvaliteti, ceni in rokih dobave jeseniških elektrod ter izrečejo pobude in potrebe za proizvodnjo novih kvalitet dodatnega materiala oziroma elektrod.

Potem, ko je vodja oddelka za raziskavo tržišča Djordje Tautović izrazil željo o katerih vprašanjih naj bi razpravljali gostje in ko je obratovodja dipl. inž. Franc Mlakar razložil sedanji program proizvodnje dodatnega materiala oziroma elektrod, težave, ki jih imajo v proizvodnji in perspektivo proizvodnje, so gostje zelo sproščeno, kritično in dovolj strokovno obravnavali predložena vprašanja. Poleg priznanj nekaterim našim kvalitetam elektrod, ki se lahko enakovredno kosajo z uvoženimi, ali se le-tim zelo približujejo, je bilo izrečenih precej kritičnih misli pa tudi spodbud za izboljšanje kvalitete in proizvodnje novih kvalitet. Zelo enotno je bila izrečena trditev, da bi ladjedelnice z veseljem kupovale doma čimveč proizvodov s področja varilne tehnike, če bi bila zagotovljena stalna kakovost in redna oziroma zanesljiva dobava, ker je tudi njihov interes, da vgradijo v ladje čimveč domačih proizvodov. V tej zvezi je bilo izrečeno nekaj kritike na račun nihanja kakovosti naših elektrod oziroma dodatnega materiala, zamujanje dobavnih rokov, zamešnjav, v nekaterih primerih pa tudi slabega embaliranja. Proizvajalci dodatnega materiala s področja varilne tehnike, bi se morali hitreje prilagajati tovrstnemu razvoju in napredku v svetu. Tako pa se dogaja, da v ladjedelnah pri proučevanju nove tehnologije varjenja testirajo uvožene švedske ali japonske elektrode, namesto da bi domače. V tem pogledu so izrazili željo, da bi domači proizvajalci dodatnega materiala poleg proizvodnje morali več delati na proučevanju novih kvalitet, ki so v svetu že uveljavljene pa tudi v tem pogledu tesneje sodelovati s potrošniki. Izrazili

so občutek, da se naši domači proizvajalci elektrod prepočasno prilagajajo razvoju v svetu. Proizvajalci bi morali imeti tudi bolj razvito servisno službo oziroma inštruktažo ali demonstratorje, ki bi ne le dve uri na leto, temveč daljši čas demonstrirali v proizvodnji nove ali že ustaljene domače kvalitete elektrod. Poudarili so, da imajo tudi oni kot uporabniki elektrod določene težave pri proizvodnji z uvajanjem novih kvalitet, kar je tudi posledica nekaterih pomanjkljivosti proizvajalcev elektrod oziroma dodatnega materiala za varjenje. Z neredno dobavo ali z dobavo neustrezne kvalitete se postavlja v nevarnost tekoča proizvodnja v ladjedelnah in razumljivo je, da so se ravno iz teh razlogov precej navezovali na uvoz, ki je zagotavljal oboje: kakovost in rednost dobave.

V ladjedelnah sicer razumejo in poznajo težave v zvezi z nelikvidnostjo, pomanjkanjem denarja za nakup uvoznih surovin pri proizvodnji elektrod oziroma dodatnega materiala za varjenje in eventuelne okvare v proizvodnji, vendar pa vse to težko dopovejo proizvajalcem v ladjedelnah, ki jim je to vsakodnevni kruh. Temu se odpomore lahko edino z ustreznimi rezervnimi zalogami tako pri proizvajalcu elektrod, kot pri grosistu in v ladjedelništvu.

Vsi govorniki so tudi pozdravili pobudo naše Železarne za tovrstni sestanek oziroma stik s porabniki dodatnega materiala za varjenje oziroma elektrod in poudarili nujnost, da se taki stiki organizirano razvijajo naprej. Mnogi so tudi ugotovili, da so stiki Železarne z njimi v zadnjih letih upadli. Bolj pogosto bi se morali srečavati strokovnjaki iz ladjedelništva in Železarne po teh vprašanjih, da bi na tem področju hitreje napredovali, kajti nihče ni izjavil, da ne želijo uporabljati jeseniških elektrod, le stiki bodo morali biti pogostnejši, seveda ob obvezi redne dobave in ustrezne kvalitete naročenega materiala. Na sestanku so predstavniki ladjedelnic tudi informirali navzoče, da dela pri Jadranbrodu grupa strokovnjakov za varjenje z nalogom, da se kar najbolj uskladi tovrstna tehnologija glede na kvalitete dodatnega materiala oziroma standardizira poraba. Dejstvo je namreč, da je uporaba elektrod v pogledu kvalitet v ladjedelništvu zelo

heterogena in da je praktično nemogoče, da domača proizvodnja elektrod pokriva tako heterogenost. V to delovno grupo so povabili tudi strokovnjake iz Železarne.

Govorniki so v svojih kritičnih pogledih na ta vprašanja naglašali, da se s podobnim težavam v pogledu nelikvidnosti, pomanjkanja sredstev in drugim, kot se srečujemo v naši železarni, srečujejo tudi oni v ladjedelništvu. Izrečene kritične misli, so ob zaključku poudarili, so bile izrečene dobronamerno, da se stvari in medsebojni poslovni odnosi okrepijo ter uspešno razvijajo naprej in zato tudi želijo, da postanejo stiki bolj redni.

Specifičnost tržišča dodatnega materiala je v tem, zlasti pri ladjedelnah, da strokovno ne predstavlja pomembnega faktorja, vendar pa je nenadomestljiv faktor pri gradnji objektov. Zato je naloga za Železarno zelo jasna, to je, da če hoče biti oskrbovalec ladjedelništva z dodatnim materialom, potem to vlogo mora izvršiti ažurno, disciplinirano, brez kakršnih koli izgovorov glede problema preskrbe s surovinami in podobno. V nasprotnem primeru lahko računa, da izgubi to tržišče. To je tudi razlog, da vprašanje cen ni bilo v prvem planu razprave, ampak redna dobava in stalna kakovost.

Predstavniki Železarne so jim v sklepnih mislih razložili tudi napore in ukrepe Železarne, da bi iznešene slabosti kar najbolj učinkovito odstranjevali. Vodja oddelka za raziskavo tržišča se je vsem govornikom zahvalil za informacije, kritične misli, predvsem pa za izredno spodbudne misli za nadaljnje oblikovanje tovrstne proizvodnje v Železarni. Vse iznešene misli, je dejal ob sklepu sestanka, bodo pristojne službe v Železarni obdelale in stališča ter možnosti za rešitev v pisni obliki posredovale vsem udeležencem.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
PETEK, 31. marca: inž. Vito GRICAR, plavži	344	81629
SOBOTA, 1. aprila: inž. Božidar BARTELJ, valj. 2400	638	81453
NEDELJA, 2. aprila: inž. Janez KOMEL, žičarna	524	81583
PONEDELJEK, 3. aprila: inž. Avgust KARBA, dir. proizvod.	270	693
TOREK, 4. aprila: Zvonimir LABURA, žebeljarna	738	749
SREDA, 5. aprila: inž. Vlado SENČAR, valj. Bela	851	81892
ČETRTEK, 6. aprila: inž. Boris BERGANT, TSN	801	81623
PETEK, 7. aprila: Teodor OKROŽNIK, gradb. vzdrž.	577	81327

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

ČLANOM DELOVNE SKUPNOSTI!

Na podlagi sklepa 16. seje delavskega sveta z dne 16. februarja 1971, dajemo v javno razpravo predlog pravilnika o podeljevanju delovnih priznanj (objavljamo ga na 11. strani).

Delovne skupine bodo o njem razpravljale do 12. 4. 1972. Do tega datuma morajo vse pripombe, predloge in dopolnila poslati na tajništvo samoupravnih organov.

Kadrovski sektor

PREKLIC PREPOVEDI

Do nadaljnjega preklicujemo prepoved vhoda in izhoda ob koncu in začetku dne na signalnem bloku, objavljeno v Železarni št. 12, z dne 24. marca 1972.

Splošna varnostna služba

OBVESTILO

Pri izdelavi žlindre opeke na Stari Savi rabimo za delo več upokojencev.

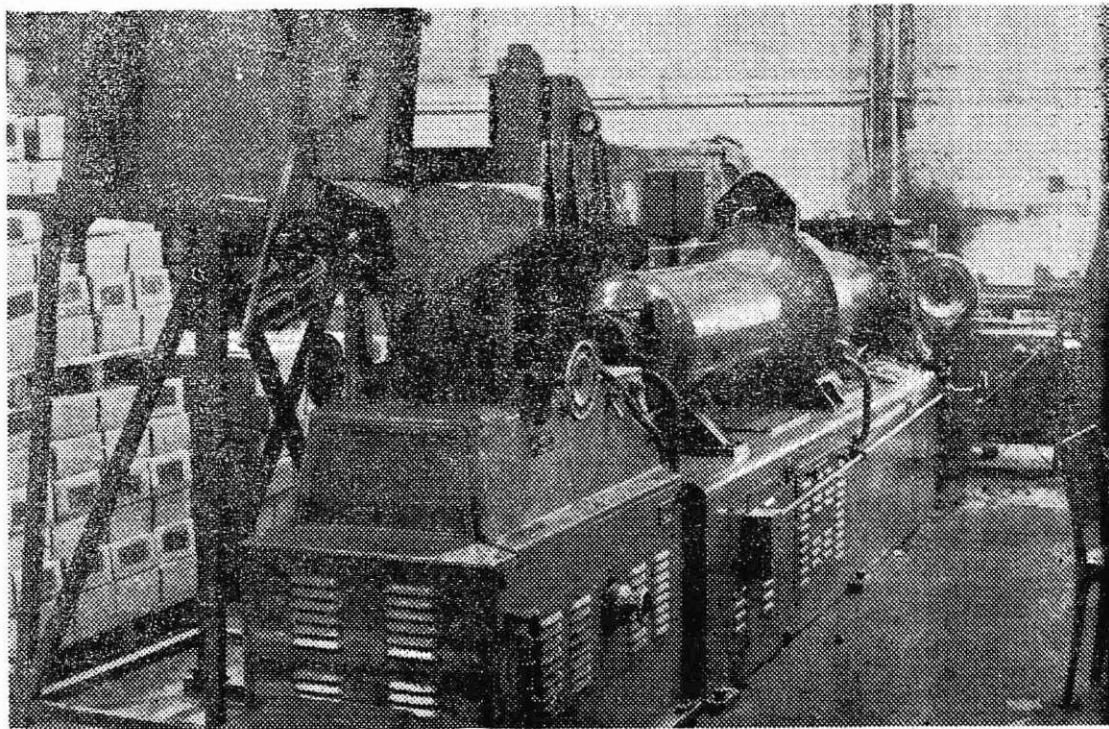
Podrobne informacije dobite na sprejemnem uradu kadrovskega sektorja.

Kadrovski sektor

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Jubilanti 50-letniki

V mesecu aprilu bodo praznovali 50 let svojega življenja naslednji naši sodelavci: Jakob LEBAN, valjarna Bela — 3. aprila, Anton KELIH, transport — 4. aprila, Jože BERTONCELJ, strojne delavnice — 6. aprila, Ivan BUKVIČ, livarna — 7. aprila, Anton SRNA, hladna valjarna — 8. aprila, Francka ŠORL, elektrodni oddelek — 10. aprila, Dionizij MUROVEC, jeklovlek — 12. aprila, Franc SULIGOJ, nabavni oddelek — 15. aprila, Vid VILMAN, valjarna žice — 16. aprila, Stanko KOGOT, valjarna 2400 — 21. aprila, Stane TUŠAR, splošni sektor — 21. aprila in Filip RAVNIK, transport — 27. aprila. Vsem jubilantom naše iskrene čestitke!

Del naprav v elektrodnem obratu

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Več pozornosti učencem v gospodarstvu

V ponedeljek je bila v Ljubljani problemska konferenca Zveze mladine Slovenije o problemih vzgoje in izobraževanja učencev v gospodarstvu. Pred dvema letom je že bila podobna konferenca, zato je bilo treba pregledati, kako so se takrat sprejeta stališča obnesla v praksi. Namen te seje konference je bil, da opozori na najbolj aktualne nerešene probleme in skuša s svojo dejavnostjo, s pomočjo družbenopolitičnih organizacij in nekaterih republiških ustanov, predvsem pa z večjo zavzetostjo gospodarstva te probleme tudi reševati in rešiti.

Govornikove uvodne misli in razpravljalci na konferenci so poudarili, da položaju poklicnega izobraževanja in samim poklicnim šolam posveča družba v celoti manj pozornosti kot ostalemu šolstvu, da se v poklicne šole vpisujejo le mladi iz revnejših družin, da učni program preozko vgaja bodočega mladega delavca in mu ne omogoča širšega spoznavanja družbe, v katero se bo po treh letih šolanja vključil kot najmlajši del delavskega razreda. Ta del pa bi moral biti tudi najbolj osveščen, najbolje usposobljen in razgledan. Ne le na delovnem mestu, temveč na splošno v družbi, saj naš sistem ne more dopustiti, da vzgajamo le ozko strokovno, splošno znanje pa zanemarjamo.

To je pomembno tudi za to, ker mladim, ki poklicno šolo končajo, ne omogoča nadaljnega šolanja in usposabljanja. Prehod iz poklicne šole v višjo ali visoko je praktično nemogoč, to kažejo tudi vpisi na te šole. Če pa se dijak, ki je končal poklicno šolo, odloči za vstop v srednjo šolo, izgubi pri tem nekaj let. Edina možnost je še izobraževanje ob delu, ki pa ga pri nas še ne znamo izkoristiti.

Po končani poklicni šoli se učenec največkrat takoj zaposli, sreča se s samoupravnim delovanjem. Takrat ugotovi, da ga ne pozna niti teoretično, še manj pa praktično. Razkorak med šolo in proizvodnjo je torej prevelik.

Na zadnji seji sekretariata predsedstva občinske konference ZMS je bil sprejet sklep, da v aprilu skličemo tudi v naši občini problemsko konferenco o tem vprašanju in tako damo pobudo za konkretno reševanje tega vprašanja, ki ga preradi zanemarjamo.

Milan

Organiziranost — pogoj za učinkovito delovanje zveze mladine od aktiva do zvezne konference

O tej temi bodo razpravljali na seminarju, ki ga organizira republiška konferenca ZMS v dneh od zadnjega marca do 2. aprila. Seminaristi bodo delovali v skupinah, tako da bodo vsa področja delovanja Zveze mladine v celoti obdelana.

V Zvezi mladine vse prepogosto opažamo, da se spreminja vsebina dela, da dajemo nekaterim področjem dela več pozornosti, da smo začeli delovati na področju kadrovske politike, da pa smo vprašanje organiziranosti obravnavali le površno in slučajno v povezavi z večjimi akcijami. Zato je ostalo prav pri organiziranosti marsikaj zastarelega, neuporabnega in neučinkovitega. Od organiziranosti pa je učinkovitost akcij nadvse odvisna. Zato je republiška konferenca posvetila temu seminarju in vsebinskim pripravam nanj ogromno pozornosti. Nujno je namreč, da se bolje organiziramo, če hočemo bolje delovati.

Seminar bo izrazilo delovnega značaja, spregovoril pa bo o osmišljenosti političnega delovanja, vlogi znanja in njegove organiziranosti v ZMS, razvoju materialnih osnov, tehničnih in strokovnih služb in o razvoju osnovnih oblik organiziranja in delovanja v Zvezi mladine. Te pa so:

- aktivni Zveze mladine v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, šolah ter strokovni in interesni aktivni
- občinska organizacija ZMS kot osnovna organizacija in temeljna enota, kjer se združujejo in rešujejo vsi interesi mladih v občini

- regije; regijsko povezovanje se je že povsem utrdilo, vsebinsko in organizacijsko, treba bo še marsikaj doreči in se dogovoriti o skupnih interesih mladih v regiji ter o skupnih akcijah na posameznih področjih
- republiška konferenca ZMS kot najvišji organ Zveze mladine v republiki

- zveza mladine Jugoslavije, ki še vedno ni našla učinkovitega instrumenta za boljšo povezanost mladih vse države in se zato marsikatera akcija ustavi že pri republiškem vrhu, redkokdaj pa pride do občinskih organizacij, še manj do aktiva
- mladi komunisti v ZMS še ne opravljajo svoje bistvene naloge, ta je delovanje med mladino in z mladino

- skupne akcije s študenti, specializiranimi mladinskimi organizacijami in aktivnost oziroma organiziranost mladinskih delovnih akcij prav tako ponujajo vrsto nerešenih organizacijskih težav

Potreben je torej resen in odgovoren pristop, da bo ZMS v bodoče sposobna organizacijsko izvajati vrsto pomembnih nalog.

milan

Dan mladinskih delovnih brigad

Jutri, prvega aprila, praznujemo dan mladinskih delovnih brigad — množičnega gibanja prostovoljnega dela mladine. Mislim, da je prav če se tudi v naši rubriki spomnimo začetkov in pomena mladinskih brigad, saj je ta oblika dela živa še danes in se vsako leto delovnih akcij udeleži tisoče mladih.

Mladinske delovne brigade imajo svoje rojstvo v narodnoosvobodilni borbi, kjer so imele namen organiziranja široke pomoči mladine v prehrani, obutvi, obleki borcev in narodnoosvobodilnim odborom. V letu 1942 se je pričelo formiranje mladinskih delovnih brigad in ena od prvih večjih brigad je bila ustanovljena v Bosanski Krajini tako imenovana Prva poljoprivredna omladinska brigada. Štela je približno 2000 mladincev, v glavnem mladink. Po zgledu prve mladinske brigade, so se ustanovljale nove brigade tako na osvobojenem kot okupiranem ozemlju. Poleg prekrbovalnega značaja za pomoč borcev, so imele nalogo tudi rušiti objekte sovražnika in ga onemogočiti pri svojih namerah, na osvobojenem ozemlju pa obnavljati porušene objekte. Med večje akcije lahko štejemo popravilo proge Drvar—Ključ po kateri je peljal prvi partizanski vlak jeseni 1942. leta. Prvo cesto so mladinske brigade zgradile leta 1943 in sicer Kolušin — Manastir — Morača. V jeseni istega leta sta dve mladinski brigadi zgradili nasip na Savi in preprečili poplavo osvobojene Semberije. Se in še bi lahko naštevali akcije mladinskih brigad v času NOB. Računa se, da je mladina v NOB prispevala skupno 35 milijonov prostovoljnih delovnih dni po čemer lahko vidimo kolikšno je bilo število mladincev — neborcev, ki so s svojim delom doprinesli svoj delež k zmagi.

V prvih povojnih (delovnih) akcijah (sekanje drv na Rudniku, obiranje koruze v Sremu, žetev v Vojvodini, popraviljanje cest, prog, mostov, bolnic, šol itd.) je delalo okoli 300.000 mladink in mladincev. Na poziv centralnega odbora USAOJ, so mladinske delovne brigade pričele z izgradnjo proge Brčko—Banovići 1. V. 1946. V šestih mesecih in pol je mladina zgradila 90 km dolgo progo. Naslednje leto je začela mladina graditi progo Samac—Sarajevo, dolgo 242 km, katera je bila največji objekt v prvi petletki. 217.234 mladih iz vse države je zgradilo progo v rekordnem času od 1. aprila do 17. novembra 1947. Istega leta mladinske brigade gradijo tovarno strojev Ivo-Lola Ribar in progo Nikšić—Titograd. Naslednje leto 1948 so začele brigade graditi Novi Beograd in avtocesto bratstva in enotnosti Beograd—Zagreb.

Tako so leto za letom mladinske brigade nosile levji delež pri izgradnji domovine. Zgradile so skupno 11 prog, devet mestrov široko avtocesto v dolžini 380 km, 14 največjih industrijskih objektov itd.

Poleg jugoslovanske mladine je sodelovalo v akcijah tudi približno 10.000 mladincev iz evropskih in izvenevropskih držav, naše mladinske brigade pa so pomagale tudi pri izgradnji porušene Varšave leta 1946, v mladinskih delovnih akcijah na Češkoslovaškem, v Bolgariji, pri gradnji železniške proge v Albaniji Drač—Elbasan, itd.

Ob desetletnici povojnih mladinskih delovnih brigad leta 1956, je predsednik Tito poudaril, »da je vloga naše mladine v izgradnji države v prvih letih izgradnje naše bazične industrije imela odločujoč pomen v premagovanju naših ekonomskih težav v tem obdobju«.

Poleg materialnih koristi so mladinske delovne brigade imele ogromen pomen v izobraževanju. Naj navedem samo nekaj števil: 70.000 mladincev se je naučilo brati in pisati, prebranih je bilo pol milijona knjig, organiziranih 75.000 strokovnih predavanj, 40.000 mladincev se je naučilo poklicev za gospodarstvo itd.

V začetku leta 1958 je na predlog tovariša Tita zvezni izvršni svet odločil, da vključi mladino vse Jugoslavije pri končnih delih na avto cesti, katera bo povezovala skrajno južne in severne točke domovine, 1. aprila, ki je bil proglašen za dan mladinskih delovnih brigad, je mladina začela z delom, na 79,5 km dolgi preostali trasi avto ceste Zagreb—Ljubljana, katera je bila gotova po sedmih mesecih in pol. 1959. leta je bilo zgrajenih 11 km avtoceste v Srbiji in Makedoniji, 1960. leta nadaljnjih 82 km, 1961 — 138 km (Grdelica—Skopje), 1962 — 95,5 km itd.

Mladi člani specializiranih društvenih organizacij so v obdobju 1960—1963 zgradili mladinski center Sutjeska na Tjentištu. Od leta 1964 mladina gradi Jadransko magistralo. Skupno življenje in delo v brigadah in na gradbiščih je močno vplivalo na razvijanje prijateljstva in delovnih navad, na medsebojno zbliževanje in sporazumevanje mladine mest in vasi, brisanje meja med umskim in fizičnim delom in širjenje bratstva in enotnosti med mladimi vseh narodov Jugoslavije.

Razmišljanje ob »Nartalas« plesu

V soboto si nisem mogel kaj, da si ne bi ogledal 2. Nartalas ples v organizaciji »Nartalas« studija in trg. pod. Murka. Igral je ansambel Mihe Dovžana s pevko Ivanko Kraševac. Že sprejem je bil prisrčen, prav tako pa tudi sam program. To pa mi je dalo pobudo za razmišljanje o nečem drugem.

Že nekaj časa se namreč pri TK ZMS pripravljamo, da bi začeli s tečajem za športne plesne. Mnogi so zatrjevali, da to ne bi uspelo, ker ni dovolj zanimanja. Plesne vaje naj bi bile ravno v prostorih Kazine, ki so primerni za to. Ravno omenjeni ples pa mi je ponovno potrdil, da bi mladi radi sodelovali v tej šoli. Treba jim je dati samo priložnost. Tov. Arčon, ki je Jeseničanom dobro znan plesni učitelj, bi morda prevzel to skrb ob sodelovanju mladinske organizacije. Za začetek naj bi sodelovali tudi mladi plesni pari iz osnovnih šol, ki v zadnjem času dosega jo prav dobre rezultate tudi na republiškem nivoju. Kasneje pa bi poskusili vključiti tudi starejše, ki jih veselijo te vrste plesi. Jasno je, da je vsak začetek težak.

K večji popularizaciji pa bi nedvomno prispevalo večkratno sodelovanje priznanih ansamblov. Ples, kakršen je bil v soboto, naj bo spodbuda za nadaljno delo v tej smeri.

LaSO

Aktiv mladih novinarjev (AMN) tudi na Jesenicah

Na pobudo novinarjev revije »M« je v Sloveniji nastalo že okoli 30 aktivov mladih novinarjev. Tak aktiv smo ustanovili tudi na Jesenicah. Prvi sestanek je bil v torek, 28. marca. Zaenkrat se je zbralo 15 mladih, vendar vse kaže, da se bo število v kratkem še povečalo.

Sestanka se je udeležil tudi novinar revije »M« Dušan Gačnik. Pogovarjali smo se o nalogah in dolžnostih novinarjev širom Slovenije. Če bo aktiv tudi na Jesenicah resno začel delovati, nas bodo obiskali nekateri znani novinarji in nas poučili o vseh novinarskih zvrsteh. Imeli bomo tudi možnost obiskati tiskarno v Ljubljani.

Povabilu se je odzval tudi Bojan Čebulj, urednik oddaje za mlade, ki je na sporedu v torkih popoldne na valovih radia Jesenice. Med drugim je izrazil željo, naj bi mladi več dopisovali tudi v to radijsko oddajo. Na Jesenicah je vse premalo mladih, ki bi se ukvarjali s pisanjem člankov in obravnavanjem problemov, ki se tičejo predvsem mladine. Ob ustanovitvi aktiva pa imamo mladi možnost, da postanemo bolj aktivni, kot smo bili do sedaj.

Branka Hutar

Samoupravni organi v preteklem tednu

Seja sveta DE predelovalnih obratov

V petek, 17. marca, je bila v zbornici HVŽ seja sveta DE predelovalnih obratov. Na dnevnem redu so bila poročila komisij pri svetu DE in obravnava poslovnega poročila za leto 1971.

Šef DE predelovalnih obratov inž. Vičar je najprej obvestil prisotne o izpolnjevanju sklepov prejšnje seje. Razen dveh sklepov so izpolnili vse ostale sklepe, zato so poročila šefa DE vzeli na znanje brez pripomb.

Predsednik komisije za proizvodnjo pri svetu DE tov. Šodja iz elektrodnega oddelka je poročal o doseženih rezultatih v januarju in februarju. Iz njegovega poročila je razvidno, da so bili doseženi rezultati v prvih dveh mesecih letošnjega leta zadovoljivi, razen v elektrodnem oddelku, vendar upajo, da bodo stanje lahko izboljšali.

V razpravi je Zvone Ažman iz hladne valjarne opozoril na občutno pomanjkanje delavcev in na neustrezen voznik park. Zato so imeli precejšnje zastoje na posameznih strojih.

Inž. Vičar, šef DE, je povedal, da bodo eno karo iz Litostroja dobili v aprilu, dve kari pa naj bi uvozili v mesecu maju.

Predsednik sveta DE tov. Globočnik meni, da bi morali imeti koncept za reševanje problematike. Opozoril je tudi na kvaliteto problematiko, nato pa so sprejeli sklep, da naj bi v prihodnje tudi na sestankih delovnih skupin obravnavali vprašanja, ki zadevajo kvaliteto izdelkov.

Obratovodja elektrodnega oddelka inž. Mlakar je opozoril na neustrezno oskrbo z različnimi materiali, kar velja predvsem za elektrodni oddelek. Na osnovi razprave je tov. Šodja predlagal, naj bi upravi Železarne naročili, da zagotovijo potrebna sredstva za repromaterial, da bi tako obdržali kupce.

Omenimo naj še predlog tov. Jereba, da bi pri varilnem stroju montirali vitelj in tako razbremenili voznik park. O proizvodni problematiki in o voznem parku so

razpravljali še tov. Labura, inž. Vičar, inž. Komel, inž. Kavčič in tov. Ažman.

Inž. Mlakar je posredoval poročilo komisije za nagrajevanje. Povedal je, da je komisija imela dve redni seji in eno izredno sejo. Na obeh rednih sejah so razpravljali o formiranju osebnih dohodkov, na izredni seji pa so obravnavali vlogo sindikalnih odborov za sredstva, ki naj bi jih namenili za obdaritev žena ob 8. marcu. V razpravi k poročilu komisije za nagrajevanje sta sodelovala tov. Labura in inž. Vičar, predsednik sveta DE tov. Globočnik pa je menil, naj bi novi sistem nagrajevanja uvajali postopoma in moramo biti nanj tudi dobro pripravljeni. Predvsem se je treba zavzemati, da za enako delo ostanejo enaki dohodki, potreben pa bo tudi dogovor o startnih osnovah.

V zadnji točki dnevnega reda je šef DE inž. Vičar obširneje obrazložil poslovno poročilo Železarne za preteklo leto.

Na osnovi poročil in razprave je bilo sprejetih več sklepov. Sprejeti sklepi se na-

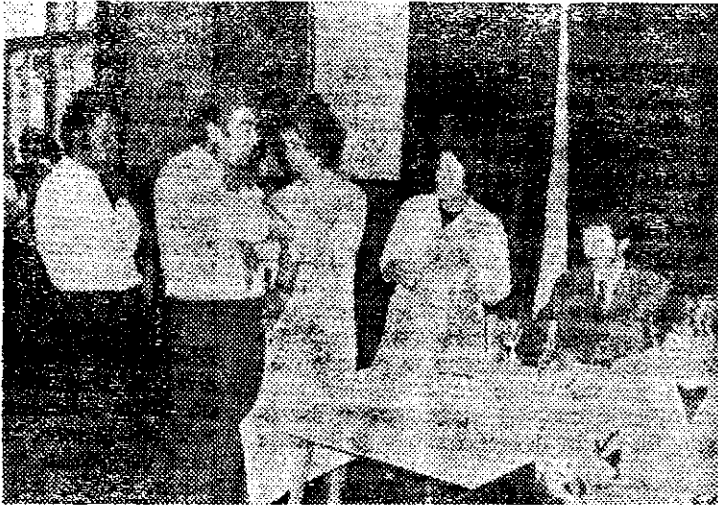
našajo na proizvodno problematiko, problematiko nagrajevanja in še posebej na problematiko elektrodnega oddelka zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala. Šef DE inž. Vičarju so naročili, da do prihodnje seje sveta DE pripravi poročilo o stanju kar. Strinjali so se tudi s predlogom sprememb normativov v hladni valjarni, ki bodo začele veljati s prvim aprilom.

V predelovalnih obratih na dobri poti

Preteklo sredo 22. marca je komisija za racionalizacije in novatorstvo pri svetu DE predelovalnih obratov po več kot trimesečnem premoru imela svojo redno sejo. Obravnavali so izboljševalni predlog št. 2037, katerega so izvedli in predložili

v oceno štirje avtorji.

Skupina strokovnjakov: LEON RAVNIK, FLORIJA MLAKAR, dipl. inž. LEON MESARIČ in KAREL JEREB, je na osnovi večletnih opazovanj in ugotovitev smatrala za potrebno, da izboljša lužilno sidro za brušenje vroče valjane žice. Avtorjem je rekonstrukcija lužilnega sidra z namestitvijo prenosne prečke popolnoma uspela. Z njo so zadovoljni valjavci, lužilci, žičarji in nakladalci ter prevozniki. Stroški za predelavo 1215 kosov lužilnih sider so minimalni, prihranki na TVŽ in osebnem dohodku pa znašajo na leto prek 230.000 din.

V sredo in četrtek je bil tudi naš delovni kolektiv cepljen proti črnim kozam

10. seja komisije za nagrajevanje valjarne Bela

Predsednik komisije za nagrajevanje pri svetu DE valjarne Bela je za 23. marca sklical deseto sejo komisije. V edini točki dnevnega reda so razpravljali o novem sistemu nagrajevanja.

Na začetku seje je tov. Črv predlagal, naj komisija ugotovi, koliko delovnih skupin je že razpravljalo o novem sistemu nagrajevanja in kakšne so njihove pripombe.

Komisija za nagrajevanje ugotavlja, da je v valjarni Bela 25 delovnih skupin, zapisnike pa je prejela od 16 delovnih skupin.

Tov. Črv je seznanil člane komisije z vsebino zapisnikov in pripombami posameznih delovnih skupin k novemu predlogu za sistem nagrajevanja. V razpravi so sodelovali tov. Jordan, Tkalič, Črv in Svetina. Delovne skupine so komisiji za nagrajevanje poleg pripomb poslale tudi več predlogov. Tako naj ne bi bil dodatek na službeno leta izražen v odstotkih, ampak v denarnem znesku. Prav tako nočni dodatek, dodatek na praznike in nedelje ne bi smeli upoštevati pri izračunu poprečnega dohodka obrata. Dodatki bi morali biti upoštevani pri izračunu za pokojninsko osnovo, ker se od teh dodatkov plačujejo vsi prispevki.

Delovne skupine valjarne Bela se ne strinjajo z ukinitvijo stimulacije za večjo proizvodnjo in menijo, naj bi obliko stimulacije še razširili na proizvodne obrate, ker je takšna oblika stimulacije zelo uspešna.

Delovne skupine tudi menijo, da je tako kot vsi dosedanja sistemi tudi predlagani sistem nepregleden za proizvajalce in predlagajo naj bi bil novi sistem enostaven tako, da bi vsak posameznik lahko takoj izračunal dnevni dohodek.

Ob koncu seje so člani komisije za nagrajevanje opozorili vodje delovnih skupin na dosledno izpolnjevanje sklepov, saj nekatere delovne skupine komisiji še niso poslane zapisnikov sestankov na katerih so obravnavali novi sistem nagrajevanja. Sindikalnemu odboru adjustarje bluming so naročili, naj v komisijo za nagrajevanje namesto umrlega sodelavca Brajerja kooptira novega člana.

**Dopisujte
v Železarja**

Sestanki delovnih skupin

16. 3. — VALJARNA BELA — BLUMING STEKEL — Proizvodnja v februarju je bila zadovoljiva, niso pa bil povsem zadovoljni z dosežki njihove izmene, kar še posebej velja za valjavske napake. S predlogom o delitvi OD se ne strinjajo, saj pokazatelji in izračuni kažejo, da bi dobili manj denarja kot pri stari delitvi OD. Da bi zmanjšali poškodbe so se zavzemali za disciplino in dosledno izpolnjevanje pravilnika o varstvu pri delu. Na koncu sestanka je bilo postavljeno vprašanje: katere postavke v OD se računajo kot osnova za pokojnino — nočno delo, nedeljsko delo, prazniki

in stimulacija. Za potrebe sindikalne organizacije naj bi v prihodnje odvajali 1 %.

17. 3. — STROJNO VZDRŽEVANJE — FILEJ — KOBLAR — KLJUČAVNICARJI — Strinjali so se s predlogom novega načina formiranja OD, vendar naj bi čimprej napravili primerjalni izračun za nekaj mesecev nazaj. Izboljšati bo treba delovno disciplino, delovni čas pa bodo koristili tako, kot je predvideno v pravilnikih. Zlati bodo upoštevali čas, ki je odrejen za malico.

16. 3. — STROJNO VZDRŽEVANJE — KASTELIC — AŽMAN — STROJNO VZDRŽEVANJE

BELA — Sprejeli so sklep, da bodo točno ob uri prihajali na delovna mesta in jih ob koncu dneva tudi zapuščali ob določenem času. Pregledali so mehanske zastoje v februarju. Odstotek zastojev je nekoliko večji, predvsem na 16-tonskem žerjavu v III. hali ter na blumingu. Podrobneje so govorili o novem sistemu nagrajevanja. Predlagajo, naj bi gradivo namenjeno delovnim skupinam, prejeli tudi vodje oddelkov, da bi tako aktivno sodelovali v samoupravljanju.

17. 3. — TKR — INŽ. KURNER — RO — Vodja delovne skupine je podrobneje obrazložil principe bodočega sistema nagrajevanja. Vodstvo oddelka in delovna skupina se ne strinjajo s predlogom za ugotavljanje faktorja učinka za RO. Zahtevali so, da mora biti nagrajevanje odnosno merjenje učinka povezano z neposrednim delom RO odnosno faktorji, ki so odvisni od dela.

Sestanki delovnih skupin

15. 3. — HVŽ — JANŠA — POCINKOVALNICA — Seznani so bili s planirano in proizvedeno količino žice v žičarni. Tudi podatki za pocinkovalnico so pozitivni, saj so pocinkali 770 ton žice, kljub remontu pocinkovalne proge III. Sodelovanje delavcev je bilo vzorno, zlasti pri remontu, da je bil opravljen v predvidenem roku. Obširneje so govorili o izpolnjevanju proizvodnega načrta za marec, ko bo treba pocinkati 80 ton žice. Ob koncu sestanka so poslušali še informacijo o poslovnem poročilu Železarne za leto 1971.

10. 3. — UPRAVNE SLUŽBE — ZUPAN — OBRATNO KNJIGOVODSTVO — Šefom oddelkov je treba dostaviti predlog sistema ustvarjanja in delitve osebnih dohodkov, pripombe pa poslati vodji delovne skupine. V najkrajšem času je treba pripraviti osnutek reorganizacije delovnih mest. Prav tako je treba določiti zakaj je oddelek premiran ali pa penaliziran. Predlagano je bilo, naj bi izdelali obračun osebnih dohodkov za tri mesece po starem in novem pravilniku zaradi primerjave. Pripombe so imeli zaradi izračuna osebnega dohodka po plačani realizaciji za GRS. Sledilo je še nekaj ugotovitev in sicer: prodaja in proizvodnja naj vplivata na plačano realizacijo, nadalje posebno vprašanje predstavlja jugoslovanska nelikvidnost in nazadnje, dokler ne bodo izenačeni plačilni roki kupcev in dobaviteljev ne moremo pristati na plačano realizacijo.

22. 3. — HVŽ — PIBER — POCINKOVALNICA — Delavci so bili seznanjeni z doseženimi proizvodnimi rezultati v februarju za žičarno in pododdelke. To velja tudi za podatke o izplenu, storilnosti, zastojih ter porabi goriv in potrošnega materiala. Plan za mesec marec bodo dosegli po količini, ne pa po asortimentu, ker patentirano žico cinkajo samo na pocinkovalni liniji II. Ob koncu sestanka so poslušali poročilo vodje delovne skupine, ki jim je posredoval podatke o dosežkih v Železarni v lanskem letu.

15. 3. — HVŽ — TRAMTE — ŽIČARNA — V februarju je bil proizvodni načrt dosežen in tudi presežen. Dobre rezultate pripisujejo manjši odsotnosti, primernemu asortimentu, toplo valjane žice in dobri organizaciji dela. Menijo, da je plan za marec realno postavljen in bo ob enakih pogojih, kot so jih imeli v februarju, tudi izpolnjen. Sledila je še informacija o poslovnem poročilu Železarne za leto 1971. Ugotavljajo, da osebni dohodki v žičarni niso usklajeni s poprečjem v Železarni. Razpravljali so še o redu in disciplini, o varčevanju, strojnih napravah in pomožnem materialu.

17. 3. — HVŽ — SUŠNIK — ADJUSTAŽA — Plan v februarju so uspešno izpolnili. Tudi plan za marec je enak in upajo, da ga bodo po količini izpolnili. Težave imajo pri posameznih dimenzijah. Stroj za previjanje je pogosto v okvari. V drugem delu sestanka so obravnavali poslovno poročilo Železarne za leto 1971. Nato so govorili še o regresih in formiranju osebnih dohodkov. Vzporedno so omenjali povečanje tarifnih postavk, zmanjšanje gibljivega dela in korigiranje norm. Vprašujejo kaj bodo korigirali tistim, ki niso vezani na individualno normo.

17. 3. — ELEKTROJEKLARNA — MUSIC — PEČI — Obratovodja inž. Ravnik je delovni skupini obrazložil predlog novega sistema oblikovanja in delitve osebnih dohodkov. Pripombe so imeli k premijam na izplen in predlagajo naj bi jo črtali. V prihodnje naj bi nabavljali bolj kakovostne elektrode in zagotovili ustrezno napetost električnega toka. Pri neustrezni napetosti kljub dobri proizvodnji delajo dražje.

14. 3. — ELEKTROJEKLARNA — PANIC — PEČI — RAZMAN — PRIPRAVA DELA — Govorili so o predlogu sistema oblikovanja in delitve osebnih dohodkov ter o premijah. Predlagajo ukinitve premiranja ali penaliziranja na izplen, ker menijo, da je zopet zajet preširok krog ljudi, ki nimajo neposrednega vpliva na dober ali slab izplen. Obravnavali so še poslovno poročilo Železarne za preteklo leto. Beseda, pa je tekla tudi o ocenjevanju posameznih delavcev. Na sestanku je bilo prisotnih 23 delavcev.

13. 3. — ELEKTROJEKLARNA — PETAC — PEČI — Pozitivno so ocenili predlagani sistem nagrajevanja. Imeli so nekaj pripomb in med dru-

gim predlagali ukinitve premije za izplen. Obratovodja inž. Ravnik je delovni skupini posredoval podatke o proizvodnji v februarju. Obravnavali so poslovno poročilo Železarne in zahtevali izpolnitev normativna delovnih mest. Imeli so tudi pripombe zaradi tople vode v kopalnicah. Ustrezne službe naj na prihodnjem sestanku poročajo, do kdaj lahko izdelajo dovod pare iz kotla za toplo vodo, prav tako pa bo treba izdelati zračno zaveso pri vhodnih vratih, do prihodnje zime.

20. 3. — MARTINARNA — ŠCEBRIČ — PONVIČARSKI ZIDARJI — K predlogu novega sistema nagrajevanja bistvenih pripomb niso imeli. Menijo le, da je spričo velike fluktuacije dodatek na stalnost premajhen. Kritično so ocenili posamezne primere slabe discipline. Analizirali so težjo poškodbo pod Sava žerjavom. Predlagajo, obnovev preizkusa znanja o varnosti pri delu za vse delavce, ki so zaposleni v oddelku ponvičarskih zidarjev. Vodji delovne skupine so naročili naj pripravi za vsa delovna mesta analizo dela za poučevanje praktičnega — varnega dela.

13. 3. — MARTINARNA — CELARC — PEČI — Predlog novega sistema delitve osebnih dohodkov je obrazložil asistent inž. Skube. Imeli so pripombe zaradi nedeljskega dela, ki ni ustrezno nagrajeno, zaradi prostih sobot in nedelj, kakor tudi zaradi stojnin. Strinjajo se s predlogom, da dodatek na delovno dobo ostane.

17. 3. — MARTINARNA — JEREB — STARO ŽELEZO — Najprej so pregledali zapisnik prejšnjega sestanka, nato pa so obširno obravnavali predlog novega sistema nagrajevanja. Ob koncu sestanka so analizirali poškodbo in znova opozorili delavce naj dosledno uporabljajo zaščitna sredstva.

20. 3. — SAMOTARNA — RUS — PEČI — Obravnavali so predlog za nov način nagrajevanja in imeli več pripomb. Zaradi stalnega porasta cen menijo, da bi morali povečati tudi osebne dohodke. Proizvodni načrt v februarju ni bil dosežen zaradi pomanjkanja delavcev v oddelku mlini. Zgalci pri pečeh so ob prostih sobotah in nedeljah sami, zato bi morali v teh dneh določiti tudi dežurnega. Vprašujejo kako je s pisanjem ur za manjkajoče.

17. 3. — SAMOTARNA — KRMELJ — MLINI — Imeli so pripombo k predlogu novega sistema delitve osebnih dohodkov. Omenjali so kritično stanje zaradi pomanjkanja delovne sile. Z uvedbo novega načina nagrajevanja so se načelno strinjali, vendar menijo, da bi morali osebne dohodke povečati, zaradi stalnega porasta cen.

17. 3. — SAMOTARNA — ŠORN — MLINI — Ukrepi na področju nagrajevanja so nujni, sicer bo fluktuacija delavcev še večja. Spremembe so potrebne tudi pri samih skupinah. Tudi predstavnik sindikalnega odbora šamotarne je povedal, da osebni dohodki ne ustrezajo in bodo potrebni ukrepi za izboljšanje osebnih dohodkov v šamotarni, z namenom, da bi delovno silo v prihodnje obdržali.

17. 3. — JAVORNIK I — UDIR — ČISTILNICA — Posredovana je bila informacija obratovodstva o doseženih rezultatih v februarju. Sledilo je poročilo komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in poročilo komisije za delovne odnose in nagrajevanje. Na vprašanja so delavci dobili odgovore. K problematiki za mesec januar niso imeli pripomb. Imeli so pripombe zaradi nagrajevanja brusilcev na rafama strojih. Z ozirom na težko delo brusilcev, peta skupina ne ustreza, čeprav je delovno mesto polkvalificirano. Brusilci tudi nimajo dodatkov za otežkočeno delo in za prah. Zato delavci iščejo zaposlitev na drugih delovnih mestih. Navedli so tudi podatke o odhajanju delavcev, ki so bili zaposleni pri rafama strojih, za mesece december, januar in februar. Ob koncu sestanka so bili seznanjeni še z letošnjimi regresi za letni dopust in pisanjem dnin delavcem, ki delajo po sistemu 4 + 1, 5 + 2 in 6 + 2, kakor tudi zaradi zaščitnih sredstev, ki jih je treba dosledno uporabljati.

16. 3. — JAVORNIK I — BRISAR — TEHTNICA — K informaciji obratovodstva niso imeli pripomb. Razpravljali so o novem sistemu nagrajevanja. Poslušali so tudi poročilo s tretje seje sveta DE valjarne Bela in ga vzeli na znanje brez pripomb. Ob koncu sestanka so bili prisotni člani skupine seznanjeni še z delom posameznih komisij v obra-

tu Javornik I. Vodja delovne skupine je tudi povedal, da zaščitna sredstva izdajajo po potrebi in opozoril na obvezno uporabo zaščitnih čelad.

15. 3. — STRUGARNA VALJEV JAVORNIK — DOLENC — STRUGARNA VALJEV JAVORNIK — Sestanka se je udeležilo 15 delavcev. Seznani so bili s podatki o normah in osebnih dohodkih za januar in februar. Pogovarjali so se tudi o varstvu pri delu in predpisih o uporabi zaščitnih sredstev, ki jih bodo delavci dobili samo proti zamenjavi za iztrošene ali neuporabne. Beseda je tekla tudi o novem sistemu oblikovanja in delitve osebnih dohodkov, s poudarkom na strugarno valjev ker je položaj precej težaven zaradi izrabljenega strojnega parka in orodja.

23. 3. — VALJARNA BELA — VISTER — ADJUSTAŽA STEKEL — Informirani so bili z novim predlogom delitve osebnih dohodkov. Za novi način oblikovanja in delitve OD predlagajo poizkusno obdobje šestih mesecev. Seznani so bili tudi s podatki o proizvodnji za februar in s planom za marec. Kvaliteta čaja, ki ga dobijo v kantini, ne ustreza.

22. 3. — VALJARNA BELA — LAZAR — POVRŠINSKA OBDELAVA — V februarju so imeli za 17,8 % boljšo odpravo izdelkov. V primerjavi z januarjem je bila tudi večja proizvodnost, na brusilnih strojih pa so delali bolj kvalitetno. Na strojih naj bi imeli v prihodnje dežurne elektricarje. Z novim sistemom nagrajevanja se delovna skupina ne strinja. Zato imajo tudi vrsto pomislekov in pripomb. Nagrajevanje naj bi bilo urejeno tako, da bi delavec ob koncu dneva lahko ugotovil koliko je zaslužil. Razpravljali so še o uporabi zaščitnih sredstev in predvidenih nalogah v marcu.

21. 3. — VALJARNA BELA — PODLIPNIK — POVRŠINSKA OBDELAVA — Najprej so pregledali izpolnjevanje nalog v februarju, nato pa so jim bili posredovani podatki oziroma analiza predpisov, ki določajo področja iz sistema nagrajevanja in predloge za bodočo ureditev. Z novim predlogom sistema delitve OD se skupina ne strinja. Pripombe in pomisleke imajo zaradi dodatka na proizvodnjo, nočnih dodatkov in dodatkov za nedeljsko delo in zato ker dodatki niso upoštevani pri pokojninskem zavarovanju. Tudi zastoji so med odločilnimi faktorji, ki vplivajo na OD posameznika, poleg štartne osnove in še drugih vzrokov. Opozarjajo še na bolj dosledno čiščenje strojev ter na uporabo zaščitnih sredstev.

23. 3. — VALJARNA BELA — DROLE — POVRŠINSKA OBDELAVA — Podrobneje so pregledali opravljeno delo v februarju, nato pa so razpravljali o novem načinu nagrajevanja.

22. 3. — VALJARNA BELA — ERJAVEC — POVRŠINSKA OBDELAVA — Analizirali so opravljeno delo in ugotovili, da so delali bolje. S predlaganim sistemom nagrajevanja se delovna skupina ne strinja. Ob koncu sestanka so se znova zavzemali za dosledno uporabo zaščitnih sredstev, ter za red in čistočo v obratu. Večjo pozornost bo treba posvetiti čiščenju brusilnih strojev in naprav.

22. 3. — VALJARNA BELA — PODLIPNIK — BLUMING STEKEL — Obravnavali so predlog sistema oblikovanja osebnih dohodkov. Menijo, da bodo omenjeni predlog vsestranske obravnavali šele potem, ko bodo znani podatki primerjave med veljavnim in predlaganim sistemom nagrajevanja. Zeliyo, naj bi oba sistema med seboj primerjali vsaj šest mesecev in rezultate posredovali v obravnavo.

9. 3. — 15. 3. — VALJARNA BELA — DREMELJ — KNIFIC — SVETINA — ADJUSTAŽA STEKEL JAVORNIK — Na sestanku 9. marca so bili seznanjeni s proizvodno problematiko za februar in planom za marec. Kritično so obravnavali odnos do zaščitnih sredstev. Ugotavljajo, da nekateri delavci ne nosijo zaščitnih sredstev in bodo za to v prihodnje potrebni ostrejši ukrepi. Stanje higienskih prostorov ni zadovoljivo. Na sestanku 15. marca pa je tov. Lenardič obrazložil problematiko pogodbenih odnosov z GPŽ. Strinjali so se s predlogom za priključitev počitniških in samskih domov in kantin k Železarni.

23. 3. — VALJARNA BELA — RABIC — BLUMING STEKEL — Z doseženimi proizvodnimi rezultati v februarju so zadovoljni. S predlagano delitvijo osebnih dohodkov se delovna skupina ne strinja in meni, da bi bili osebni dohodki po tem predlogu nižji od lanskega poprečja. Za uveljavitev take spremembe na področju nagrajevanja bi potrebovali dalj časa. Valjavci so bili seznanjeni tudi s sklepi sprejetimi na seji komisije za proizvodnjo in s posledicami, ki bi lahko nastale zaradi neustrezne discipline pri delu. Za potrebe sindikalne organizacije naj bi v prihodnje odvajali 1 %.

O aktualnih nalogah ZK in uresničevanju ustavnih amandmajev

(Nadalj. s 1. str.)

nim, da je ideja, ki jo je iznesel uvodoma sekretar Nemec dobra, namreč, da v vsaki delovni organizaciji, kjer imamo najmanj 10 članov, da organiziramo organizacijo ZK. V delovnih organizacijah, kjer še ni organizacij ZK pa da zadolžimo komuniste, da delajo na formiranju organizacij.

Drugo je vprašanje dela organizacij ZK na terenu. Tam, kjer je organizacija povezana z delom SZDL, krajevno skupnostjo in drugimi organizacijami ter društvi, imam vtis, da je dobila vsebino svojega dela. Kjer pa se delovanje organizacije ZK na terenu ne pokriva s krajevno skupnostjo z delokrogom SZDL pa imam občutek, da organizacije ne vedo kaj bi počele. V prvem primeru so komunisti tudi bolj aktivni, ker imajo pred seboj vedno določeno vsebino dela. Pred časom smo težili za tem, da bi z večjimi organizacijami aktivirali večje število ljudi. Praksa pa nam je pokazala, da so se velike partijske organizacije pokazale slabe. Slabe predvsem zato, ker ni bilo jedra, ki bi usmerjalo delovanje in ki bi znalo za seboj potegniti tako število komunistov. Prevladalo pa je spoznanje, če hoče ZK biti borbena organizacija in tako moramo narediti, tako da se bo čutil njen vpliv in da se ne bo le sestajala in se razhajala brez zaključkov in zadolžitve, da jo je potrebno tudi organizacijsko temu prilagoditi. Če bomo to dosegli, bomo imeli tudi nov dotok v ZK. Ker po mojem mnenju je eden od vzrokov za nezadovoljiv dotok novih članov v tem, da ZK ni bila dovolj aktivna in borbena, predvsem pa v tem, da se ni znala opreti na društva, na sindikate, SZDL itd., kjer bi dobila nove kadre za ZK. Sami dobro veste, da tam, kjer je organizirana aktivnost, najsi bo v športnih in kulturnih organizacijah, v SZDL, ZM, sindikatih in drugje, da tam rastejo novi kadri, tam se v akcijah ljudje pokažejo. Ne na sestankih, kdo več ali bolj zna govoriti, ampak v akcijah, pri delu. Take ljudi dobimo tudi v raznih gradbenih in pripravljalnih odborih, tam se ljudje izkažejo in na teh področjih moramo iskati nove kadre, seveda z našo prisotnostjo. S temi kadri bi seveda morali več delati, jih seznanjati s politiko ZK, da bodo razumeli v čem je vloga ZK. S takim delom bomo dobili nove člane v ZK, razen tega pa bo organizacija na ta način povezana s tako imenovano bazo in imela bo ugled. Tudi v gimnazijah in strokovnih šolah bomo morali iskati nove člane, ne pa se edino na to orientirati, kakor je bila včasih praksa

v preteklosti. Seveda pa bo potrebno tudi večje idejno delo z njimi, kakor do sedaj. Zelo pogosto se nam mladi, ko jih sprejmemo v ZK izgubijo. Vključimo ga v organizacijo, ki ni aktivna in kjer izgubi vso tisto pripravljenost za delo ter predstavo o ZK, ki si jo je kot mlad človek pridobil. Ljudje imajo še vedno predstavo, da je bila ZK aktivna in nikakor ne morejo razumeti posameznih organizacij in komunistov ali celo konservativnosti do politike ZK.

Vprašanju večje borbenosti in aktivnosti ter večje pripravljenosti organizacij ZK in komunistov, bi morali posvetiti večjo pozornost. Če hočemo pa to doseči, se moramo, kakor sem že dejal organizirati, da bo Zveza komunistov tako v delovnih organizacijah kot na terenu, predstavljala resnično borbena in odred. Na terenu organizirana tako, da se bo za akcije lahko pripravljala. Organizacije, ki imajo po 150 ali več članov se za akcije zelo težko dogovarjajo. Če bi imeli močna jedra osnovnih organizacij, ki bi akcije pripravljala in vodila, bi morda še nekako šlo. Takih primerov pa smo imeli zelo malo. Ravno zato moramo oblikovati take organizacije, ki se bodo mogle pripravljati na akcijo. V letih nazaj smo namreč ta občutek, da se je treba na partijskih sestankih dogovarjati za akcijo, izgubili. Spomnite pa se na obdobje narodnoosvobodilne borbe pa tudi kasneje, kako smo skupaj pripravljali akcije, sprejemali zadolžitve, jih kasneje analizirali itd. Mi moramo biti tako organizirani, da se bodo v organizaciji dogovorili za akcije in zadolžitve, kaj bo kdo naredil in do kdaj. Potem pa bodo komunisti v akciji. To se pravi, morajo iti v razna društva, politične organizacije in drugo. Po akciji pa se morajo ponovno dobiti in analizirati ali so uspeli ali ne in zakaj ne, ali zaradi takih ali drugačnih političnih sil ali našega pristopa in podobno. Na osnovi tega pa narediti načrt za novo akcijo. Ta vidik moramo imeti pred očmi, ko se organiziramo. Predvsem na terenu se mi zdi, da bi morali izhajati iz tega, da se približamo krajevnim skupnostim, seveda, če niso prevelike. Ravno pri tem pa ima včasih občutek, da so krajevne skupnosti pa tudi organizacije SZDL, teritorialno preobširne in zato tudi ni neposrednega interesa za delo teh organizacij. Prvi medvojni in takoj povojni krajevni ljudski odbori so bili, se mi zdi, oblikovani najbolj organsko in so kazali resničen izraz interesov ljudi v tem območju. Če bi v iskanju najboljše rešitve organiziranosti naredili primerjavo med takratno organiziranostjo in da-

našnjo, bi verjetno dobili še najboljše rešitev. Krajevna skupnost mora biti osnovna celica samoupravnega življenja občanov, ki pa je edino možna takrat, ko se skupaj sestajajo taki ljudje, ki imajo skupne interese. Zato ni slučaj, da krajevne skupnosti na vaseh bolje delajo kakor v mestih, ker tam interes ljudi pride najbolj neposredno do izraza. Res, da na tem področju nimamo še marsikaj urejenega, kar bomo morali postaviti na pravo mesto v obravnavah v drugi fazi predvidenih ustavnih sprememb. Naša zgradba oblasti mora izhajati od spodaj navzgor.

S tem hočem reči, da bi pri sedanjih razpravah o organiziranosti, morali organizacijo ZK postaviti nasproti organiziranosti v krajevnih skupnostih. Pri tem bi tudi videli ali je ta obseg primeren ali prevelik.

Še eno vprašanje bi rad našel in sicer vprašanje partijskega povezovanja v tako imenovanih organizacijah združenega dela. Princip bi moral veljati, da ima vsaka temeljna organizacija združenega dela svojo organizacijo, ki naj jih povezuje sekretariat ali komite, kakor pri vas v Železarni. V vašem združenem podjetju slovenskih železarn pa se mi zdi prav, da bi tam deloval aktiv, ne pa komite ali konferenca.

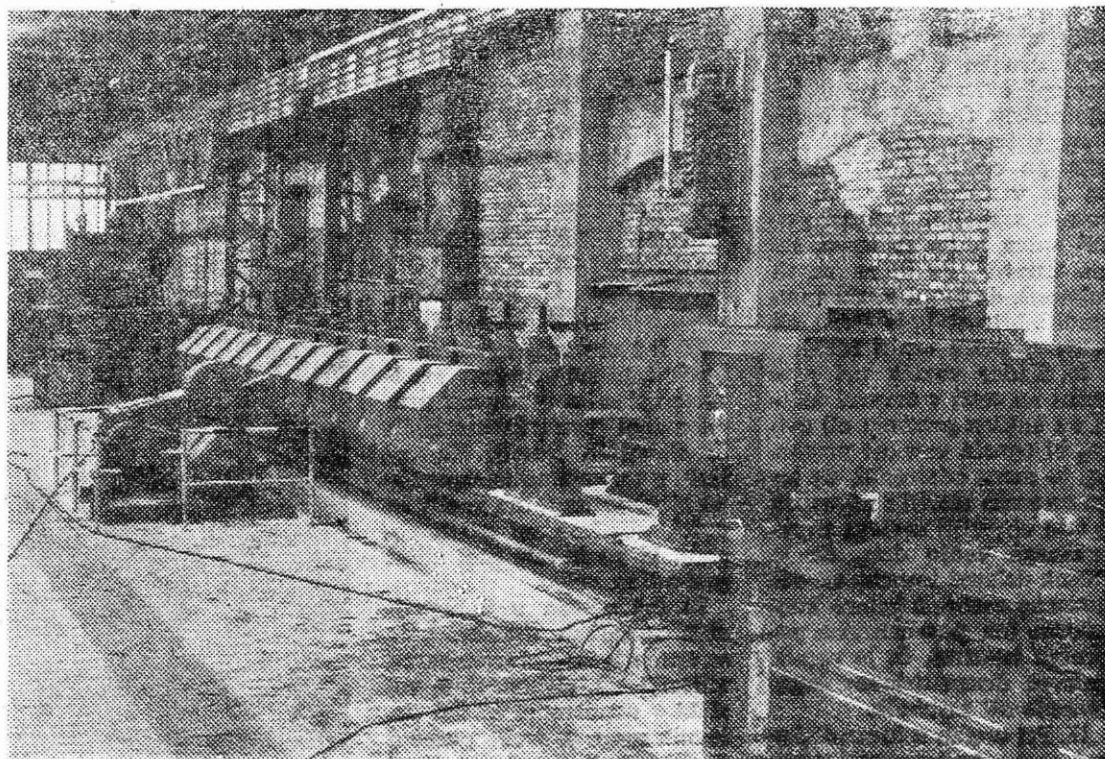
Nekaj besed še o idejni vzgoji. V preteklem obdobju smo to zelo zanemarili oziroma prepustili to slučajno organiziranim predavanjem take ali drugačne vsebine in kvalitete. Idejno vzgojo mora v svoje programe vključevati ZK, oziroma komite morajo biti tisti, ki bo izdelal program izobraževanja, izbor

predavateljev in izbor ljudi, ki naj pridejo na te seminarje. Računati moramo s tem, da ne gre pri tem samo za neke vrste prosvetljevanja, ampak za usposabljanje komunistov za akcijo. Zato je tudi razumljivo, da te potrebe ni mogoče zadovoljiti z nekimi poljudnimi temami. Program idejne vzgoje moramo tako prilagoditi, da bo koristil za akcije komunistov. Program mora biti tak, da bo komunistom s teoretičnega vidika pojasnjeval njihovo akcijo. Seveda pa bomo pri programiranju morali upoštevati različne nivoje idejne usposobljenosti komunistov, partijski staž itd. Celoten program mora biti prilagojen za akcijo in ravno zato ga mora programirati in voditi občinski komite, medtem ko ga tehnično na primer lahko izvaja nekdo drug, delavska univerza in podobno. Tem stvarim moramo posvetiti več pozornosti, če ne bomo neprestano negodovali, da ne dobimo delavcev-aktivistov za samoupravne organe, v skupščinske organe itd. in to zato, ker je danes problematika vedno bolj komplicirana. In če hoče v tej komplicirani problematiki nekdo nekaj do- prinesi k razreševanju problemov, mora seveda poznati te stvari, ne more delati po občutku. Občutek je premalo, zato ga moramo usposobiti s teoretičnih vidikov o družbenih, ekonomskih, političnih in drugih problemih naše družbe. To moramo narediti, če hočemo, da bomo dobili večje število aktivistov in da se bodo tudi znašli v problematiki sedanjega razvoja. Običajno, ko govorimo o kandidatih za te ali one organe, se sprašujemo, kdo bo najbolj kos tej problematiki, kdo bo lahko uspešno sodeloval ali odgovarjal na

mnoga odprta vprašanja. Ker delavcem doslej takega usposabljanja nismo omogočili, jih v raznih organih tudi nismo imeli ali zelo malo. Podobno je v ZK, kjer je bil ravno iz teh razlogov priliv ravno tega delavskega elementa majhen, ki pa bi moral v mnogo večji meri biti zastopan v Zvezi komunistov. Teh dveh vprašanj, to je organiziranosti in idejne vzgoje tako komunistov kot delavskega razreda, bi se morali v tem času bolj intenzivno in poglobljeno lotevati.

Ena od naših nalog po 2. seji konference ZKJ je tudi, da pri občinskih komitejih formiramo aktivne komunistov neposrednih proizvajalcev. Ti aktivni ne bi smeli biti preobsežni, zato bi se morali dogovoriti za ustrezen ključ po katerem bi v posameznih delovnih organizacijah volili svoje delegate v ta aktiv. Pri tem gre samo za eno izmed oblik komuniste-proizvajalce delavce vključevati v neposredno soodločanje o pomembnih stvareh. Ti aktivni bodo vse gradivo, ki ga bo obravnaval komite ZK preje prediskutirali, po potrebi pa lahko tudi razpravo razširili na delovne organizacije in sprejeli svoja stališča in mnenja. To je direktna konfrontacija z delavskim razredom, ki mora biti bolj neposredno prisoten pri vsem dogajanju in odločanju, je svoje uvodne misli zaključil predsednik Popit.

Nadaljevanje razgovora, v katerem so najprej navzoči izmenjali mnenja z obema gostoma še o nekaterih organizacijskih in idejnih ter o konkretnih problemih, v drugem delu pa o uresničevanju ustavnih amandmajev, bomo objavili v povzetkih v prihodnji številki Železarja.

Del naprav za proizvodnjo hladno valjanih profilov v novem obratu na Javorniku

Dimenzije cestnega transporta v tovarni

(Nadalj. in konec)

NEKATERA PRILAGOJENA DOLOČILA IZ PREDPISOV O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

12. Način cestnega transporta v tovarni mora biti tak, da druge osebe in vozila niso ovirani ter da drugim osebam ni ogroženo življenje in zdravje. To pravilo velja tako za domače kot tudi za tuje udeležence v transportu (delavci drugih delovnih organizacij, zasebniki).

13. Voznik je dolžan posebno paziti na pešce, ki gredo čez cesto ali po cesti. Kljub specifičnim razmeram v tovarni, ko ceste pretežno enakovredno uporabljajo (koristijo) tudi delavci — pešci, se vozniki ne morejo zanašati le na peščevo pazljivost. Pri tem je treba upoštevati dve pomembni okoliščini: 1. da delavci koristijo cesto za opravljanje svojega dela (prenašanje predmetov in orodij, hoja do delovišča ipd.) in 2. da se ceste koristijo za prihod na delo in odhod z dela. Druga okoliščina traja le kratek čas, ko transport po cestah tovarne praktično zastane.

14. Ceste v tovarni so pretežno take, da pešcem ne omogočajo v celoti ravnanje v skladu s čl. 61, 62 in 63 TZ. Za pešca v tovarni pa kljub temu velja, 1. da mora hoditi »tudi po drugi površini«, ki je posebej narejena in določena za pešce, in po delih cest, ki so primerni za pešce, 2. da mora hoditi po skrajni levi strani ceste v smeri hoje, če ni posebej narejena in določena površina za pešce, 3. da morajo pešci v organizirani skupini (ekskurzije) hoditi po skrajni desni strani ceste, 4. da ne sme (brez potrebe) postajati na vozišču in 5. da mora pazljivo iti čez cesto in da ne sme namenoma ali brez potrebe ovirati vozil.

15. Ker na cestah v tovarni ni zaznamovanih prehodov za pešce, tudi ne veljajo določila iz čl. 66 pravilnika o pravilih cestnega prometa, ki med drugim določajo, kdaj nastopi oviranje ali ogrožanje pešcev. **Oviranje ali ogrožanje pešcev v tovarni, ki hodijo po cesti ali čez cesto, pa je vsekakor podano, če voznik s svojim vozilom prisili pešca 1. da se mora naglo ustaviti, da bi ga pustil mimo, 2. da mora naglo spremeniti hitrost hoje (teči) ali 3. da se mora vrniti nazaj.**

16. Kadar voznik pri prometu na cesti v tovarni naleti na kakšen predmet ali oviro, ki ogroža varnost prometa, jo mora odstraniti. Če tega ne more storiti sam, mora o tem obvestiti svojega neposrednega vodjo dela, če je voznik delavec tovarne oziroma odgovorno osebo, s katero kontaktira (na posameznem področju tovarne), če je voznik delavec druge delovne organizacije ali zasebnik.

17. Pri cestah v tovarni skoraj ne moremo govoriti o križiščih, temveč o 1. na različ-

ne načine zaznamovanih vhodih v industrijske zgradbe in izhodih iz nje, 2. o prehodih iz ene v drugo industrijsko zgradbo, 3. o prehodih čez ceste oz. prehodih iz ene v drugo industrijsko zgradbo ter 4. o dvoriščih in delovnih prostorih. Predvsem pa ni na cestah tovarne nobenih zaznamovanih prehodov za pešce, zato **toliko bolj velja zahteva po večji previdnosti za voznika, ki se približuje križišču, in zahteva da vozi s takšno hitrostjo, da se lahko ustavi pred križiščem ali na križišču oz. pusti mimo vozila, ki imajo prednost.** Pri vseh vstopih v industrijske zgradbe in izhodih iz nje gre za odcepe cest, ki se nadaljujejo v industrijskih zgradbah oz. v drugih pokritih in ločenih prostorih. Ker pa gre navadno tudi za majhno širino takih cestnih odcepov, ki je usklajena le s širino vrat oz. gibljivih vratnih kril in za pravokotne cestne odcepe, je potrebna toliko večja pazljivost. Vozilo se lahko nenadno pojavi na cesti, prav tako pa se nenadno znajde na cesti tudi pešec — delavec, ki prenaša ali transportira predmete. Pri prehodih čez ceste oz. pri prehodih iz ene v drugo industrijsko zgradbo so prometne razmere nekoliko boljše. Navadno je večja preglednost, postavljeni so prometni znaki, pa tudi po stanju (vzdrževanju) ceste se vidi, da gre za križišče.

18. Za vožnjo vozil po dvoriščih in delovnih prostorih mora tovarna imeti načrt premikanja vozil, s podatki o dovoljenih in prepovedanih smereh, vstopih, izhodih, ovinkih ipd. Načrt premikanja vozil mora biti na vidnem mestu v dvorišču tovarne in v delovnih prostorih tovarne. Za »dvorišča« v tovarni lahko štejem širše cestne površine z odcepi v več smeri, ki pa nimajo obeležja križišča kot pri javnih cestah. Za »delovne prostore« v tovarni pa štejemo tiste površine v industrijskih zgradbah, kjer se bremena (tovori) nakladajo oz. razkladajo in kjer se opravlja notranji transport od enega do drugega delovnega mesta oz. delovišča.

INTERNI PREDPISI, KI ZARADI SPECIFIČNOSTI V TOVARNI ODSTOPAJO OD PREDPISOV O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

19. Pri cestnem prometu v tovarni je treba paziti predvsem na pešce (v tovarni praviloma ni otrok ter starejših in slabotnih ljudi!). Na cestah v tovarni se enakopravno gibljejo motorna vozila in pešci, posebno na ozkih cestah, ki so hkrati tudi edini prehodi za pešce.

20. Pri cestah v industrijskih zgradbah (halah), kjer se opravlja interni transport z viličarji ali električnimi vozički v neposredni bližini delovnih mest, je treba posebej paziti tudi na delavce pri strojih. Ceste in prehodi za

ljudi morajo biti vidno označeni in vedno prosti. Dogovorjena površinska ureditev mora biti vedno ažurno vršena v situacijske načrte, vozniki viličarjev ipd. pa morajo tako ureditev spoštovati. Za zagotovitev dogovorjenega režima so odgovorni vodilni delavci v posameznih oblatih oz. oddelkih.

21. Voznik mora hitrost vožnje v tovarni prilagoditi predvsem stanju tovora (v kolikor ne gre za standardne oblike ali celo peletizirane tovore) in stanju vozila. Slednja zahteva še posebej velja za viličarje, ki služijo samo za delo na teritoriju tovarne, za katere (zaenkrat) odstopamo od zahtev za naprave in opremo vozila, ki so predpisane za promet po javni cesti. Stanje ceste in vidljivost sta pri cestnem prometu v tovarni manj pomembni, ker gre za manjše hitrosti vožnje. Vremenske razmere in gostota prometa pa sta pogoj, ki zelo redko motita varno opravljanje cestnega prometa v tovarni.

22. Hitrosti vožnje pri cestnem prometu v tovarni so omejene 1. na 10 km/h za vožnjo po cestah na odprtih površinah tovarne in po cestah med industrijskimi zgradbami in 2. na 5 km/h (hitrost hoje pešca) po cestah v industrijskih zgradbah. Omejitve hitrosti pri cestnem prometu v tovarni so utemeljene z določili v že omenjenih pravilnikih. Po njih se ceste v tovarni lahko tretirajo ali kot nakladalne in razkladalne površine oz. kot hodci in poti k njim ali pa kot delovišča. Zaradi specifičnosti cestnega transporta v tovarni še ni pogojev, da bi bile za ceste v tovarni lahko postavljene omejitve pri višji hitrosti, razen morda za par cestnih odsekov na t. i. odprtih površinah.

23. Kljub takim omejitvam hitrosti pa mora voznik hitrost vožnje po cestah tovarne vseeno zmanjšati oz. biti pozoren, da lahko pravočasno ustavi, posebno 1. kadar pešec prečka cesto, 2. kadar po cesti hodijo tudi pešci — delavci, 3. na ostrih in nepreglednih ovinkih, 4. na delih ceste z velikim vzdolžnim na-

gibom, 5. kadar vozi mimo drugih transportnih naprav oz. delavcev, ki prenašajo breme, 6. kadar vozi mimo kolone (ekskurzije), 7. na zoženih mestih, 8. pred vrati z gibljivimi krili na vstopih v industrijske zgradbe oz. izhodih iz njih, 9. na zasneženih, mastnih ali iz kakega drugega razloga spolzki cesti, 10. kadar je vidljivost zaradi oblike bremena (zlasti pri viličarjih) občutno zmanjšana ipd. Zaradi nizkih dovoljenih hitrosti za vsa vozila praktično ni nobenih nevarnosti, da bi voznik zaradi zmanjšane hitrosti oviral normalni promet oz. transport.

24. Pri vključevanju v promet z mesta, na katerem je vozilo ustavljeno, določilo iz splošnih predpisov (da se je treba najprej prepričati, če z vključevanjem v promet niso ovirani ali ogroženi drugi vozniki motornih vozil, nakazati smer in se vključiti čim hitreje) ni zadostno. Prepričati se je namreč treba, da niso ovirani ali ogroženi tudi pešci oz. delavci, ki so iz kakršnihkoli razlogov na cesti ali v njeni bližini.

25. Določilo iz splošnih predpisov o vključevanju v promet z mesta je nezadostno tudi ob upoštevanju, da imamo opravka s transportom, ki poleg vožnje vključuje tudi prenašanje, prekladanje oz. manipuliranje z bremenom. Pri tem pa »vključevanje čim hitreje« nosi nevarnost porušitve bremena zaradi startnega sunka, ker je treba računati s tem, da je breme naloženo na način, ki ustreza normalni (!) vožnji oz. normalnim cestnoprometnim razmeram v tovarni. Tudi računanje na to, da zaradi nizkih dovoljenih hitrosti niso potrebni posebni ukrepi pri vključevanju v promet, iz enakih razlogov ni dobro. **Hitro ustavljanje v primeru kasneje opaženih nevarnosti skriva v sebi nevarnosti v zvezi s sunkovitim ustavljanjem.** Najbolj primeren ukrep je delo v dvojce, da je postavljen stalni ali začasni sodelavec — signalist, ki po potrebi ustavlja druga vozila in pešce. Seveda pa je tak ukrep racionalen le takrat, kadar obstajajo večje nevarnosti zaradi vrste bre-

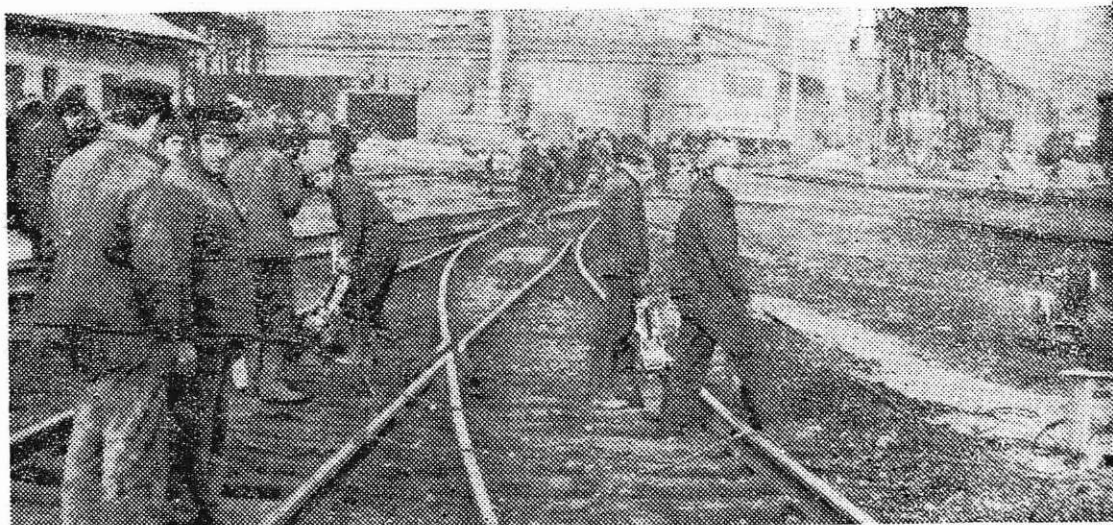
men in njihove stabilnosti oz. zaradi velikega števila pešcev — delavcev v takem delovnem okolju.

STATUS VOZNIKA MOTORNEGA VOZILA V TOVARNI

26. Vozniki motornih vozil se morajo pri prometu oz. transportu v tovarni ravnanj po splošnih predpisih, ki v modificirani obliki veljajo tudi v tovarni ter po internih predpisih, ki zaradi specifičnosti v tovarni odstopajo od predpisov za promet po javnih cestah. To velja tako za voznike tovarne kot za voznike drugih delovnih organizacij ali zasebnikov, ki opravljajo promet oz. transport po cestah tovarne.

27. Vozniki motornih vozil v tovarni morajo imeti vozniško dovoljenje ustreznega kategorije, v skladu s čl. 122 TZ. Izjema so vozniki viličarjev, električnih vozičkov ipd., ki vozijo izključno po cestah tovarne.

28. Za opravljanje prometa oz. transporta v tovarni morajo imeti posebna interna vozniška dovoljenja 1. vsi vozniki motornih vozil tovarne za prevoz tovora, ne glede na največjo dovoljeno težo (trikikli, navadna, posebna in delovna motorna vozila za prevoz tovora kot so kamioni z ali brez prikolic, viličarji, električni vozički ipd.) in 2. vozniki tistih delovnih organizacij ali zasebnikov, ki so s pogodbo za dalj časa prevzeli delo za tovarno (usluge). Za vse druge voznike, ki nimajo internih voznških dovoljenj, mora po potrebi tovarna dati na razpolago posebnega spremljevalca za promet oz. transport po cestah tovarne. Določilo v čl. 18 pravilnika o varstvu pri vzdrževanju motornih vozil in prevozov z motornimi vozili, da »v dvorišču delovne organizacije in v delovnem prostoru smejo voziti vozila samo osebe, ki imajo vozniško dovoljenje za vožnjo vozila tiste kategorije« torej ni zadostno za promet oz. transport po cestah tovarne. Nezadostnost je utemeljena s specifičnostmi tovarne ter z organizacijskimi in kadrovske posebnostmi, ki vplivajo na stopnjo varstva pri delu v tovarni. **Peter Polak**

Namesto lopat in krampov, smo dobili mehanizirane podbijalke za podbijanje pragov

De
odbr
Na s
misi
nih
odbr
kom

L
rudk
1965
I
sint
svet

Sur
Sini
Peke
Sku

žele
1
žele
da
rud
kol
sur
sur
izv
raz
ruc
zni
jek

S sej sindikalnih odborov

Martinarna

Deveta seja sindikalnega odbora je bila 29. februarja. Na seji so analizirali delo komisij v samoupravnih organih martinarne. Sindikalni odbor ugotavlja, da delo v komisijah še ni zaživelo, saj

se komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti v preteklem letu sploh ni sestala, čeprav so imeli primere kršitev delovnih dolžnosti, ki bi jih lahko obravnavali. Sindikalni odbor se bo tudi v prihodnje zavzemal za poži-

vitev dela komisij v samoupravnih organih.

Člani sindikalnega odbora so bili na seji informirani tudi o pripravah na praznovanje dneva žena. Ob koncu se je so se dogovorili, da bodo vsa priznanja, ki so jih martinarji dobili za dosežene uspehe v minulem letu na področju športne in rekreacijske dejavnosti namestili v rdečem kotičku martinarne. Ostreje bo treba ukrepati tudi proti kršilcem, ki v garderobah delajo škodo.

Na sestankih delovnih skupin bo treba temeljito obravnavati nov način nagrajevanja in bo tako sleherni delavec seznanjen z novim načinom izplačevanja osebnih dohodkov.

Delež sintra in peletov v vsipu plavža narašča

Leta 1937 so uporabljali kot vsip v plavžih samo surovo rudo. Leta 1950 se je delež surove rude znižal na 81,4 %, leta 1965 na 35,5 % in leta 1969 na 32,8 %.

Iz spodnje tabele je razvidno kakšno količino surove rude, sintra in peletov predvidevajo, da bodo rabili vsi plavži na svetu leta 1975 v milijonih t in %.

	mil. t	%
Surova ruda	253,9	31,0
Sinter	414,5	50,5
Peleti	152,5	18,5
Skupaj	820,9	100,0

Za ilustracijo preteklega, sedanjega in bodočega stanja železovih rud, sintra in peletov si oglejte spodnja diagrama.

Iz prvega je razvidno razmerje med svetovnim izkopom železove rude in proizvodnjo surovega jekla. Diagram kaže, da se z ozirom na vedno večjo porabo kvalitetnih železovih rud iz prekomorskih dežel ter njeno dobro pripravo absolutna količina porabljene železove rude v primerjavi s proizvodnjo surovega jekla postopno znižuje.

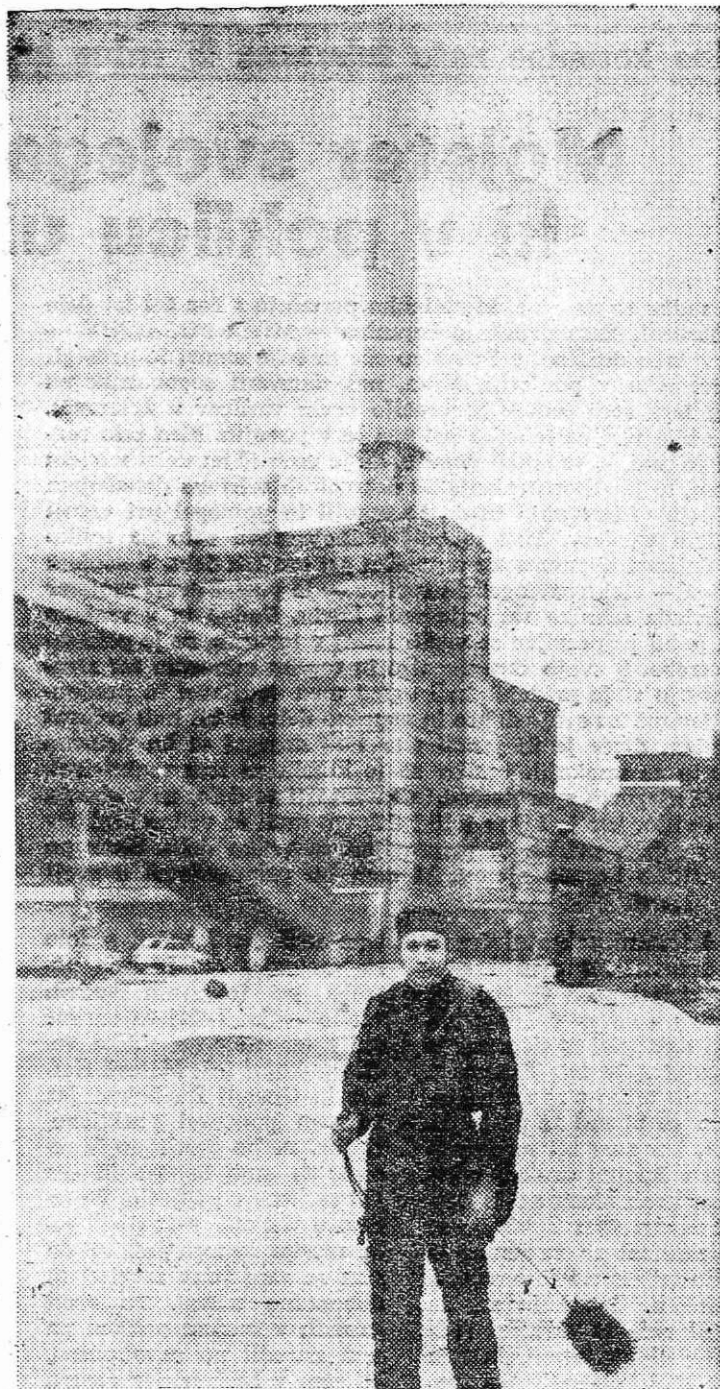
Drugi diagram pa kaže situacijo na področju proizvodnje surovega jekla, izkopa rude, porabe nesintrane rude in proizvodnje sintra in peletov v mil. t. Poleg tega pa kaže tudi razmerje med proizvodnjo surovega jekla in porabo železove rude ter v odstotkih delež sintra in peletov v vsipu plavžev.

Diagrama kažeta naraščanje proizvodnje sintra in peletov, zniževanje porabe rude v primerjavi s proizvodnjo surovega jekla in zniževanje deleža sintra in peletov v vsipu plavža.

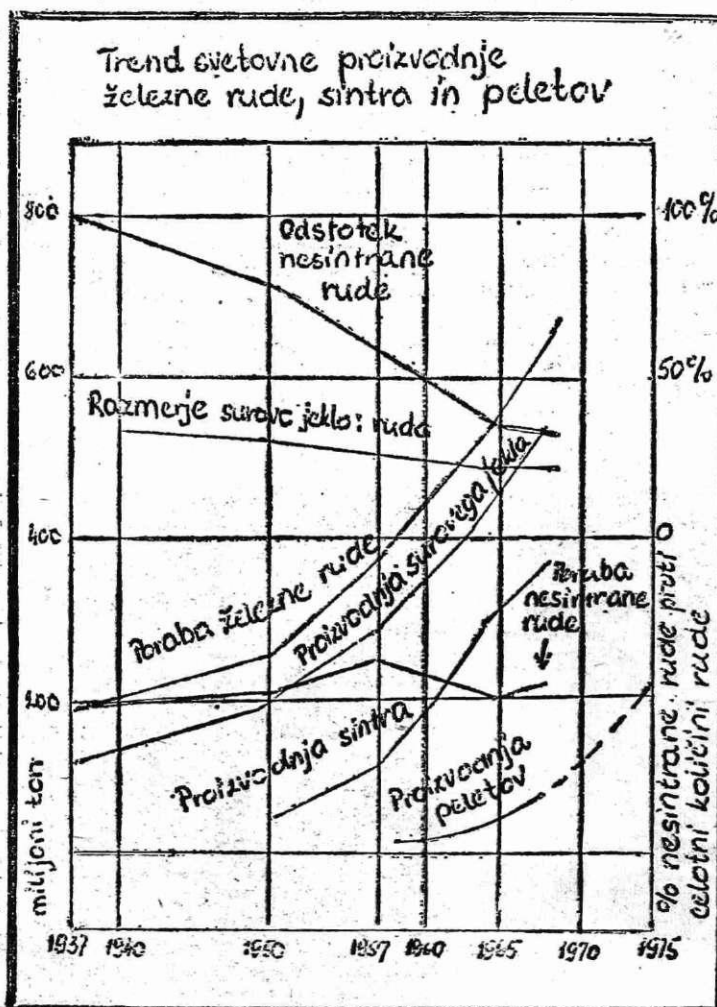
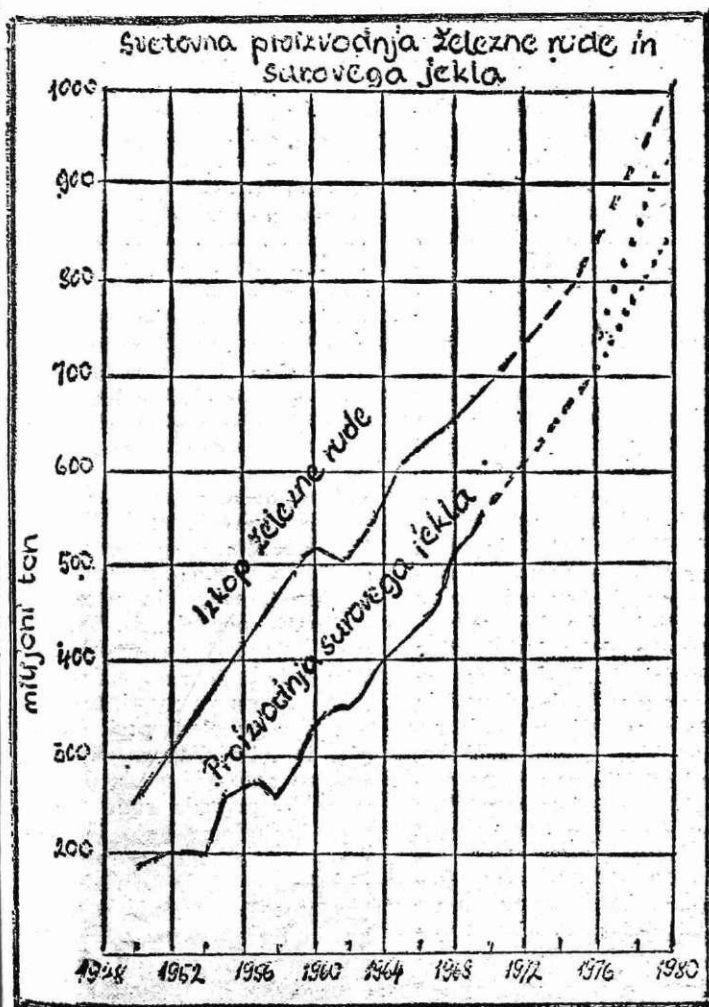
Jeklovlek

Sindikalni odbor obrata jeklovlek je imel peto sejo 29. februarja. Omenjeno je bilo predvideno praznovanje dneva žena, nato pa so obširneje obravnavali organizacijo tekmovanja v sankanju. Zaradi slabega vremena so morali tekmovanje preložiti na 4. marec v Črnem vrhu. V primeru, če bo vreme slabo, naj bi organizirali tekmovanje v kegljanju, ker so nagrade za najboljše tekmovalce že nabavili.

Tekmovanje v sankanju so izvedli 4. marca in k zapisniku omenjene seje priložili tudi rezultate tekmovanja. Tekmovanja v Črnem vrhu se je udeležilo 11 sodelavcev in ena sodelavka. Na prva tri mesta so se uvrstili: Stane Horvat s časom 3,01, drugi je bil Branko Oman 3,06 in tretji Bogo Šolar 3,07.

Naša fotografinja Irena KLANČNIK, je ob zadnjem snegu na svoj filmski trak zabeležila gornji motiv — najvišji objekt aglomeracije in dimnikar, ki prinaša srečo

Železarski globus

GRÖNLAND — Severno ameriška družba Marcona Co. je podpisala pogodbo z dansko rudarsko družbo Cryolit Co. o raziskavi in eventualnem izkoriščanju nahajališč železove rude na Grönlandu pri kraju Isua. Zaloge cenijo na 500 milij. ton.

ITALIJA — Da bi pospešili industrializacijo zaostale province Kalabrije, nameravajo v kraju Gioia Tauro zgraditi novo železarno. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 4,5 milij. ton surovega jekla.

VELIKA BRITANIJA — Po britanskih podatkih je v letu 1971 proizvedlo pet največjih železarskih družb na svetu naslednje količine surovega jekla: Nippon Steel Co (Japonska) 30,4 milij. ton, United States Steel Co. (ZDA) 24,6 milij. ton, British Steel Co. (Velika Britanija) 24,1 milijon ton, Bethlehem Steel Co. (ZDA) 15,8 milij. ton, Nippon Kokan Steel Co. (Japonska) 12,1 milij. ton.

Mojster svojega dela, ki v poklicu uživa

Zelo redke so družine, ki se lahko ponašajo s čez 140 let dela v železarni. Naša današnja korenina — MIHA POGAČNIK — sodi v tako družino, v kateri so oče in trije sinovi že presegli 140 let dela v podjetju. Miha, naš današnji sogovornik pa poleg tega sodi tudi v generacijo prvih varilcev v Železarni, ko je bila varilna tehnika pri nas še v povojih. Med zelo redkimi je tudi, ki se lahko ponaša, da je vseh 40 let delal v istem obratu, to je v konstrukcijskih delavnicah oziroma današnjem strojnem vzdrževanju in da je vzgojil in pomagal pri vzgoji številnih varilcev. Mož je bolj redkobeseden zato pa toliko bolj delaven in zavzet ter natančen pri svojem delu. V svojem poklicu — elektroavtogenski varilec — je postal pravi mojster in obvlada tehniko varjenja vseh kovin. Vedno in v vsakem času je bil pripravljen se vrniti nazaj v tovarno, če je pokazala potreba. S svojo skromnostjo in toplim odnosom ter strokovnostjo si je pridobil tudi ugled med sodelavci in predpоставljenimi. Za svoje dobro in uspešno delo, je bil tudi večkrat nagrajen. Sicer je že jeseni leta 1970 dosegel 40 let delovne dobe in se upokojil, vendar se je kmalu za tem reaktiviral. Zaradi njegovih sposobnosti in zavzetosti za delo, ga v obratu zelo cenijo, ker je kljub toliki delovni dobi še vedno mojster svojega dela, priden in pripravljen za vsako delo. Sicer pa prepustimo besedo njemu, ki nam bo pripovedoval o svoji delovni poti.

»V železarni, takratni Kranjski industrijski družbi sem začel delati pred 43 leti kot navaden delavec v konstrukcijski delavnici in sicer mi je bilo takrat 18 let. Takrat je bilo zelo težko z zaposlitvijo, čeprav se bi rad že preje zaposlil, ker sem bil najstarejši sin v številni družini v kateri je kruh služil samo oče. Z veseljem sem delal in se zelo zanimal za varjenje, ki je bilo takrat v železarni šele v povojih. Spomnim se, da sem si večkrat skrajšal tudi dnevni odmor, samo, da sem lahko prišel do varilnega aparata in poskušal prve zveze. Zaradi potrebe po usposobljenih varilcih in specialnih nalog, ki jih je imela železarna, so štiri delavce, med katerimi sem bil tudi jaz, leta 1939 poslali na tečaj za varjenje v Nemčijo. Moram reči, da smo šele tam dobili pravo osnovo in znanje o varjenju. Po vrnitvi z Nemčije

smo tudi sami začeli s šolo za varjenje, ker je bila potreba po tovrstnih kadrih vedno večja. Tečaj za varilce sta s teoretičnega vidika vodila pokojni inž. Matevž Hafner in Gustelj Ravhekar, jaz pa sem poučeval praktično. Najbrž ne bo pretirano če rečem, da smo usposobili čez 150 varilcev v podjetju. Po tečaju v Nemčiji sem dobil tako veselje do tega poklica, da sem se vanj prav zagrizel in dobesedno užival. Že večji razmah v svojem poklicu pa sem naredil po osvoboditvi, ko sem v Ljubljani v centru Društva za varilno tehniko opravil še tri tečaje za varjenje specialnih kovin. Tako sem si pridobil znanje, da sem lahko opravljal najtežja in najbolj zahtevna varjenja. Moram pa reči, da sem ravno zaradi tega znanja moral nešteto krat nazaj v Železarno že po opravljeni dnini, podnevi in ponoči in v vsakem vre-

menu. Velikokrat so me dvignili ponoči iz postelje pa tudi na izletu, da sem se moral vrniti v Železarno, da sem zavaril kaj izredno nujnega, da ni stala proizvodnja. To mi resnično ni bilo hudo, ker sem rad delal in z veseljem opravljal svoj poklic ter bil izredno zadovoljen, če sem pri delu uspel. Spomnim se, ko se je po osvoboditvi zaradi visokega snega podrla pražarna, da me je ponoči ob treh prišel iskat sam mojster, bilo je toliko snega, da je iz njega gledala samo njegova glava. Takih in podobnih primerov pa je bilo še in še.

V svoji delovni dobi sem sodeloval pri montaži skoraj vseh najnovejših obratov, od prvega plavža in najvišjega dimnika do cevne itd. Delo varilcev in sploh konstrukcijska delavnica je bila vseskozi malo podcenjevana, čeprav je delo tam zaposlenih zelo težko. Delati moramo v vseh mogočih vremenskih pogojih, na mrazu, vročini, na tleh in v zraku.

Tako kot varilna tehnika, so se tudi delovni pogoji predvsem v povojnem obdobju bistveno izboljšali. Ko sem pričel delati v železarni, smo imeli našo delavnico v nekakšni leseni lopi in šele tik pred drugo vojno so bile zgrajene sedanje delavnice. Pred vojno smo morali prenašati in dvigati vse ročno, imeli smo le nekakšno ročno dvigalo, medtem, ko danes vse že opravljajo žerjavi. Spomnim se, ko smo varili veznike za bivšo cevarno, smo morali vse težke kose dvigati in prenašati ročno. Danes je v tem pogledu neverjetno velika sprememba.

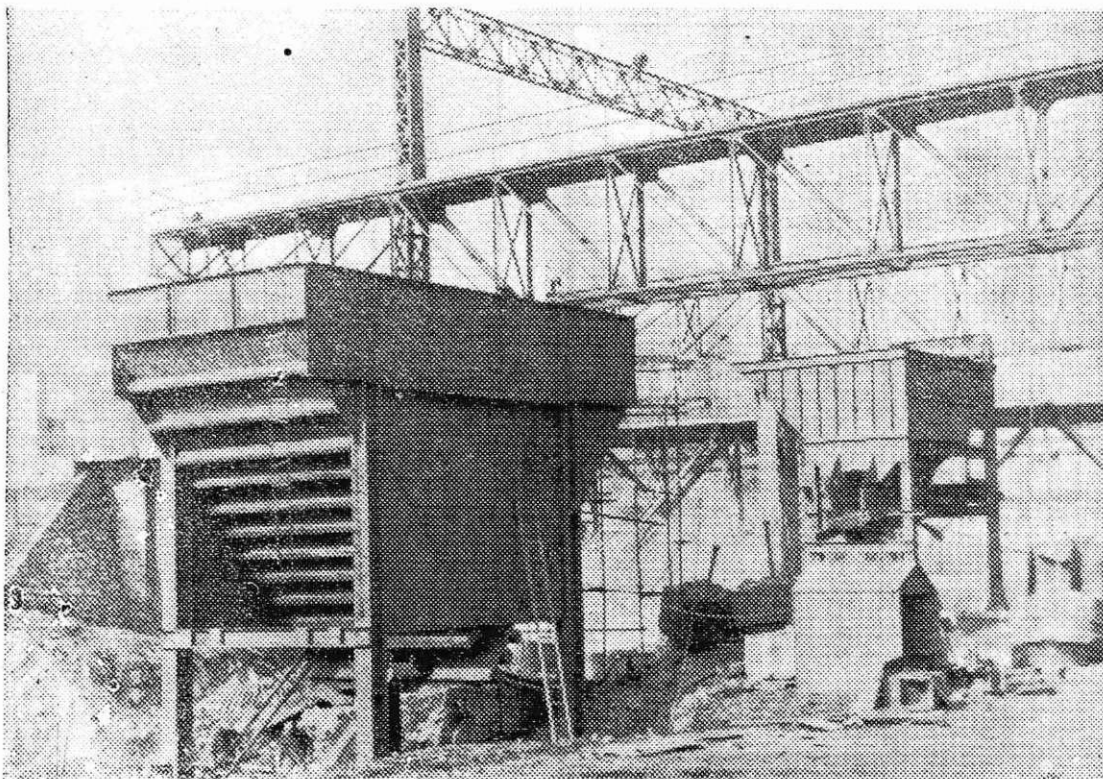

Tudi v pogledu delovnih oziroma varnostnih pogojev je sedaj bistveno drugače. Ko smo pred vojno pričeli variti smo dobili samo eno rokavico, danes pa smo v tem pogledu popolnoma zaščiteni. Zelo pa se je delo varilcev izboljšalo po tem, ko smo pričeli doma proizvajati elektrode. Iz leta v leto in iz meseca v mesec njihova kvaliteta raste in res lahko več in bolje naredimo. Spemembe, ki so bile narejene v Železarni po osvoboditvi, so izredne, čeprav to mnogi niti ne zapažajo. Le najstarejši delavci, ki smo začeli delati pred vojno v najtežjih pogojih, lahko pravilno cenimo te velike spremembe. Povem pa, da je bila delovna disciplina pa tudi odnos do predpostavljenih pred vojno precej drugačen kakor je danes. Seveda je bilo to pogojeno tudi s tem, da je bilo takrat zelo težko dobiti zaposlitev in je moral vsak dobro in vestno delati, da ni zgubil kruha. Spomnim se samo generalne stavke v tovarni, ko sem bil tudi jaz reduciran in sem čakal kar devet mesecev da sem bil ponovno sprejet. Seveda sem moral nekeje nekaj reči, kar ni bilo všeč mojim predpostavljenim. Ta čas pa sem se občasno zaposlil pri Slogradu na Jesenicah, ker sem bil najstarejši sin in sem ob petih otrokih oziroma sedemčlanski družini, v kateri je služil kruh samo oče, moral po svoje pomagati, ker smo živeli v revščini tako kot mnoge veččlanske delavske družine na Jesenicah. Rad bi še enkrat poudaril, da današnja mlada generacija premalo ceni pridobitve narodnoosvobodilne borbe in povojnega razvoja, ki omogočata zaposlitev vsakomur, mnogokrat so mladi le preveč izbirčni. Mi to bolj cenimo, ker je bilo v moji mladosti res težko dobiti zaposlitev in mnogo je bilo takrat lačnih.

Ceprav sem prestal veliko hudega pa se s ponosom in

zadovoljstvom spominjam moje delovne poti. Hvaležen sem kolektivu za to, da sem od navadnega, nekvalificiranega delavca prišel do tega zanimivega poklica, ki ga opravljam z velikim veseljem, kajti naš poklic je sicer težak, toda zelo zanimiv, le roko moraš imeti mirno. Čeprav sem imel veliko ponudb, da bi lahko šel na boljše delo in za boljše osebne dohodke delati drugam, sem ostal zvest Železarni, ki mi je omogočila, da sem do tega poklica sploh prišel. Seveda pa sem se tudi zelo navezal na delovni kolektiv, ker so moje korenine le na Jesenicah in v Železarni,« je zaključil svojo pripoved o sebi, svojem delu in spominih Miha Pogačnik.

Predno sva se poslovila mi je povedal, da je bil predvojno tudi nogometaš pri takratnem ŠD Bratstvo, pri smučarjih in da so že takrat mladi zgradili marsikatero smučarsko postojanko s prostovoljnimi delom. Po osvoboditvi si je urejal svoje skromno stanovanje imel pa je tudi več družbenih odgovornosti. V tovarni je bil nekaj let predsednik sindikalnega odbora obrata in eno mandatno dobo član delavskega sveta Železarne. Sicer pa je deljal, je bil zelo zaposlen s svojim poklicem v Železarni. Danes dela v krajevni skupnosti Podmežaklja in je gospodar stavbe v kateri je oddelek otroškega vrtca in prostori krajevnih organizacij. Vedno pravi, je kaj za popraviti. Včasih je tudi rad zahajal na izlete, danes pa manj, tekoče dogodke pa sledi prek časopisa in televizijskega ekrana. Predno sklenem zapis o človeku, ki pripada rodu katerega korenine segajo 140 let nazaj v železarno, moram zapisati tudi to, da so rodovne korenine Pogačnikov še veliko več let povezane z železarnstvom, saj njihov rod sega v kamnogoriško fužinarsko in železarsko zgodovino.

Silos za pripravo in drobljenje žilindre

ZA JAVNO RAZPRAVO

Na podlagi toč. 4 sklepa 16. seje delavskega sveta Železarn z dne 16. februarja 1971 in v skladu s čl. 261 statuta tovarne, je na svoji seji dne delavski svet Železarn sprejel naslednji

PRAVILNIK

o podeljevanju delovnih priznanj članom delovne skupnosti ZPSŽ železarn Jesenice

I. Splošna in uvodna določila

Člen 1

Delovna skupnost ZPSŽ — železarn Jesenice (v nadaljnjem besedilu: tovarna) uvaja na predlog sindikalne organizacije tovarne vsakoletno podeljevanje delovnih priznanj posameznim članom delovne skupnosti tovarne.

Namen podeljevanja priznanj je oddolžitev posamezniku za dolgoletno prizadevno delo, njegovo pripadnost kolektivu in za spodbudo pri nadaljnjem prizadevanju.

Člen 2

S tem pravilnikom se določa status jubilarov dela, oblika priznanj, priznavanje neprekinjene delovne dobe, način podeljevanja priznanj in reševanje spornih vprašanj.

Člen 3

Jubilanti dela prejmejo jubilejna in materialna priznanja. Jubilejna priznanja so: bronasta, srebrna ter zlata jubilejna značka in plaketa s pripadajočo diplomom. Materialna priznanja so denarne nagrade.

II. Status jubilara dela in oblike priznanj

Člen 4

Jubilant dela je vsak član delovne skupnosti, ki je v delovnem razmerju na dan 30. aprila v koledarskem letu in v tem času doleže 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35 ali 40 let neprekinjene delovne dobe v delavcu.

Jubilant dela je tudi delavec, ki je bil od 1. januarja do 30. aprila tekočega leta invalidsko ali starostno upokojen in je v tem času dosegel toliko let neprekinjene delovne dobe v tovarni, kolikor določa 1. odstavek tega člena.

Člen 5

Jubilant dela, odvisno od stopnje jubileja, prejme jubilejno in materialno priznanje, in sicer:

1. za 5-letno delovno dobo: diplomom in denarno nagrado;
2. za 10-letno delovno dobo: bronasto značko, diplomom in denarno nagrado;
3. za 15-letno delovno dobo: diplomom in denarno nagrado;
4. za 20-letno delovno dobo: srebrno značko, diplomom in denarno nagrado;
5. za 25-letno delovno dobo: diplomom in denarno nagrado;
6. za 30-letno delovno dobo: zlato značko, diplomom in denarno nagrado;
7. za 35-letno delovno dobo: diplomom in denarno nagrado;
8. za 40-letno delovno dobo: plaketo, umetniško diplomom in denarno nagrado.

Člen 6

Delavski svet Železarn s svojim sklepom določi vsako denarno nagrado posebej za vsako koledarsko leto.

III. Pogoji za priznavanje neprekinjene zaposlitve v tovarni

Člen 7

Za neprekinjeno zaposlitev v tovarni se šteje:

1. neprekinjena zaposlitev v tovarni;
 2. čas v letih od 1941 do 1945, ki je priznan dvojno ali enojno zaradi udeležbe v NOB, zapori, internacije, konfinacije ali ujetništva, kolikor je bil prizadeti član delovne skupnosti pred tem že zaposlen v tovarni;
 3. članom delovne skupnosti, ki so bili po letu 1945 izvoljeni ali delegirani v oblastne organe ali vodstva družbeno političnih organizacij;
 4. članom delovne skupnosti, ki so kot borci, podoficirji ali oficirji JLA zaradi obrambnih potreb ostali v JLA še po 15. 5. 1945. letu, ne da bi se s tem aktivirali za stalno službo v JLA in imajo ta čas priznan v delavski knjižici;
 5. članom delovne skupnosti, ki so bili v obdobju 1945—1951 z odločbo delegirani v krajevne, republiške ali zvezne organe oblasti ali direktije republiške ali zvezne vlade, kakor tudi v druga podjetja, če so se po preteku obveznosti ponovno zaposlili v tovarni;
 6. članom delovne skupnosti, ki so po 15. 9. 1969 regularno in sporazumno prestopili v našo tovarno iz katerekoli delovne organizacije združenega podjetja slovenske železarn.
- Članom delovne skupnosti pod točko 2, 3, 4, 5 in 6 se čas njihove odsotnosti šteje enojno in enako kot da bi bili neprekinjeno zaposleni.

Člen 8

Za prekinitve zaposlitve, pri kateri pa se čas pred prekinitvijo prizna v čas zaposlitve v tovarni, se štejejo naslednja obdobja:

1. redukcija delavcev pred letom 1941;
2. služenje vojaškega roka pred 6. 4. 1941 in po 15. 5. 1945;
3. mobilizacija ali prostovoljni odhod v staro jugoslovansko vojsko;
4. mobilizacija v nemško delovno službo ali vojsko;
5. sporazumne premestitve v letih 1945—1951 (industrijski magazin, ŽIC, KLO, OLO, MLO itd.);
6. začasne (do 1 leta) prekinitve zaradi likvidacije neke dejavnosti (pleskarji, industrijski zidarji ipd.);
7. začasne prekinitve po sklepu samoupravnega organa (IBT) zaradi odhoda na delo na specializacijo v tujino;
8. vse prekinitve zaradi nadaljevanja šolanja (od PŠ do visokih šol);
9. prekinitve kadrovcev železarn Nikšič, ki so se v enem letu vrnili na delo v železarno Jesenice;
10. prekinitve žena, ki so zaradi materinstva prekinile z delom in so se ob ponovni zaposlitvi vrnile na delo v tovarno.

Za vse navedene primere se prizna predhodna delovna doba v tovarni le v primeru, če so se člani delovne skupnosti po odslužitvi obveznosti oz. po prenehanju prekinitve takoj ponovno zaposlili v tovarni oziroma, da se med tem časom niso zaposlili pri drugi delovni organizaciji.

Člen 9

Prekinitve dela v dneh osvoboditve in prevzema tovarne po novi ljudski oblasti v maju 1945 se ne štejejo kot prekinitve.

Člen 10

Za vse ostale člane delovne skupnosti, ki so prekinili delovno razmerje ali po lastni odpovedi, po poteku v odločbi določenega roka, zaradi samovoljnega prenehanja dela, zaradi izključitve iz delovne skupnosti ali da so prekinili delo zaradi prestajanja kazni in podobno, se delovna doba pred tem ne upošteva in ne priznava za jubilejno priznanje.

IV. Določbe o podeljevanju jubilejnih priznanj

Člen 11

Delovna priznanja se podeljujejo enkrat v letu za vse člane delovne skupnosti, ki v tem letu dosežejo jubilejno delovno dobo.

Sv. čana podelitev delovnih priznanj se v vseh obratih in sektorjih izvede zadnji delovni dan pred praznikom dela 1. majem.

Člen 12

Priznanja jubilarom podeli v imenu predsednika delavskega sveta Železarn in glavnega direktorja pristojni obratovodja, šef delovne enote ali direktor sektorja.

Člen 13

Za jubilate dela s 35 in 40 leti dela v tovarni prirediti sprejem predsednik delavskega sveta Železarn in glavni direktor tovarne. Na sprejem se povabijo tudi vsi delavci, ki so se od zadnjega sprejema upokojili s 36 ali več leti delovne dobe.

Gostitelja za sprejem podelita jubilejna priznanja. Sprejem se organizira v mesecu aprilu. Dan se vsako leto določi posebej.

V. Reševanje spornih primerov

Člen 14

Seznam jubilarov dela z navedbo jubileja se vsako leto najmanj mesec dni pred podelitvijo javno razobesi po obratih in sektorjih. Člani delovne skupnosti imajo pravico, da od dneva objave v 10 dneh podajo pismeni ugovor kolikor smatrajo, da izračun delovne dobe ne upošteva vseh s tem predpisom priznanih let.

Člen 15

Ugovor oziroma vsa sporna vprašanja rešuje komisija za delovna razmerja pri delavskem svetu Železarn. Na podlagi sklepa komisije je direktor kadrovskega sektorja dolžan izdati pismeno odločbo.

VI. Predhodna in končna določila

Člen 16

Delovna skupnost tovarne uvaja z letom 1972 podeljevanje jubilejnih priznanj. V prvem letu uvedbe se priznajo jubilejna priznanja vsem jubilarom dela, ki so v delovnem razmerju ali so v letu 1972 pred podelitvijo priznanj, to je pred 30. 4. 1972 prekinili delo zaradi odhoda v pokoj.

Člen 17

Upokojevcem se ob odhodu v pokoj prizna denarna nagrada v skladu s pravilnikom o odpreminih delavcem pri odhodu v pokoj. Ta nagrada se izplača ob izročitvi odločbe o odhodu v pokoj, ne glede na to ali gre za starostno ali invalidsko upokojevcem.

Člen 18

Spremembe ali dopolnila tega pravilnika lahko predlagajo posamezni člani delovne skupnosti, delovne skupine, organi samoupravljanja ali sindikalna organizacija.

Spremembe ali dopolnila se lahko opravijo le v skladu s čl. 262—268 statuta tovarne.

Člen 19

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po dnevu, ko ga sprejme delavski svet Železarn (osmi dan po objavi).

Jesenice, dne

Predsednik
delavskega sveta železarn
Emil Ažman, dipl. inž.

IVAN BERTONCELJ

Ob 30 - letnici smrti narodnega heroja Staneta Žagarja

V zimi 1941—1942 so se gorenjski partizani, med katerimi je bil tudi Stanko ŽAGAR, član glavnega štaba, uspešno upirali zagrizenim poizkusom nemških fašistov, da bi jih uničili. Navzlic velikemu snegu, mrazu in neprestanim nemškim hajkam, so partizani s spretnim manevriranjem premagali tudi to zimo in izšli sicer s precejšnjimi izgubami, vendar še bolj prekaljeni v pomlad z novimi izkušnjami. Narodnoosvobodilno gibanje na Gorenjskem ni upadlo, čeprav so si okupatorji na vse načine prizadevali. Za rast in krepitev narodnoosvobodilnega gibanja na Gorenjskem ima nedvomno največ zaslug preizkušeni partijski voditelj Stanko ŽAGAR, ki je že pred vojno deloval pri utrjevanju partijske organizacije in prek nje pri politični zavesti množic. Zato se je gorenjsko ljudstvo tudi kasneje kljub silnemu okupatorjevemu terorju oklenilo svoje Komunistične partije ter materialno in moralno podpiralo osvobodilno gibanje.

Marca 1942, ko so borci Cankarjevega bataljona že skoraj prestali hudo zimo in se pripravljali na nove akcije, je sovražniku uspelo zadati bataljonu in osvobodil-

nemu gibanju Gorenjske hud udarec. Enota, ki je bila del tega bataljona in je štela 32 mož, je bila na pohodu iz Selške doline na Jelovico. V njej je bil tudi štab Cankarjevega bataljona ter Stanko ŽAGAR. Na Rovtu pri Planici nad Crngrobom se je enota zadržala en dan. 27. marca 1942 dopoldne pa so jo Nemci obkolili, ker je bila izdana. Partizani so sprejeli borbo z več kot 1000 fašisti in se borili nad dve uri. Vendar pa so Nemci kasneje obkolili partizane na zelo ozkem prostoru vrhu hriba. Borba je potekala že iz neposredne bližine. Partizanom je primanjkovalo streliva. Nemci so imeli že precej mrtvih, padli pa so tudi štirje partizani. Ko so Nemci samo za hip prenehali streljati, sta ŽAGAR in GREGORČIČ izkoristila nemške priprave za juriš in predlagala kot zadnjo rešitev — preboj iz obroča. Preboj se je posrečil in več kot polovica enote se je rešila. Pri tem jurišu pa je junaško padlo 15 najboljših tovarišev, med njimi tudi Stanko ŽAGAR.

Ker je ime narodnega heroja Stanka ŽAGARJA tesno povezano z zgodovino naše partije, razrednega in narodnoosvobodilnega boja na Go-

renjskem, je prav, da ob 30-letnici njegove junaške smrti spoznamo njegovo delo v njegovih zadnjih 20 letih.

Njegovo politično delovanje je bilo predvsem plodno na Gorenjskem, kjer je učiteljeval, najprej v Gorjah pri Bledu, nato pa 18 let na Dobravi pri Kropi. Bil je med najspodobnejšimi pedagogi, drugače pa lahko rečem, živ leksikon, kar so mu učitelji tudi priznavali in ga izvolili za predsednika učiteljskega društva. Zaradi njegove revolucionarnosti so kmalu spoznali, da je komunist. O tem je bila obveščena tudi oblast in ga zasledovala. Nacionalno in razredno je bil zelo zavezen in vsepovsod se je boril proti izkoriščanju. Uvedel je sodni postopek proti občinskemu veljaku Pogačniku iz Podnarta, ki je bil znan špekulant iz prve svetovne vojne, in ga je pred ljudmi razkrinkal. Ljudem je znal preprosto dokazati protiljudsko politiko takratnih režimov. Po letu 1930 je vse bolj aktivno deloval med množicami in to celo izven Dobrave. Povezal se je s komunisti z Jesenic, Kranja in Tržiča ter okolice, jih idejno vodil in vzgajal. Šola na Dobravi je

Otočah in Lescah. Partijska organizacija na Dobravi je bila zelo močna in komunisti iz te organizacije so bili na vodilnih mestih v društvi in v zadrugi, kjer so se borili za izvajanje politične linije naše partije. Meseca maja 1936 je pripravil skupaj s komunisti z Jesenic prvo partijsko konferenco na Jelovici. Tej konferenci so prisostvovali delegati vseh partijskih organizacij iz jeseniškega okraja. Na konferenci so ocenili politične razmere, nakazali naloge za bodoče delo KPJ in govorili tudi o ilegalnem delu med množicami, konspiraciji, zadržanju pred razrednim sovražnikom itd. Konferenca so se udeležili tudi napredni kmetje — komunisti. Podobno partijsko konferenco je pripravil tudi za kranjski okraj prav tedaj, ko je bil kranjski proletarijat pred tekstilno stavko, katero so podpirali tudi kmetje in v katerem vodstvu je sodeloval tudi sam.

Na Dobravi je tako navezal ljudi nase, da so ga ne glede na svoje politično prepričanje vsestransko zagovarjali ter ga šteli pred napadi in premestitvami. To veliko zaupanje si je pridobil prav

vah v letu 1938, je po njegovi in zaslugi partijske organizacije na Dobravi uspešno delovala ciklostilna tehnika. Pred volitvami so tiskali letake, katere je izdajala partija v okviru združene opozicije. Izdelali so okoli 15.000 letakov za področje kranjskega in jeseniškega okrožja. Tudi izid volitev na Dobravi je bil po zaslugi partijske organizacije dokaj uspešen za združeno opozicijo.

Zaradi njegovega aktivnega udejstvovanja in političnih ukrepov, ki jih je imela partija, so ga njegovi sovražniki preganjali. Zlasti so ga zasledovali po državno zbornih volitvah, pri katerih je kot državni uslužbenec volil za listo združene opozicije. Leta 1940 so ga odpustili iz učiteljske službe. S sedemčlansko družino se je zatekel k sorodnikom v Celje, kjer je ostal do okupacije.

Stanko ŽAGAR je bil lik pravega komuniste: skromen, pošten in preprost, pri izvrševanju partijskih nalog pa odločen in strog do sebe ter do članov KPJ. Te lepe lastnosti je uspešno prenašal tudi na svoje najožje sodelavce in tovariše, okrog sebe pa zbiral širok krog ljudi, zlasti mladino, katero je kot učitelj vzgajal že v šoli. Njegova družina, vzgojena v revolucionarnem duhu, mu je bila v težkem poslanstvu v veliko oporo, tako da ni klonil niti pri političnem preganjanju. V razgovorih z ljudmi je često predsedel ure in ure, v njihovi družbi pa ni bil samo učitelj njihovih otrok, pač pa nosilec političnega in kulturnega življenja v vasi. Človeka je spoznaval, ga razumel in dvigal v njem zaupanje v samega sebe, njegovo zavest in ponos. Pri delu z množicami se je prilagodil njihovi stopnji izobrazbe in ni nikdar dajal čutiti, da več ve. Tako je sistematično vzgajal komuniste, da so nastopali med množicami in razlagali partijsko linijo.

Kot učitelj je imel velike uspehe tudi pri vzgoji otrok.

Motiv iz Kroe, kjer je Žagar leta 1936 organizacijo

Že v novni napre met in pr splošn bile tr at ed venij. Otroci obiskali šolc skušali klincev svete, m dar f krog napredni niso zumeli je, da kuša i razred zainte social in p me. Že je vp vsak n krat novica vas otrok ma. V prepre dem ke de in vz je bil zlasti, tajno volili vsak esec odbor nalog red discipl obnase otr za spovanje in tak dalje.

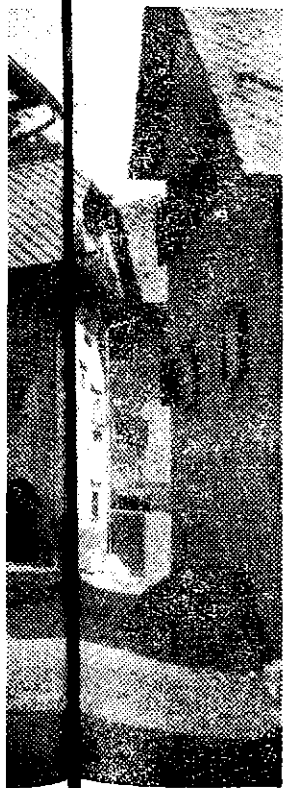
Šola odb predla učite ce, ki kaj zen, cateri ves rad, uč sporazno z kazenlani š so re pre g če na, takc telj p tega stvo n delor zaradnrol doval kaj delo politič kakorudi p prirodu poja so goili ot s stanje bil vražm tri dilo s celo darji našev jih puje Pravo so 2 vili p soč z njiot p učencšjih

Takzgoja pozitv odr gener in dih življ katero vzg bila v njih no zaktivn ganizac je 1 še boprite nemulu, k

v osnovni šoli je uvajal predmet metode pri pouku, ki so se ga priporočili, ki so le ta edinstvene v Sloveniji. Otroci so zelo radi iskali šolo. Že takrat je ušal ključevati roditeljske ete, kadar ga razen ožjega oga prednih ljudi starši so umeli. Pripovedoval, da uša učence v višjih zred zainteresirati tudi za cialn in politične probleme. Za je vpeljal pri pouku ak o kratak razgovor o vica vasi in o življenju rok na. V šoli je uvedel epred demokratične obli: de in vzgoje. Značilno bilo lasti, da so učenci jno olili iz svoje srede ak sec poseben šolski lbor nalogo, da skrbi za d i disciplino v šoli, za naše otrok izven šole, spovanje starejših ljudi takalje.

Šolski odbor je nadalje vedla učitelju tiste učenc, ki kaj zagrešili za kan, kateri je razpravljaj s radi, učitelj pa je nato orazno z njimi določil izenani šolskega odbora o red pregledovali doma e nal tako da je imel učil elj p tega odbora nadzorvo n delom učencev in je iradi nrole sam pregleoval kaj nalog. Njegovo elo politični vzgoji otrok, akordi pravilna razlaga rirod pojavov, o čemer o govji otroci tudi doma starše bilo njegovim so-razniti tra v peti. Zgo-ilo se celo to, da so žan-arij aševali otroke, kaj h- puje učitelj v šoli. rav z so ŽAGARJA postali p sodišče, kamor so njnot priče prišli tudi čencijih razredov.

Takoj se je seveda ozitno odražala na mladi enar in v njenih pogle-ih življenje. Mladina, aterov vzgajal ŽAGAR, je ila v njih letih pred voj-o zektivna. Partijski or-anizacija je uspelo mladino e boripritegniti k aktiv-emu u, ko so leta 1938

ta 1938 organiziral partijsko

ustanovili na Dobravi organi-zacijo SKOJ. Ob kapitulaciji je ta štela 12 članov, okrog sebe pa je imela v glavnem vso mladino vasi. Vsa mla-dina se je na čelu z organiza-cijo SKOJ takoj vključila v osvobodilno gibanje. Večina članov SKOJ je odšla k par-tizanom. V letu 1941 in v pr-vih mesecih 1942 jih je padlo že 15, nekateri kot partizani, drugi pa so bili zaprti in po-streleni kot talci. Nemci so na vse načine skušali v tej vasi preprečiti aktivnost lju-di, toda zaman. Zato so de-cembra 1941 izselili skoraj vse prebivalce.

Stanko ŽAGAR se je vrnil na Gorenjsko kot član glav-nega štaba že kmalu po oku-paciji. Vrnil se je, da nada-ljuje delo, kateremu je po-stavil temelje že v stari Ju-goslaviji in katerega posled-ice so občutili zdaj lahko tudi nemški okupatorji. Pov-sod, kjer so bile partijske organizacije, so nastale prve partizanske skupine. Vpliv prvih partizanov in partijskih organizacij pa je dajal lju-dem novih moči v borbi proti Nemcem, kar se je zlasti iz-kazalo ob množičnih vstajah v Poljanski dolini, Bohinju in v okolici Jesenic.

Stanko ŽAGAR je sklical po prihodu na Gorenjsko že meseca julija partijsko kon-ferencu na Jelovici, kjer so sprejeli sklepe za začetek oborožene vstaje. Partizane, ki so bili organizirani dotlej v manjših skupinah, je pove-zal v čete, v prave vojaške formacije. Po njegovem pri-hodu je zelo zaživelo politič-no delo na terenu. Okupator je zato uganjal silovit teror. Begunje so postale mučilnica zavednih Slovencev, Draga pa morišče ljudi, predvsem ko-munistov. Partizani pa so se ob pomoči prebivalstva zma-govito borili s sovražnikom na Partizanskem vrhu, Mo-horju, Rovtah, v Poljanski dolini, v Dražgošah itd. Pov-sod je sodeloval tudi ŽAGAR, pomagal vodstvom čet in ka-sneje štabu Cankarjevega ba-talijona. Vedno je poudarjal nujnost ofenzive, borbe proti okupatorju, zlasti zato, ker je vedel, da bo odločna par-tizanska borba lahko prepre-čila nemške načrte o izselitvi prebivalcev Gorenjske. V naj-hujši zimi 1941—1942 je bo-dril borce ter odločno pobi-jal mšljenje nekaterih, da zadrževanje na Gorenjskem v takšni zimi ni mogoče. Za-vedal se je, da morajo parti-zani ostati med ljudstvom tudi v najtežjih dneh, čeprav za ceno največjih žrtev.

S Stanetom ŽAGARJEM smo mnogo izgubili: zgle-dnega tovarša, starega in pre-izkušenega borca, predvsem pa enega najboljših komu-nistov, revolucionarjev, kar jih je vzgojila Komunistična par-tija Jugoslavije.

Pripis uredništva: Sestavek je napisal ob deseti obletnici smrti Žagarja njegov učenec, kasneje pa njegov partijski sodelavec, soorganizator, so-borec in prijatelj že pokojni Johan Bertoncelj. Zato smo sestavek ustrezno popravili na letošnje obletnico.

S Henrikom sta na Prešernovem grobu:
»Le ena se tebi je želja spolnila...!
Hodi naprej z ljubljencem v kino.
Podnevi in ponoči sprehodi.
Vselej se najde prosti čas! O zlati čas!
Zadržujeta se doli v strugi Kokre!
Najraje pa kreneta onstran mostu, tja proti hra-stovem gozdičku...!
Nenehno vsakdanje brnenje angloameriških bombnikov ju ne moti!
Tuljenje sirene preslišita!
Šviganje žarometov ju ponoči ne vznemirja!
Žarenje raket ju ne bega!
Streljanje ju ne plaši!
Vojne za njiju ni.
Tudi v mestnem kopališču sta.
Tam je svet v kopalkah vsaj na zunaj enakosta-ven, na prvi pogled vsaj kot v srečnih mirnih časih,

Valentin Polanšek

ONKRAJ MOSTU

nekako je človek človeku spet podoben. In ni več tiste ponižujoče razlike: civilist — uniformiranec!

Božena je sijajne postave!
Henrik jo prvič vidi tako, skoraj golo, pa jo še bolj vzljubi.

Njej pa se Henrik šele zdaj vidi v svoji mladostni moškosti. Gledala bi ga kot kakšnega antičnega boga!

Marsikatero drugo oko občudovaje sledi razigra-nima, lepima, mladima človekoma, ki sta malodane otročja v svoji sreči.

»Ko bo spet mir na svetu, bova šla za dalj časa na morje in tam preživljala v spominu vse te prve tedne najine ljubezni!«

»Niti predstavljati si ne znamo takih srečnih časov!« zasanja on, ležeč na vročem pesku. Skozi zaprte veke vidi rdečkasto kroglo julijskega sonca.

Z levo nogo ga ona poščegeta na gležnju.
Kleči poleg njega, diši po vodi, soncu in mla-dosti.

»Božena, kaj bo le drugo leto v tem času?«

»Poleti 1945?«

»Petindvajsetega julija devetnajst sto petinštiri-deset?«

»Čudno, če sem pri tebi, si ne želim niti trenutka od prihodnosti!«

Ti si mi nenehna najlepša sedanost...«

»Tako je tudi meni!«

»Če pa sem sama, mi je kot da se hoče ves svet zrušiti name, da bi mi onemogočil pot do tebe...«

»Ob letu dni ne more biti več vojne!«

»Ubogi ljudje, kaj vse bo še prišlo na nas, pre-den...«

»Raje govoriva o naju!«

»... in ne o tem krutem času, ki ne pozna najine ljubezni...«

Izza podolgovatega poslopja, v katerem so kabi-ne za preoblačenje, zaveje gorka sapa, polna vonjav žita in drugih poljskih plodov.

»Kako poletje!«

»Tako je lepo na svetu, da mi je včasih, kakor da moram vsakčas ponoreti, ponoreti od same rado-sti in sreče! Ti je kaj takega znano? Sem smešna? Pa že tako stara! Veš, da mi bo že v božiču 21 let?«

Seže z drobno ročico v njegove bujne lase.

»Škoda je...«

»Kaj je škoda?«

»Da je toliko ljudi krog naju.«

»Zakaj? Naj bodo veseli, naj vsaj današnje po-poldne pozabijo vojno!«

»To že, seveda jih iz srca želim vse najlepše — ampak...«

S smehljajem zardi do ušes, »mene ovirajo, to je, ne upam se, vpriči tolikih radovednih oči tebe poljubiti!«

Izpod svetlih obrvi — dve lastovki, ki drhtita v snubljenju! — ga z narejenim resnim pogledom posvari:

»Za sladkosti je včasih treba malce žrtvovati!«

Potlej pritisne z otroško kretnjo desnico na svoja usta — in tako prenese poljub na njegove ustne.

Na vsem lepem zabuči v sinji višini. Tri lovska letala se pojavijo.

»Lighnings!« vpijejo nemški učiteljskičniki, ki se trudijo v vodi, zakaj vsi očitvidno ne znajo še pla-vati.

Izza Storžiča pa prituli nemški lovce — sam.

študentje spet vpijejo: »Naša Me 109, naša Me 109!«

Zavezniška letala — kot pravcati dobesedni blisk — se okrenejo, pa že začne ropotati v zraku...

Dijaki utihnejo.

Vsi ljudje gledajo v nebo.

Ne mine pol minute — pa že dobi nemški Mes-serschmitt 109 črn dimast rep, iz katerega bruhnejo plameni — in poševno ga zanese proti zahodnemu obzorju.

S padalom se še reši pilot.

»To je Hermannovo nepremagljivo letalstvo!« se ponorčuje nekdo v bližini, ki je gotovo poznal Gö-ringovo bahavost o nepremagljivih nemških letalih, ko so tako klavirno odpovedala za 'Kessel Staljn-grad', ker jih kratkoma ni bilo več na razpolago.

Božena in Henrik, ki molče sledita dogodkom v zraku, z začudenjem ujameta te besede.

— — — Kdo je le tisti, ki se upa tako govoriti? pomisli ona.

— — — Kar pri belem dnevu si upa glasno godr-njati? Najbrž ne pozna tistega slavnega plakata z možakarjem, ki svari: Pssst Feind hört mit! Ta plakat je pravcato uradno norčevanje iz samega sebe. Če je že tako vse en raj, en firer, pa en folk, kje pa naj se sredi nemških dežel potlej najdejo tisti sovražniki? — Ali je prva trditev laž ali je druga laž? Henrik je jezen na svoje lastne misli. Pljunil bi najraje nekam. Učiteljskičniki lezejo iz vode. Nič več ne gleda kvišku. Ali jih je sram, da je prišel samo en nemški lovec? In da še tega sestrelijo angloške sirele, pa tako hitro? Ali se mor-da mlača pamet le sprašuje: »Kako naj potem zmagamo? —!«

Henrik in Božena sledita s pogledi za odhajajo-čimi mladeniči...

»Če pilota zanese proti goram, se bo kar precej zavzel, če se znajde med onimi...« zopet zamomlja eden dveh moških, ki ležita za teraso više od Bo-žene in Henrika.

»Grega spet malo v vodo?«

Vstaneta in zletita do bazena.

Nasmejanih oči se poženeta v vodo.

Dogodek podi drugega. Čimbolj postaja očitna kritičnost nemškega položaja na vseh bojiščih tem grše ravnaio nacistični oblastniki, tako doma kakor tudi v še zasedenih deželah Evrope.

Skoraj smešno, kaj vse so vtaknili v tako imeno-vani Volkssturm, tudi v Kranju. Nemške učiteljski-čnike, komaj šestnajstletnike, so vključili v to bojno formacijo. Stare avstrijske karabinke so hranili fantje v internatu v svojih omarah. Vsako prosto uro so prirejali z mladinci orožne vaje. Bivši kraljev-ski častnik, ki je začasno tudi za pisarja na učite-ljišču, postane nekaj vodja. Dijaki se posmihajo njegovi polomljeni nemščini. Zdaj pa se oblači še v SA-uniformo. 'Mahlzeit!' poganjajo fantje svoje šale med sabo. Tega hlapčevskega podrepnika pa doleti na vsem lepem čudna usoda: Pripelje se z avtom pred učiteljskični zavod. Je uniformiran in ima nemško brzostrelko s sabo. Pri izstopanju, pa se orožje sproži — in se ustrelji v obraz. Takoj je mrtev. Priredijo mu nekaj 'državni pogreb'. Dijaki ne morejo mirovati s šaljivimi pripombami, pa pra-vijo, da je umrl heldentod zato, ker je slabo obvla-dal nemški jezik in še slabše nemško brzostrelko. Povelje pa pride, da morajo učiteljskičniki stati čast-no stražo pri mrtvecu, ki je na mrtvaškem odru v partajhajmu tik župnijske cerkve. Skoraj komedija ob vsej človeški tragediji! Mladcem segajo puškina kopita skoraj do gležnjev. Räder rollen für den Sieg...!

V tistih dneh se prikažejo v mestu Kranj tudi vojaške enote, ki govorijo in pojejo — skoraj never-jetno — slovensko!

Domačini se na cesti osramočeno obračajo vstran, ko marširajo ti uniformiranci mimo. Räder rollen für den Sieg...!

Pride nedelja, ko se Henrik in Božena dobita zunaj sred žitnih polj, levo od ceste proti Naklem.

Božena prinese veliko sočno lubenico.

Henrik pa ima pri sebi pesem za njo.

Nekaj jima kali drugače vedro srečanje...

Ves ta mir narave, to brezstrebno sonce, ta bla-gota nedelje sred ravnine, vse je prenapolnjeno z otožnostjo...

Hodil - a sem po Železarni in razmišljal - a

Danes zaključujemo z objavo nagrajenih pismenih izdelkov učencev 7. in 8. razredov osnovnih šol jeseniške in radoviške občine na naslovno temo, ki jo je razpisal kadroviski sektor Železarn

Nekega januarskega dne smo se napotili v Železarno, da si ogledamo nekaj najvažnejših obratov. Ob glavnem vhodu smo si vsi morali nadeti železne čelade, šele potem so nas spustili naprej.

Preden smo se odpravili po obratih, nas je vodič poučil, da moramo hoditi v urejeni vrsti, posebno pa naj pazimo v martinarni, kjer zaradi po- pravil pogosto odmaknejo železne plošče s tal.

Najprej smo odšli do kavperjev. Vodič nam je natančno in razločno pripovedoval o funkciji kavperjev. Med poslušanjem sem si skušala čim bolj vtisniti v spomin podobo Železarn. Vse okrog je bilo polno rdečega prahu, še zrak je bil nasičen z njim. Stavbe je še daleč okrog Železarn pokrivala plast prahu.

Ker je bilo ob kavperjih zelo mraz in je neprestano pihal veter, smo si zaželeli toplote. Vstopili smo v srednje veliko pisarno. Vodič nam je povedal, da od tu nadzorujejo vsip rude v plavž in ves proces pridobivanja grodlja. Razložil nam je, za kaj so potrebne razne priprave in aparature, ki jih ni bilo malo.

»Le kako morejo s tako drobnimi pripravami voditi tako zamotan proces, kot je pridobivanje železa in rude?« sem se vprašala.

Prav gotovo lahko to dosežemo le s tehnično zelo izpopolnjenimi aparati. Ustavili smo se ob plavžu iz katerega je ravnokar bruhalo žareče železo. Skozi majhno odprtino smo lahko skozi uranovo steklo videli vsip v plavž. Iz drugega plavža je že teklo žareče železo po ozkem kanalu v ogromno ponvico. Zdelo se mi je, da je brez dna, saj je železo zelo dolgo teklo vanjo, pa se še vedno ni napolnila. Plavž so znova »prebodli«, železo se je razpršilo na vse strani in teklo v drugo ponvico. Delavci so privajeno hodili okrog plavža in se niso zmenili za kapljice železa, ki so sem ter tja še brizgnile iz plavža. Bili so zaščiteni z negorljivimi oblekami in bruha- joč ogenj jim ni mogel do ži- vega.

Martinarna je dolga hala, sicer nič posebnega po prvem vtisu. Na desni strani hale so razporejene martinove peči, na levi pa so aparature za upravljanje. Iz peči sije ob krajih loput rumena svetloba. Vedela sem, da železo v peči močno žari in ustvarja močno svetlobo. Toda, ko so eno izmed loput odprli, kar nisem mogla verjeti svojim očem. V trenutku je — še prej mračna martinarna — postala zelo svetla. Takoj sem pomislila, da bi te peči lahko nadome- stile sončno svetlobo.

Na koncu smo si ogledali še žebljarno. Tja smo prišli ravno ob malici in je bil obrat prazen. Kljub temu je vodič vključil stroj za izdelovanje majhnih žebličkov, ki je zelo ropotal. Razen tega je v žebljarni še mnogo drugih strojev za proizvodnjo žeblov, ki prav tako povzro- čajo velik hrup. Lahko si mislim, kako je na takem delov- nem mestu, kjer poslušas osem ur dnevno ta ropot.

Težko je delo v Železarni. Vsak delavec se mora mnogo truditi, če hoče svoje delo ve- stno in točno opraviti in če si hoče prislužiti vsakdanji kruh.

Različni so poklici, različna njihova vloga v proizvodnem procesu. A vsako delo, pa naj bo na videz še tako nepo- membno, je potrebno.

TATJANA ŠTERK,
osn. šola Koroška Bela

• • •

V preteklosti so ljudje ta- koj, ko so spoznali korist in praktičnost orodij, ki so bili narejeni iz kovin, začeli po- stavljati enostavne peči za kaljenje rude, kjerkoli so v bližini našli rudo. V začetku te peči še niso bile tako pre- cizno zgrajene, kot so današ- nji plavži; zrak so dovajali z mehom itd. V bližini Jesenic so postavili precej takih peči. Rudo so kopali v Savskih ja- mah. Zato ni čudno, da so tu postavili železarno, ki se je razvijala, obnavljala, mo- dernizirala. Preteklo je že sto let odkar obratuje.

Jeseniška železarna je naj- večja v Sloveniji. Rudo do- biva iz Bosne, ki ni najbolj kvalitetna in prav zato ima- jo precej težav.

Ko sem izvedela, da si gre- mo ogledat tovarno, sem bila vesela, kajti v njej nisem bi- la še nikoli. Najprej smo si ogledali kavperje in pisarno, od koder nadzorujejo proiz- vodni proces v plavžu. Res škoda, da si preboda plavža nismo mogli ogledati. Ogle- dali pa smo si Siemens-Marti- nove peči. Imeli smo srečo in smo videli, kako se je ža- reče jeklo zlilo iz peči v po- sebno veliko ponvico. Delov- ni pogoji delavcev res niso prijetni, saj je na eni strani strašna vročina, z druge stra- ni pa jim piha veter. Res ve- ličasten je bil prizor, ko se je vliło jeklo iz peči, poleg pa je stal delavec, ki je v ža- reče železo nekaj metal. Daleč naokrog so švigale iskre, da smo se morali pomakniti na- zaj.

Najbolj zanimivo pa je bi- lo v valjarni na Beli, kjer je

vse avtomatizirano in je le nekaj delavcev pritiskalo na gumb. Videli smo lahko ka- ko iz velikega kosa surovega jekla zvaljajo pločevino ali žico, ki se je z izredno hitro- stjo pomikala prek strojev. En kos se je strgal in švignil v zrak. Zelo sem se prestra- šila, a ni bilo nič hudega, ker je vse zelo zaščiteno.

Po ogledu tovarne sem se zamislila. Veliko je bilo stva- ri, ki sem si jih sama čisto drugače predstavljala. Toda spoznala sem, da si vsi očet- je in mame, ki so zaposleni v tovarni, res v znoju prislu- žijo svoj kruh.

STANKA TRAMTE,
osn. šola P. Voranc,
Jesenice

• • •

Železarna je srce našega mesta, saj je v njej zaposle- nih največ Jeseničanov, pa tu- di iz sosednjih občin. Tudi iz drugih republik prihaja vsako leto veliko ljudi, ki se zaposlijo v naši železarni. Na- ša tovarna je po svojih pro- izvodih poznana na domačih tleh in na tujem.

Že dolgo sem imel željo spoznati delo v tovarni, saj mi je tako blizu, da bi me bi- lo lahko sram, če ne bi prav ničesar vedel o njej. Ta želja se mi je uresničila v začetku tega šolskega leta.

Zbrali smo se pred vhodom v Železarno. Bil sem zelo ne- strpen, saj bo to moj prvi obisk v tovarni. Preden smo odšli z vodičem, smo mora- li vsi natakniti na glavo če- lade. Vodič nas je najprej

peljal do kavperjev. Razložil nam je proces izmenjavanja plavžnih plinov in proces ogrevanja plavža. To razlago sem pozorno poslušal, ker sem vedel, da mi bo še več- krat koristila. Vodič nas je odpeljal v kontrolno kabino, kjer skrbno nadzirajo delo- vanje kavperjev. Po vsej so- bi so bile kontrolne plošče. Skoraj zavidal sem tehnikom, kako spretno so ravnali z nji- mi. Tudi tu smo poslušali raz- lago, a sem jo žal preslišal. Pozneje smo si začeli ogledo- vati posamezne obrate. Naj- prej smo si ogledali martinar- no. Stisnilo me je pri srcu, ko sem vstopil v ta obrat. Že preje so nas opozorili na ne- štete nevarnosti, ki preže na človeka. V hali je vladal so- mrak. Pihalo je po vsej dvo- rani. Napol žareči drogovi so ležali po tleh tako, da če ni- si bil previden — si kaj hitro stopil nanj in nesreča je tu. Zagledal sem se v obraz sta-rega martinarja. Obraz je bil naguban, oči so srepo zrle predse. Njegove roke so bile žuljave, močne. Sledil sem njegovemu pogledu. Vsi de- lavci so se odmaknili od pe- či. Z ropotom so se vrata ene izmed peči odprla. V nas je udarila izredna svetloba in vročina. Ogenj je sikal iz pe- či na vse strani. Kot zača- ran sem strmел v ogenj. Torej tako se tali jeklo. Predramil me je glas, ki je priganjal k odhodu. Pohitel sem za dru- gimi. V naslednji obrat smo šli že veliko bolj zgovorni, saj je na nas sijalo sonce in ni bilo tako vroče kot v mar- tinarni. Obrat, v katerega smo vstopili, je bila žebljar- na.

V njej delo ni tako težko, kot v martinarni, ampak tu se človek izčrpa duševno.

Kajti hrup, kateri vlada v tem obratu, zahteva močne živce in mirnost. Ogledal sem si proizvode. To so bili žeb- lji različne velikosti in debe- line. Vodič nam je povedal, da so skoraj vsi ti žebli za izvoz v ZDA. V tem obratu izdelujejo poleg žeblov tudi bodečo žico, ki je prav tako za izvoz v ZDA, kjer jo upo- rabljajo v vojne namene. Mi- mo grede smo si ogledali še šamotarno. Ta obrat je pre- cej zastarel, vendar se je po- kazal kot zelo koristen.

Kadar je treba v plavžu za- menjati ognjevarno opeko, jo dobijo v šamotarni. V njej se mi je delo zdelo najlažje. A tudi v tem sem se zmotil. Vodič nam je povedal, da je v tem obratu delo prav tako težko, le manj nevarno je.

Za konec našega ogledova- nja Železarn smo se odpelja- li na Belo, kjer smo si ogle- dali valjarno. Ko sem stopil vanjo, sem se zaman oziral za delavci. Nikjer nikogar! Pač! Zagledal sem tri de- lavce v hišici nad tekočim trakom. Na njem pa žareč, velik ingot, ki se je pomikal proti stiskalnici. Napeto sem gledal, kaj bo. Takrat pa je bil ingot že med ploščama, ki sta ga obdelovali z vseh strani. Ingot, preje velika, debela klada, je bil sedaj le še tenak, dolg žareč trak, ki je stekel naprej po tekočem traku. Pripeljal se je do re- zalnice. Močni jekleni noži so ga hitro razrezali na enako- merne dolge trakove. Tekoči trak je spet stekel in z njim kosi nekdanjega ingota. Ta- krat pa jih je dvigalo odne- slo v drug prostor, ki ga žal nisem več videl.

Poln globokih vtisov sem zapustil valjarno. Valjarna na Beli je lep primer, kako lahko pomaga stroj človeku.

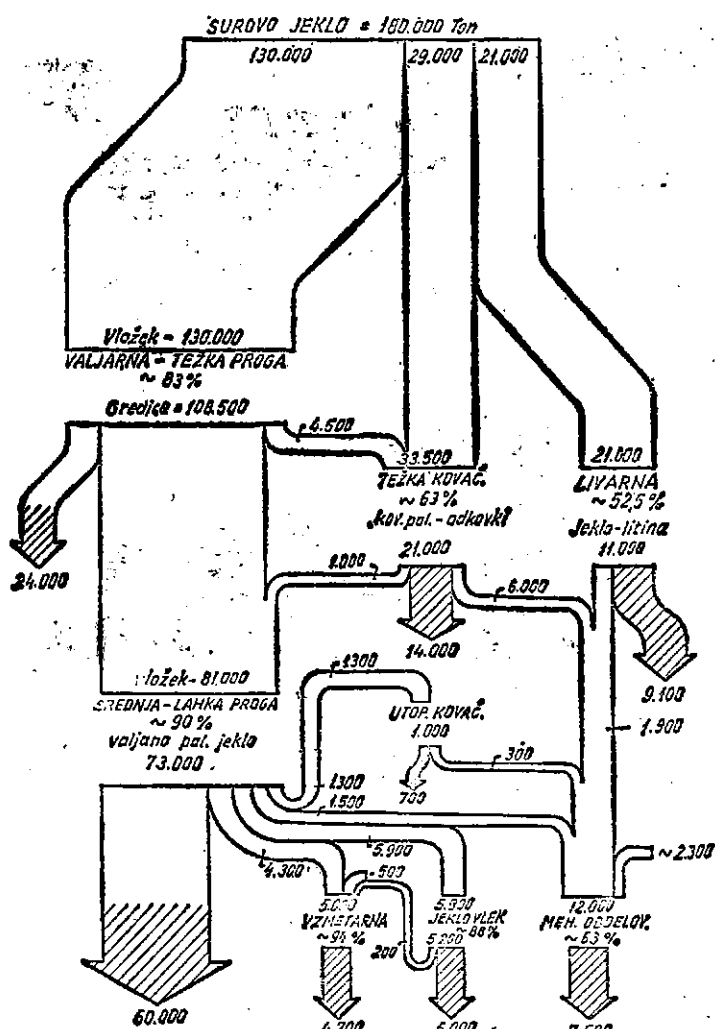
Kaj bi bil človek brez svo- jega pomočnika — stroja?

LEON MLAKAR,
osn. šola Tone Čufar,
Jesenice

Največ ekskurzij učencev v Železarno se začne na plavžih od koder je tudi naš motiv

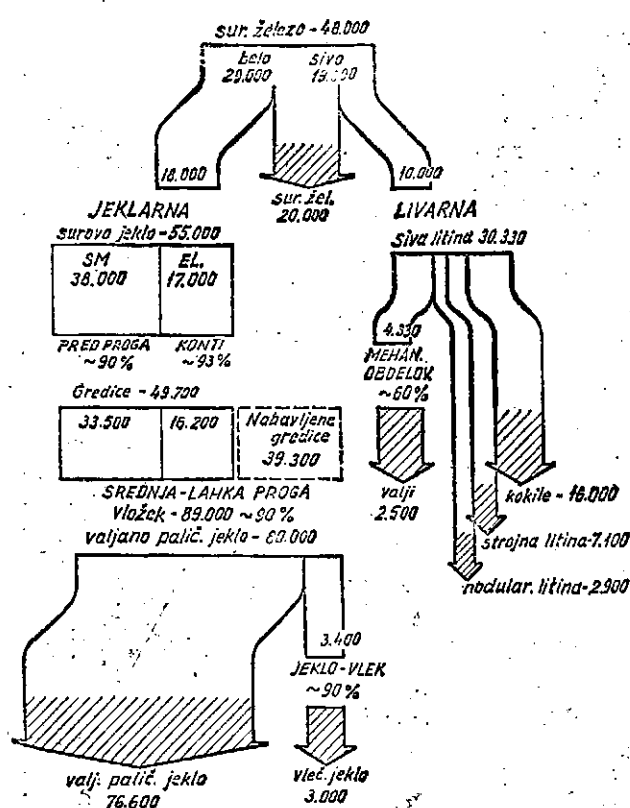
GRAFIKON PROIZVODNJE - Žel. RAVNE

✓ diagramu prikazana blagovna proizvodnja brez odbitka lastne porabe

Proizvodnja slovenskih železarn v letu 1972

GRAFIKON PROIZVODNJE - ŽEL. ŠTORE

^V diagramu prikazana blagovna proizvodnja brez odbitka lastne porabe

Konferenca medobčinskega društva telesnih invalidov Gorenjske

Pred kratkim je bila v Kranju delovno-volilna konferenca medobčinskega društva telesnih invalidov za Gorenjsko.

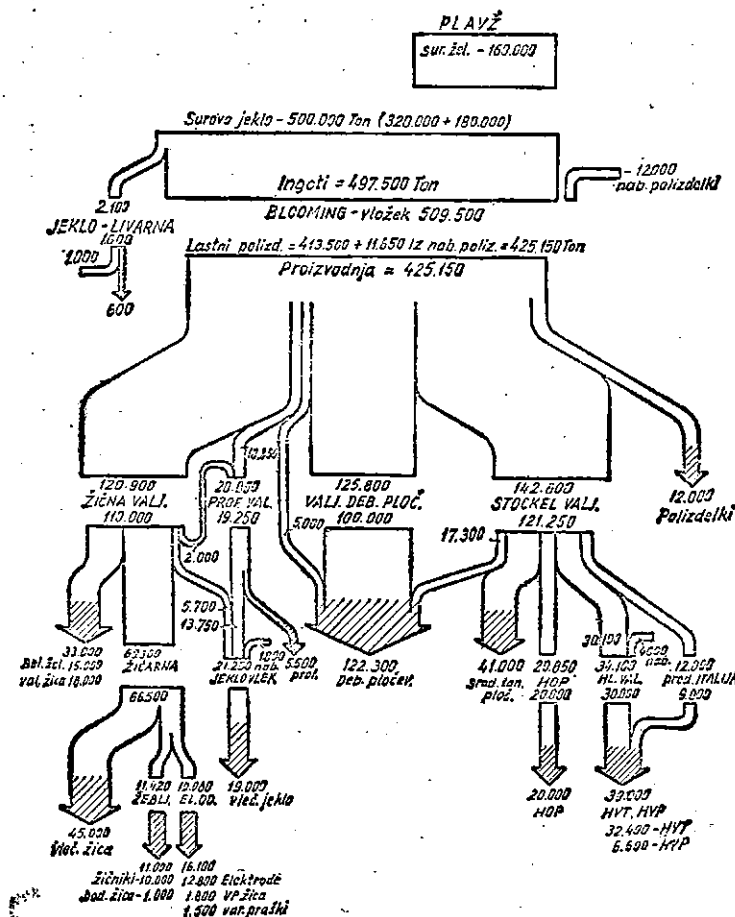
V uvodnih besedah je predsednik društva Rudi Makra poudaril, da telesni invalidi, trdno povezani in združeni v narodnih in mednarodnih organizacijah in društvih, ne predstavljajo več nepomembne, nezapažene in izolirane skupine, obsojenih na pasivno življenje in pomoč raznih dobrodelnih organizacij.

Predstavljajo skupnost, ki jo prežema solidarnost in prizadevanje za trajno in učinkovito premagovanje posledic telesne prizadetosti.. Tudi društva telesnih invalidov na Gorenjskem so bila ustanovljena in delajo v duhu teh načel.

Pregledali so aktivnost dela podružnic telesnih invalidov po občinah.

Jesenice ima 171 rednih in 14. podpornih članov. Kot stalno obliko dela so si zadali nalogo zbrati čimveč fi-

GRAFIKON PROIZVODNJE - ŽEL. JESENICE

V diagramu prikazana blagovna proizvodnja brez odbitka lastne porabe

JAPONSKA — Železarska družba Nippon Steel Co. bo nabavila za svojo železarno Oita 13 vagonov za prevoz raztaljenega grodlja. Skupna

teža vsakega vagona, ki bo imel 24 osi bo 1200 ton ter bo vsak lahko prevažal 600 ton raztujenega grodlja. letno 8 milij. ton peletov.

ZDA — V letu 1971 so v primerjavi z letom 1970 proizvedle železarne v ZDA z ozirom na posamezne proizvodne po-

stopke naslednje količine surovega jekla v milij. ton in odstotkih:

	1970		1971	
	mil. ton	%	mil. ton	%
Kisikovo jeklo	57,5	48,2	59,0	53,6
SM jeklo	43,6	36,5	32,3	29,3
Elektro jeklo	18,2	15,3	18,7	17,1
	119,3	100,0	110,0	100,0

Iz tabele vidimo, da je leta 1971 padla proizvodnja SM jekla v primerjavi z letom

1970 za nadaljnjih 7,2 % in to na račun kisikovega ter elektro jekla.

nančnih sredstev, da bi lahko kar najbolj učinkovito pomagali članom, ki žive v težkih življenjskih razmerah. Dalje, da bi organizirali čimveč izletov, srečanj invalidov iz drugih podružnic, da se med seboj spoznajo. Finančna sredstva je prispevala v obliki redne dotacije skupščina občine Jesenice, druge delovne organizacije in ustanove pa v obliki prispevka podpornega članstva. Jeseniški invalidi so sodelovali na I. zboru slovenskih invalidov v Zalcu. Prevozne stroške je omogočil odbor za življenjske pogoje in rekreacijo železarne Jesenice. S Kranjskimi delovnimi invalidi pa so se pomerili v športu.

Podružnica telesnih invalidov kranjske občine ima 319 članov rednih in 11 podpornih. Posebno aktivna je bila njihova komisija za šport in rekreacijo. Pripravila je vrsto tekmovanj, združenih z izleti. Prav tako so tudi oni sodelovali na I. zboru slovenskih invalidov. Finančna sredstva jim je nakazala skupščina občine Kranj v znesku 3.000 N din, ostala finančna sredstva pa so dobili od podpornih članov (delovne organizacije — ustanove).

Izvršna odbora obeh podružnic, ki sta do sedaj najbolj aktivni, se prizadevata še za nadaljnjo pridobitev članstva.

Podružnica telesnih invalidov v Trzinu je bila istočasno ustanovljena, vendar še ni začela delovati. Ima 115 članov. Na konferenci so sklenili, da bodo izvolili novo vodstvo, ki bo skrbelo za delovni načrt društva in za njegovo uresničitev.

Podružnici telesnih invalidov Radovljica in Škofja Loka pa sta bili ponovno ustanovljeni šele v preteklem letu. Radovljica ima 35 članov, Škofja Loka pa 137 članov. Izvršna odbora podružnic se prizadevata za pridobitev čimveč članstva z željo, da bi se enakovredno uvrstili v aktivno delo ostalih podružnic MDTI.

V MDTI Gorenjske, sedež je na Jesenicah, je včlanjenih 777 članov. Treba bo še veliko dela, da bodo postali člani vsi telesni in delovni invalidi na Gorenjskem, ki jih je nekaj čez 5000, njihovo število pa z dneva v dan narašča.

Na tej volilni konferenci so izvolili nov izvršni odbor. Predsednik IO je Mirko Grilc iz Radovljice, podpredsednik Janko Damjanovič iz Krarja, tajnik Marica Potočnik, blagajnik Rudi Makra, oba iz Jesenic.

Na konferenci so invalidi sklenili, da bodo v prihodnje okrepili sodelovanje z družbeno-političnimi organizacijami in delovnimi kolektivi. Hkrati pa bodo poskrbeli tudi za večkratna množična srečanja v obliki izletov in športnih srečanj telesnih invalidov Gorenjske.

-nik

Dela in nalog vedno dovolj

Na nedavni seji predsedstva občinskega odbora ZZB NOV Jesenice, so govorili o številnih vprašanjih, ki so prisotna v borčevski organizaciji. Zaradi obsežnega dnevnega reda, so nekatera vprašanja preložili na prihodnjo sejo. Ustavili so se tudi pri zaključkih zadnje seje predsedstva in ugotovili, da so večino nalog opravili. V prihodnjih dneh bodo skupaj z občinsko konferenco ZMS in SZDL priredili sprejem za osnovnošolce, ki so se posebno izkazali s prostimi spisi, posvečenimi naši NOB.

Precej nezadovoljni so bili zaradi ovir, ki jih imajo v

Tehničnem muzeju, da bi pričeli z akcijo, s katero želijo ugotoviti in popisati udeležence NOB z območja naše občine. Podobno se godi tudi s pobudo za ustanovitev muzeja revolucije. Po tem vprašanju se v zadnjem času igra kot pri pingpongu. Ena kot druga občinska institucija se otepa očetovstva. Spričo takega stanja je razumljivo, če so o tem vprašanju obširno seznanili ustrezni organi v Ljubljani pa tudi CK ZKS. Izrazili pa so zadovoljstvo, ker bo letos le prišlo do pobratenja z Valjevom, ki je bilo gostitelj številnim Jeseničanom leta 1941 pa do osvoboditve.

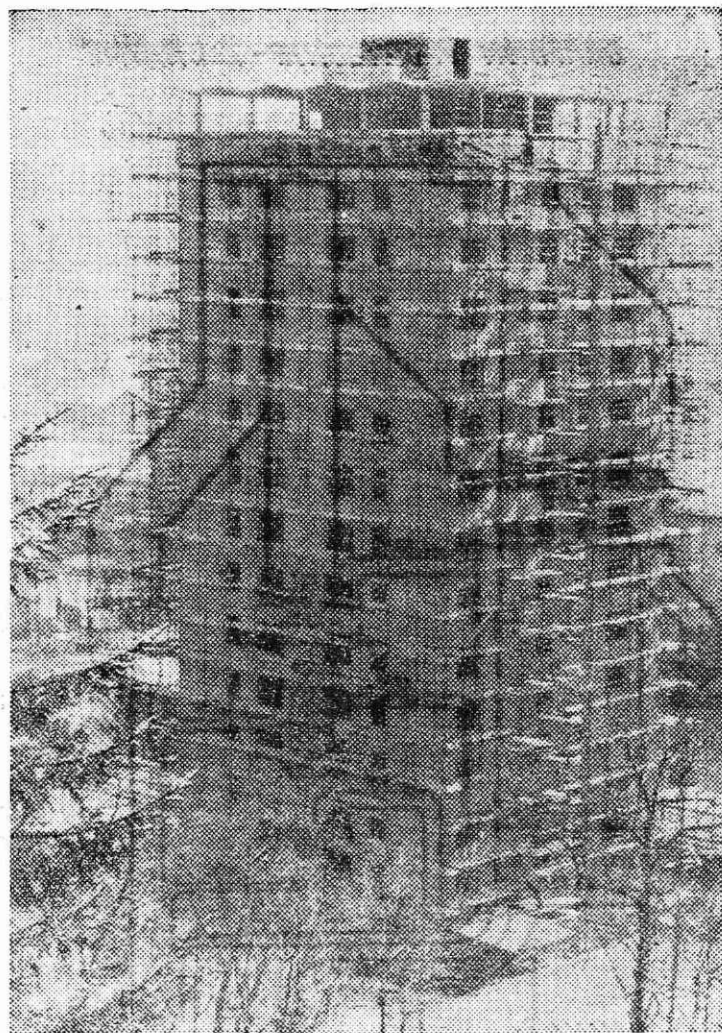
Govorili so še o pomembnih praznovanjih v tem letu. Četrtega julija bodo pri Valvasorjevem domu praznovali 30-letnico ustanovitve Cankarjevega bataljona. Devetega septembra bodo počastili spomin na 30-letnico smrti narodnega heroja Joža Gregorčiča-Gorenjca in 27 tovaršev. 17. septembra bo v Završnici spominska slovesnost ob 50-letnici tragične smrti sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanoviča.

Aktivno se bodo vključili pri izvedbi programa meseca mladosti in proslav ob 80-letnici rojstva maršala Tita. V okviru teh bodo letos še druga pomembna spominska praznovanja: 30-letnica streljanja talcev v Mostah in na Hrušici ter zbor aktivistov v Domžalah.

Z ustreznim poudarkom in publikacijo bodo opozorili na 30-letnico množičnega preganjanja naših ljudi, s katerim je okupator skušal streti naš narodni in osvobodilni boj.

Na zaključku seje so v predsedstvu izvršili eno kadrovske spremembe, ki so jo narekemale obsežne naloge. Sklenili so tudi, da se bodo v prihodnje redno mesečno sestajali, da bodo lahko tekoče reševali vprašanja in naloge, ki so aktualna in pereča.

—rn

Za gimnazijo bo kmalu končana gradnja stolpnice, ki bo vseživljiva še letos

Manipuliranje s cenami v škodo potrošnika

Na Jesenicah imamo vedno več modernih trgovin v katerih potrošnik dobi skoraj vse kar želi, tako da ni potrebno hoditi v druge kraje ter nositi dinar v druge občine. To je vse prav in tudi lepo, toda trgovci bodo morali gledati, da potrošnik ne bo oškodovan če bo kupil na Jesenicah, kar se dosedaj zelo rado dogaja. Mojo trditve bom podkrepil z naslednjim primerom.

Potrošnik je kupil ploščice za oblogo tal, to so keramične ploščice, uvožene iz Italije v izmerah 150 x 150 mm v trgovini Merkur, to je v trgovski hiši Super market Union na Jesenicah. Ploščice so res lepe in je bil potrošnik zadovoljen, da jih je pri nas sploh dobil. Toda, ker v tej trgovini ni dobil ploščic tudi druge dimenzije, katere bi rabil za oblogo kopalnice, se je napotil v drug kraj in drugo trgovino istega podjetja, tam so imeli na zalogi oboje. Potrošnik z nakupom na Jesenicah ni bil zadovoljen, vzrok za to pa so bile cene. Iste ploščice, za katere je na Jesenicah odšel po 3,95 din od kosa, so bile v Lescan in Radovljici kar za 0,55 din cenejše. Poudarjam, da je to isto podjetje, na Jesenicah ima samo poslovno enoto. Razumljivo je, da se je potrošnik potem vrnil v trgovino na Jesenicah, da bi vprašal zakaj taka razlika za isto blago. Na Jesenicah so bili sprva zelo začuden, kako je to mogoče. Da bi rešili nastalo situacijo so naročili potrošniku, da naj se oglasi drugi dan, da bodo vprašali v centralo kaj je s cenami. Naslednji dan so bili z njim v trgovini zelo prijazni in so mu povedali, da bo dobil dobropis za razliko v ceni, toda ne za 0,55 din ampak samo za 0,45 za ploščico. To je deloma razumljivo zaradi prevoza ali dražjega lokala ali morda višjega prometnega davka.

O tem, da so bile ploščice še po reklamaciji za 0,10 din dražje ne bi pisal. Toda bolj problematično je dejstvo: Kaj bi bilo, če bi ta trgovina imela na zalogi tudi druge

ploščice in potrošnik ne bi šel v drugo trgovino? Tako ne bi vedel za cene in bi plačal ploščice pač po tej ceni. In drugo vprašanje, ali je trgovina tudi drugim, ki so te ploščice že kupili dala dobropis, če ga ni, kam bo knjižena razlika.

To naj bi bila tudi šola potrošnikom, da predno kupiš, se prepričaj, če ni drugje ceneje.

Stane Torkar

Pobratenje Jesenice — Valjevo

V četrtek, 23. marca je bila na Jesenicah tričlanska delegacija mesta Valjeva, katero so sestavljali predsednik občinske konference SZDL Jovan Vujić, predsednik občinskega sindikalnega sveta Milan Vicentinić in predsednik tovarniškega komiteja mladine Krušnik-Milovan Petrović. Gostje so prišli na Jesenice na povabilo političnih organizacij in skupščine občine Jesenice z željo, da bi se pogovorili o nadaljnjem sodelovanju.

Tako kot je na razgovoru predstavnikov obeh občin poudaril Franc Konobelj-Slovenko je bilo v času zadnje vojne izgnanih v Srbijo okroglo 7000 ljudi, večinom z Gorenjske in Štajerske. Z Gorenjske je v času od 6. do 10. julija 1941 odpeljalo pet transportov: Z Jesenic je bilo v Valjevu po ohranjenih zapisih 236 oseb (58 družin in 34 posameznikov, od tega 49 otrok, starih do 14 let).

Valjevsko taborišče slovenskih izgnancev je bilo najprej v bivši kasarni, večina delavcev jeseniške železarne pa je bilo zaposlenih v tovarni poljedelskih strojev Vistat (sedanji Krušik). Zaradi tega je bila želja predstavnikov Jesenic, da bi z Valjevom uspostavili tesnejše stike. Tudi gostje so z veseljem sprejeli pobudo za sodelovanje in obenem obžalovali, da dosežanje sodelovanja ni bilo naj-

boljše, da niso nadaljevali z prijateljskimi stiki po znanem vlaku bratstva pred desetimi leti, ko so medvojni gostitelji iz Srbije obiskali Slovenijo in tudi Jesenice.

Treba je povedati, da mesto Valjevo sodeluje z mesti iz vseh naših republik. Pobrateni so z mesti: Prilep (Makedonija), Nikšić (Crna gora), Zadar (Hrvatska), Jajce (Bosna in Hercegovina) in Koper (Slovenija). Z vsemi mesti dobro sodelujejo, kljub temu pa po njihovih besedah ni nobenih ovir, da ne bi razvijali prijateljskih stikov tudi z Jesenicami.

Ker imajo že izkušnje, so tudi predlagali nekatere konkretne oblike sodelovanja, katere pa bodo v prihodnjih mesecih še pismeno utrdili, tako da bi predvidoma za naš občinski praznik 1. avgust že lahko podpisali ustrezno listino o pobratenju.

Sodelovanje naj bi se izražalo tako v izmenjavi občinskih delegacij ob raznih praznikih in slovesnih prilikah; nadalje na kulturnem področju, kjer naj bi organizirali izmenjavo kulturnih skupin. Prav tako bi lahko sodelovale nekatere kulturne institucije, kot je na primer muzej ali pa knjižnica z izmenjavo publikacij. Sodelovali naj bi tudi šolski otroci, sodelovanje pa naj bi organizirali tudi na ravni izmenjave informacij, morda celo tako,

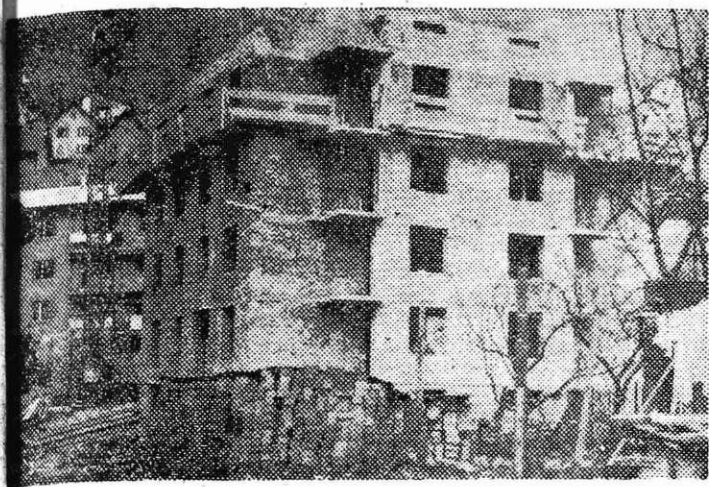
da bi v lokalnih informativnih sredstvih obeh mest organizirali posebne rubrike, v katerih bi poročali o življenju Valjeva oz. Jesenic. Seveda je mogoče pripraviti dobro sodelovanje tudi na področju poslovno tehničnega sodelovanja delovnih organizacij, pri čemer so zelo zainteresirani za sodelovanje med našo železarno in tovarno poljedelskih strojev Krušik. Zanimiva pa je tudi oblika, da v Valjevu pripravijo poseben sprejem za vse tiste mlade, ki pridejo na oslужenje vojaškega roka iz pobratenih mest, kar bi verjetno lahko naredili tudi pri nas. Skratka oblik za konkretno sodelovanje je dovolj in prav gotovo bi se dalo z sodelovanjem vseh tistih naših občanov, ki so bili med vojno izgnani v Srbijo, poiskati tudi še nove oblike.

Na skupnem razgovoru so izmenjali tudi nekaj podatkov o obeh občinah. Občino Valjevo sestavlja 82 krajev, površina je 905 kvadratnih kilometrov, šteje 88.250 prebivalcev, od katerih jih polovica živi v mestu Valjevo. Zaposlenih imajo le okroglo 16.000 oseb, od tega 40% v industriji in pa 23% v kmetijstvu. Tudi podatki o gibanju gospodarstva so precej neugodni, tako da občino Valjevo uvrščajo med nerazvita področja. Veliko težav imajo na področju šolstva, saj več

kot polovico občinskega proračuna namenijo za šolstvo. Kljub temu imajo ves pouk še v treh izmenah. Največja delovna organizacija je že omenjena tovarna Krušik, ki zaposluje četrtno vseh zaposlenih v občini, na drugem mestu pa je kmetijski kombinat, ki se ukvarja predvsem z gojitvijo sliv.

Delegacija Valjeva je bila gost v naši občini do nedelje zjutraj. V četrtek so gostje po sprejemu in prvem spoznavnem razgovoru odšli v Mojstrano, kjer so vse dni bivali. V petek so si v Planici ogledali otvoritev prvega svetovnega prvenstva v smučarskih poletih, popoldne pa so bili na obisku v Železarni, kjer jih je sprejel glavni direktor magister inž. Peter Kunc, ogledali pa so si tudi tehnični muzej. Mimogrede so si ogledali tudi športni park Podmežakljo, nato pa je bil v prostorih skupščine občine razgovor s predstavniki družbeno političnega življenja občine. V soboto so še enkrat obiskali Planico, kar je bilo za goste iz Valjeva prav gotovo enkratno doživetje, medtem ko so večerni čas ponovno izkoristili za prijateljske pogovore.

Gostje iz Valjeva so izredno zadovoljni odhajali z Jesenic, v prepričanju, da se bodo prijateljski stiki med obema mestoma v bodoče bolj razvijali.

Vzhodno od kadrovskega doma gradi SGP Gorica stolpič, v katerem bo 20 stanovanj. Predvidevajo, da ga bodo dokončali do jeseni.

Sklepi komunistov Javornika — Koroške Bele

Osnovna organizacija ZK Javornik — Koroška Bela 24. februarja 1972 organizirala aktiv vseh članov Zveze komunistov, ki stanujejo na območju krajevne skupnosti Javornik — Koroška Bela, z namenom, da se dogovorijo in zadolžijo za boljše in odgovornejše sodelovanje članov Zveze komunistov v družbeno političnem življenju kraja. Na aktivu je bila imenovana komisija, z nalogo da pripravi zaključke. Komisija je na osnovi zapisnika in uvodnega referata pripravila naslednje zaključke:

1. Aktiv vseh komunistov je pokazal, da je takšno skupno dogovarjanje o problemih kraja potrebno. Zato naj osnovna organizacija ZK v bodoče takšne aktivne organizira po potrebi, vendar najmanj dvakrat letno.

2. Namen aktiv je bil tudi, da s posebnim vprašalnikom ugotovimo angažiranost in interesna področja posameznih članov Zveze komunistov v organizacijah in društvih v kraju. Iz analize vprašalnikov je komisija pripravila pregled po interesnih področjih vseh članov, ki so vprašalnik oddali. Pregled je treba osredovati vsem organizacijam in društvom v kraju priporočilom, da tovariše, ki so se odločili za posamezno organizacijo, aktivno vključijo v svoje delovanje.

3. Osnovna organizacija ZK Javornik — Koroška Bela bo pripravila pregled vseh tistih članov ZK, ki se aktivno niso udeležili. Na osnovi tega pregleda bo zahtevala od vodstev osnovnih organizacij, kjer so vključeni, da jih pokličejo na odgovornost. Obenem naj gotovo tudi vzrok, zakaj velika večina članov ZK ni bila vprašalnikov.

4. Da bo delo v organizacijah in društvih usklajeno, naj se formira koordinacijski odbor kraja, ki ga sestavljajo predsedniki krajevne organizacije Socialistične zveze, krajevne skupnosti, krajevnega odbora Zveze borcev in osnovne organizacije Zveze komunistov. Koordinacijski odbor obvezno razpravlja o vseh pomembnejših akcijah v kraju.

5. Krajevna organizacija Socialistične zveze naj takoj uvede kot stalno obliko dela politični aktiv kraja, ki ga sestavljajo odborniki vseh organizacij in društev v kraju. Na aktivih se organizacije skupno dogovorijo za akcije in usklajujejo svoje programe dela.

6. V najkrajšem času naj koordinacijski odbor pripravi predlog za kadrovskega predsednika odbora Socialistične zveze — dosedanjemu odboru je potekel mandat že v začetku lanskega leta — dosedanji odbor ZK pa naj potem takoj organizira volilno konferenco.

7. Tudi odboru krajevne skupnosti je že potekel mandat, zato je treba izvesti enak postopek, kot za odbor socialistične zveze.

8. Že vrsto let se dogovarjamo za ustanovitev mladinske organizacije v kraju. Koordinacijski odbor naj raziskuje možnosti za organizirano delo mladih ter naj pripravi skupaj z občinskim komitejem ZMS Jesenice konkretni predlog, kako formirati mladinsko organizacijo.

9. Aktiv podpira dosedanje razprave, da se tovariš, ki so ponovno imenuje za narodnega heroja in se priporočajo predlogom za ponovno imenovanje.

Osnovna organizacija ZKS
Javornik — Koroška Bela

Pred štiridesetimi leti

Te dni poteka 40 let, ko je takratna Kranjska industrijska družba na Jesenicah ustavila svoje obrate na Savi in Javorniku. Že 9. decembra 1931 smo lahko brali razglas po vseh obratih, da odpovedujejo delovno razmerje vsemu delavstvu na Savi, Javorniku in Blejski Dobravi. Odpovedni rok je začel veljati 10. decembra in 24. decembra 1931, naj bi bilo na cesti, brez dela, čez 2000 delavcev. Podjetje se je izgovarjalo, da nima naročil in da se zaloge večajo iz dneva v dan. Kako bodo delavci in njihove družine živele brez zaslužka, to takratne kapitaliste ni skrbelo. Rafinirana in preračunana je bila ta odpoved.

Tik pred iztekom odpovednega roka, je bila splošna odpoved sicer preklicana, vendar je po tem času tovarna obratovala s skrajšanim delovnim časom. Malenkostno so tudi znižali plače, odpustili 80 delavcev in obljubili, da jih bodo odpustili v februarju še 200, če se razmere do takrat, ne bodo izboljšale. Taka je bila cena za preklic splošne odpovedi. Velika negotovost je visela v zraku, organizacije so se trudile na vse strani, da bi se položaj izboljšal. Romale so različne deputacije v Ljubljano in Beograd, vendar so dobile povsod samo obljube, stanje pa se je zaostrovalo dalje. Delavstvo je bilo silno ogorčeno, toda disciplinirano.

Sledil je 1. marec 1932. leta. Po obratih je bil objavljen naslednji razglas: »S 1. marcem 1932, odpoveduje vodstvo podjetja vsemu delavstvu in nameščenstvu službo za štirinajst dni«. Torej tokrat tudi nameščencem, v prvi odpovedi decembra 1931 niso bili omenjeni.

Tako naj bi ostalo, dne 15. marca, nad 2000 delavcev in nad 100 nameščencev na cesti, socialno bi bilo pa prizadetih čez 10.000 prebivalcev jeseniške kotline in sosednjih krajev.

Priprave in napetost je trajala od jeseni 1931 in je kakor mora tlačila jeseniške kovanarje. Nekateri so jemali za-

devo premalo resno in se hoteli vdajati utopijam, da ne bo tako hudo, da bodo verjetno tudi tokrat, pred iztečenim rokom preklicali odpoved.

SMRJ (Savez metalnih radnika Jugoslavije) je opozarjal na resnost položaja in poudarjal, da gre tokrat za res. Meščansko časopisje je tudi to pot pisalo v blagi obliki, brez najmanjšega napada na vodstvo KID, terjalo je pa od delavstva, naj ohrani mirno kri. Le socialistična Delavska politika iz Maribora, je hotela pokazati pravi obraz te zakulisne igre KID, ki je z izprtjem delavstva hotela izsiliti iz narodne banke pod čimbolj ugodnimi pogoji, posojilo, od vlade pa uredbo proti uvozu železarskih izdelkov in čim višje carine na tak uvoz. Delavstvo, ki je bilo v tistem času zelo številno organizirano v vseh treh strokovnih organizacijah, pa zastrašiti z odpustom, najbolj vidne in aktivne zapornike pustiti na cesti, ostalim pa znižati plače. To je bil glavni namen izprtja, sestrskotati delavstvo, da bo potem ponižano in pohlevno ter voljno se ponovno zaposliti pod posebnimi pogoji nizkih plač. Tako in podobno je takrat hotela javno pisati Delavska politika. Žal, da takratna policijska oblast ni pustila objaviti tega članka, njegov krtačni odtis, pa hrani jeseniški tehnični muzej.

SMRJ je sklical članske sestanke za člane in javne shode za vse delavstvo. Na teh zborovanjih smo zaupniki poročali o trenutnem stanju in o tekočih pogajanjih. Kreditov ni bilo in nobenega upanja na preklic odpovedi, čas pa je neusmiljeno tekkel. Zadnji dan obratovanja je potekel v terek ob polnoči.

Sreda 16. marca 1932. leta. Sirena v tovarni, ki bi klicala ljudi na delo se ne oglasi več. Ob šesti uri zjutraj ustavi vse obrate, večni ogenj v pečeh martinarne ugasne. Ustavitev obratov se mora smatrati za izpore delavstva, četudi pod pritiskom razmer.

SMRJ je takoj postavil

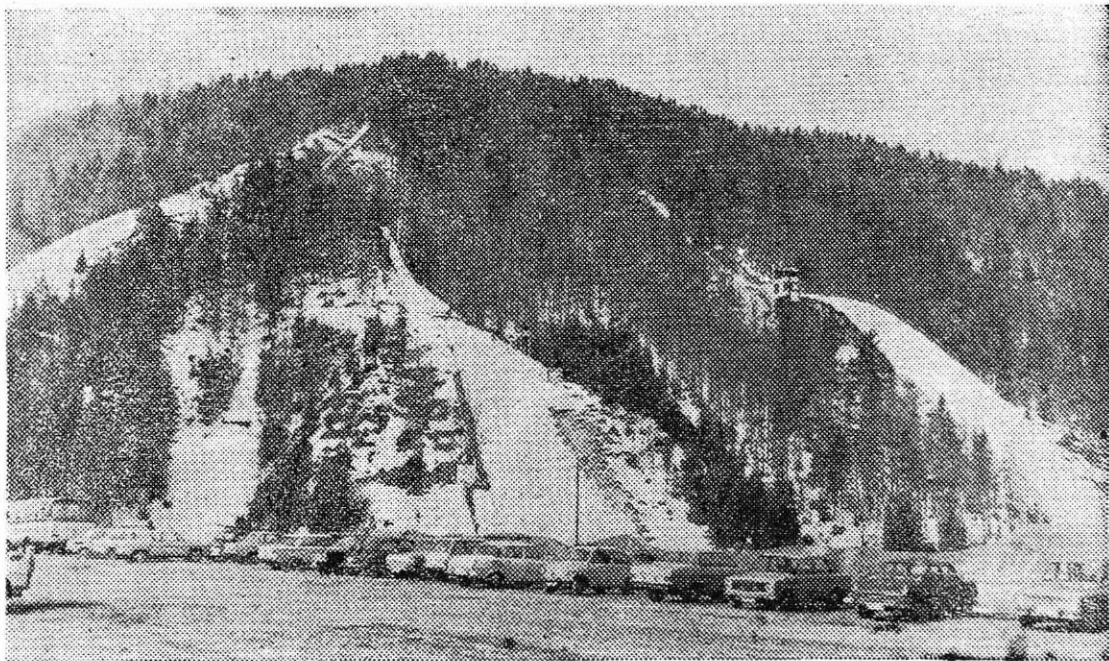
straže pred in okoli tovarne, da ne bi podjetje moglo izrabiti del neodgovornih ljudi, ki bi morda skrivaj prihajali na delo. V tovarni ostanejo le najnujnejše straže za vodo in luči. Med temi so bili tudi zaupni ljudje in zato smo bili brez skrbi, da tu ne bo zlorabe.

S tem dnem se je pričelo najhujše trpljenje jeseniškega delavstva. Deset tisoč življenj je pahnjeno v bedo, neposredno pa je zamrlo vse gospodarsko življenje od Kranja navzgor po vsej Gornjesavski in Bohinjski dolini. Delavstvo je ogorčeno, lačno zaradi skrajšanega obratovanja v zadnjih mesecih, izčrpalo je vse zaloge, ni pa obupano. Zaupa organizaciji. Vestno drži straže, čez dan mu pomagajo tudi žene, hodi na zborovanja, kjer zaupniki sproti poročamo o dosežkih na razpravah o brezposelnosti podpora in o pogajanjih za ponovno obratovanje.

Tako poteče ves marec in že smo v aprilu. Dobro nam je še v spominu veliki javni shod na velikonočni ponedeljek v dvorani današnjega gledališča. Polnih šest ur je trajal, trinajst govornikov se je zvrstilo na odru, popolna zmaga SMRJ.

V ponedeljek, dne 11. aprila, se je pričelo s pripravljalnimi deli za obnovo obratovanja. Ob koncu aprila je vsa tovarna že skoraj normalno obratovala. Na cesti pa je ostalo blizu petsto delavcev, od katerih so bili zadnji ponovni sprejeti do šest mesecev kasneje. Mnogi od teh pa so bili upokojeni. Težka, pretežka je bila cena, za ponovno obratovanje. To pa zato, ker je bilo delavstvo osamljeno, premalo, ali celo nič podpirano od javnega mnenja in z velikimi poleni pod noge, od takrat buržoazne kapitalistične oblasti.

Namen tega sestavka je bil malo osvežiti spomin, zlasti starejšim, še živečim tovarišem, kaj vse smo pretrpeli tiste dni, mladim pa v uk, kako so se morali boriti njihovi starši za delo, in s tem za kruh tudi zanje. ft

Nekaj dni pred veliko prireditvijo — svetovnim prvenstvom — v Planici

Prvi gozdni požar smo letos zabeležili prejšnji četrtek, 16. marca okrog 11. ure dopoldne, ko se je najprej vnela trava vzhodno Ukove, nato pa se je ogenj razširil še proti gozdu. Naši poklicni gasilci so tako zelo uspešno intervenirali, saj so gozdni požar povsem pogasili, približno do 12.30.

Poveljnik gasilske in reševalne čete, višji gasilski častnik Franc Bahun je povedal, da je požar povzročila igra otrok z ognjem. V zvezi s tem pa je prosil, naj bi v našem listu opozorili vse bralce, naj bi sedaj, ko je nastalo suho vreme in še ni rasti, bili skrajno previdni z ognjem. Naj v gozdu ali bližini nihče ne bi odvrzel gorečega ogorka in nihče ne kuril ognja.

30 - letnica ustanovitve pionirske organizacije

V mesecu novembru bo poteklo 30 let, od kar je bila ustanovljena PIONIRSKA ORGANIZACIJA. Ta pomemben jubilej bodo praznovali vsi pionirski odredi. Na praznovanje se pripravljajo že sedaj s tem, da iščejo zgodovinske vire pionirske organizacije in otrok med NOB ter vire o pionirski organizaciji v povojnem obdobju. Za današnje pionirje je vse obdobje pred vstopom v pionirsko organizacijo zgodovina, za katero izvedo le iz pripovedovanj učiteljev v šoli, staršev ali znancev ter iz literature NOB. Mnogi, za današnji čas majhni dogodki, so predstavljali v času borbe pomembne akcije; zanje vedo le neposredni udeleženci. Mnogi še hranijo razne spomine in drugo gradivo iz časa NOB, ki je tesno vezano na pionirsko organizacijo. Mnogi hranijo še simbole pionirske organizacije iz časa vojne ali iz povojnega obdobja, čas pa čedalje bolj briše sled za spomini, za viri in dokumenti.

Živi vir podatkov in dokumentov o nastanku in razvoju pionirske organizacije na območju občine Jesenice ste prav gotovo starši sedanje generacije pionirjev — učencev osnovnih šol. Spomin iz časa NOB, droben predmet ohranjen kot spominček, vam ne predstavlja pomembnega podatka; pionirjem, ki pa to

gradivo zbirajo in urejajo, pa predstavlja vsak spomin, vsak podatek in vsaka še tako blede fotografija ali dokument veliko bogastvo in važen vir.

V praznovanje 30-letnice pionirske organizacije so se pionirji v naši občini vključili z akcijo zbiranje podatkov in virov, zato prosimo vse, ki veste karkoli o nastanku pionirske organizacije, o prvih organiziranih pionirjih in njihovih akcijah, zlasti pa še vsi tisti, ki ste aktivno sodelovali pri formiranju pionirske organizacije in raznih akcijah da vsi, ki hranite kakršenkoli podatek ali spomin, da to poveste svojemu otroku ali otroku prijatelja ali znanca, da to zabeleži, ali od vas prevzame predmet, fotografijo ali drugo, kar je pomembno. V poštev pridejo podatki, zlasti pa fotografije in dokumenti ter predmeti iz vojnega in povojnega časa.

Zbrane zapiske in spomine bodo pionirji objavili najprej v svojih šolskih glasilih in na šolskih razstavah. Jeseni, v času praznovanja, pa bomo organizirali na Jesenicah občinsko razstavo spominov, dokumentov in predmetov — eksponatov o nastanku in razvoju pionirske organizacije na območju današnje občine Jesenice.

Pionirji bodo zbrali:

1. Materialne vire (kurirske torbice, prapore, značke, črne, stare pionirske kape, rute ipd.)
2. Fotografije (zlasti iz obdobja NOB ter delovnih akcij).
3. Pisane vire (šolske kronike, šolska in mladinska glasila, letake, pisma, spričevala, pohvale itd.)
4. Ustne vire (zapisovali si bodo razgovore z nekdanjimi pionirskimi aktivisti, pionirskimi in mladinskimi voditelji, učitelji, otroki in interniranci itd.).

K sodelovanju pri zbiranju gradiva vabimo zlasti nekdanje borce in aktiviste NOB in borčevske organizacije, da s svojimi prispevki pomagajo današnjim pionirjem prikazati vso veličino narodno-osvobodilne borbe in povojne graditve. To bo najlepša in najbolj neposredna oblika sodelovanja odraslih s pionirji pri gojitvi in razširjanju tradicij NOB.

Upamo in pričakujemo, da bodo pionirji povsod našli na dober sprejem, da boste podprli prizadevanje pionirjev in jim pomagali pri tej veliki, odgovorni in častni nalogi.

Pionirska komisija pri občinski Zvezi društev prijateljev mladine Jesenice

Novice iz radovljanske občine

27. marca je minilo 30 let kar je padel junaške smrti boju s fašističnim okupatorjem predvojni revolucionar, komunist in organizator oborožene vstaje na Gorenjskem, rodni heroj Stane Žagar. V spomin na ta dogodek je bil v ponedeljek, 27. marca ob 16.30 spominska svečanost pri zadrugi na Srednji Dobravi. V tej vasi je do leta, vse do odhoda v partizane, služboval kot učitelj in ljudski prosvetitelj Stane Žagar, čigar ime danes s ponosom nosijo številne šole, kulturne skupine in enote JLA na Gorenjskem. Vse te so se predstavile na prireditvi z recitacijami, zborovskimi pesmimi. Poleg organizatorjev, občinskega odbora ZZB NOV Radovljica, so se svečanosti udeležili predstavniki vseh družbeno-političnih organizacij iz Radovljice ostalih gorenjskih občin.

Ob prvem svetovnem prvenstvu v smučarskih poletih Planici je bilo posebno živo na Bledu. V tamkajšnjih hotelih so bili nastanjeni vsi tekmovalci iz 14 dežel, funkcionarji mednarodnih smučarskih forumov, domači organizatorji, seveda tudi številni novinarji, ki so imeli svoj, zares vzorno urejen in opremljen press center v festivalni dvorani. Medtem, ko so bili tekmovalci v hotelu Golf in hotelu Turist, je bila večina novinarjev v kompasovem hotelu. Kljub velikim gnečam je bilo še vedno dovolj prostora tudi za številne tuje in domače goste, ki jih je privabila prireditev v Planici.

Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih je, kot za takšno priložnost spodobi, potekalo v znamenju številnih sprejemov in srečanj. Pred začetkom tekmovanja je bil sprejem v Vili Bled, ki ga je priredil predsednik IS SR Slovenije Stane Kavčič v imenu pokrovitelja prvenstva, predsednika republike Tita. Na sprejemu so bili poleg vseh predstavnikov s svojimi vodstvi tudi vsi vidnejši funkcionarji mednarodnih smučarskih forumov in domači organizatorji.

V nedeljo, 26. marca po zaključnem prvenstvu v Planici, kjer so podelili medalje in opravili zaključni ceremonijal, v počastitev in svečani zaključek planiškega praznika, na Bledu priredili v večernih urah sprejod v bakljami in v ognjem z blejskega gradu. Za slavnostno vzdušje je tokrat, kot vselej poskrbela godba na pihala iz Gorij v rodni nošah.

Preteklo soboto, 25. marca zvečer so se igralci jeseniške gledališča Tone Čufar že tretjič predstavili v letošnji sezoni publiki v radovljanski občini. Tokrat so v Podnartu gostovali z znano komedijo Petra Ustinova Komaj do srednjih vej. Istim delom bodo po dogovoru Jeseničani nastopili tudi v Bohinjski Bistrici predvidoma 6. aprila zvečer.

Med petimi člani posadke ponesrečenega letala DC-9 iz Adrije je bil tudi Radovljčan, 35-letni drugi pilot Franci Murnik. Vest o smrti tega priljubljenega letalca športnika, ki je bil več kot pet let upravnik letalskega centra v Lescah, je boleče odjeknila med občani in številnimi prijatelji v radovljanski občini in po vsej Gorenjski. To je že drugi žrtev letalske nesreče v dveh mesecih v občini.

Komisija za odnose z zamejskimi Slovenci je ena od najbolj delavnih organov občinske konference SZDL Radovljica. Doslej je organizirala več poučnih izletov v zamejske kraje, priredila skupaj s kulturnimi organizacijami celo vrsto uspešnih množičnih prireditev v občini in v mejstvu, med katerimi velja posebno omeniti Koroški večer na Bledu ob Prešernovem dnevu. Na zadnji seji v sredo, 29. marca, je komisija sprejela nov program akcij, ki jih izvedla v letošnjem letu. Največja in najpomembnejša vsekakor prireditev posvečena kulturnemu in prosvetnemu ustvarjanju Beneških Slovencev, ki bo predvidoma jeseni na Bledu.

V organizacijo Rdečega križa v radovljanski občini je vključenih nad 5000 aktivnih občanov, kar je dobra petina vseh prebivalcev. Poleg velikih zaslug za usposabljanje strokovnega kadra predvsem za nudenje prve pomoči, pri zbiranju obleke in ostalega materiala, imajo krajevne organizacije zlasti pomembno vlogo v mobilizaciji in organizaciji krvodajalske službe. Ob tem velja omeniti izjemno zavzetost članov nega kolektiva Elektro Žirovnica iz obratov Bled, Bohinjskega Radovljica, ki se vselej 100 % odziva vabilu na odvzem krvi. Dosti ne zaostaja tudi kolektiv tovarne Elam, ki redno odda okoli 200 krvodajalcev.

Ob navzočnosti predsednika AMZJ inž. Vekoslava Javca, predsednika občinske skupščine Kajdiža in drugih gostov, so prejšnjo soboto svečano proslavili 25-letje AMD Podnart. Za dolgoletno požrtvovalno delo so podelili priznanj aktivnim in častnim članom AMD Podnart. Društvo spada med najbolj delavna AMD v Sloveniji.

S komedije — KOMAJ DO SREDNJIH VEJ, gostujejo na okoliških odrih

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

Obračun v zapuščenem mestu

Ameriški western Obračun v zapuščenem mestu sodi med westernne klasičnega tipa, poleg vsega pa je že precej starega datuma in črno-bel. Torej, nobenega posebnega spektakla. No, pa nič hudega. Med filmi svoje (plehke) zvrsti bi mu šlo stvoriti kar zavirljivo visoko mesto. Film sicer ni poln akcije in dobro znanih »kavbojskih« zapletov, je pa zanimiv in ko bi ga postavili v sodobno okolje in še malo »začinili«, bi bil kar dobra kriminalka.

Naj vas torej najprej seznanim z vsebino: nekega generala ameriške vojske so obdolžili kot glavnega krivca velikega pokola v trdnjavi Fort Furnace Creek. Tam so namreč Indijanci z zvijačo prišli v trdnjavo in pobili vse do zadnjega moža, le nekaj višjih častnikov se je rešilo. Tem so potem sodili in končno obsodili generala, katerega pa je na sodišču zadela kap in je umrl. Toda njegov sin je sklenil, da bo opral očetovo ime. Drugi generalov sin pa se je z očetom sprl in ga že več let ni videl, a ko je v zaporu prebral novico o očetovi smrti, je tudi on sklenil, da bo dokazal, da je bil njegov oče nedolžen.

Tako je mladi postopač prispel v mesto Furnace Creek, ki je dobilo ime po trdnjavi, v kateri se je zgodil pokol. Kmalu je spoznal ljudi, za katere je kmalu ugotovil, da je njihova preteklost povezana s pokolom v trdnjavi. Iskal pa je polkovnika Walsha, ki je bil tudi tam in katerega je sumil, da je on glavni krivec. Nekaj časa ga je zasledoval, končno pa je zvedel resnico: polkovnik je pred smrtjo napisal pismo, v katerem je priznal, da je on zakrivil pokol. A tisto pismo je skrivnostno izginilo. Fant je kmalu ugotovil, da ga je vzel njegov brat, ki je prišel v mesto z istimi cilji kot on. Po burnih zapletih sta se rešila peščice sovražnikov, mladi fant pa se je zaljubil v lepo dekle, ki mu je pomagalo pri zvedbi načrta. Tako sta z bratom oprala očetovo ime in no seveda, za zaključek velika filmska katarza vseh negativnih likov.

Režiser Bruce Humberstone je imel na voljo bolj malo tehničnih iznajdb modernega filma, a je kar uspešno zaoral edino na tem področju in prav domiselno posnel nekaj »težjih« kadrov v filmu. Na voljo je imel tudi solidne, sicer manj znane igralce (še najbolj znano ime je Victor Mature). Torej, čisto soliden film, čeprav je bilo seveda še vedno opaziti nekatere pomanjkljivosti in dokaj komercialne diagonale, na katere se je film z ustvarjalci vred kar močno opiral. Filmu v prid govori čas njegovega nastanka. Je namreč zelo star. Tako je tu še en dokaz več, da so tudi brez večjih tehničnih zmogljivosti lahko snemali čisto zanimive filme.

I. Š.

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

ETIENNE — ti moj ubogi...!

Francoski dramatik, romanopisec, scenarist in filmski režiser Jacques Deval se je rodil l. 1880 kot sin igralca v Parizu. Študiral je medicino in književnost. Že v mladih letih je izdal pesniško zbirko in komaj leto dni nato, leta 1920, je bila v Parizu uprizorjena njegova prva drama »Une faible femme« — Slaba ženska. Tej je sledilo kakih 40 dramskih del, mnogega scenarijev, romanov, knjig vtisov in razmišljanj o gledališču.

Bil je izredno dober poznavalec svojega okolja ter se je večina njegovih del dogajala v meščanskih krogih med obema vojnoma. Njegova dramska dela so akcijsko bogata, prizori prehajajo pogosto v lirčne, včasih celo melanholične scene. Tem pa je pravi čas dodal merico humorja in duhovitosti. Zelo popularen je v zahodnem svetu in prav zaradi njegovega odnosa do družbe so njegova dela popularna in gledališko živa še danes.

Eno njegovih del je tudi komedija Etienne. Pri nas smo ga videli na odru mariborske Drame v l. 1958/59. Uprizorjena je bila tudi na mnogih večjih odrih Evrope.

V francoskem Etiennu smo našli toliko sorodnosti z našo družbo, da smo ga brez pomisleka postavili v naše okolje. Koliko je pri nas podobnih družinskih odnosov, ki so krivi za zagrenjenost, zgubljenost, površnost in včasih celo prestopništvo mladih ljudi. Mnogokrat so ti ljudje prekmalu in prekruto, pa tudi z napačne strani spoznali senčno plat življenja, namesto da bi spoznali, da je edino družina osnovna celica in nosilec pravih družbenih odnosov.

Problem Etienna je aktualen tudi danes, ko se mnogokrat vprašujemo o psihi pubertetnika, ki ima poseben odnos do okolice. Izpoveduje časovno neomejen osnovni problem doraščajočega človeka, govori o skrbi in problemih staršev, vzgojnih ukre-

pih in metodah, s katerimi ga starši hočejo poboljšati. Osnova za vse to pa so navidezne in resnične družinske razmere, v katerih mora živeti ta rahločutni, občutljivi, nepokvarjeni in idealizma polni otrok. Deval je medsebojni odnos tričlanske družine razbil v tri nasprotujoče tabore, ko bi vendar morala biti družina homogena celica življenja. Ničesar nimajo skupnega, razen družinski priimek.

Komedija povezuje med seboj vse te probleme duhovito in bo prav gotovo vzbudila zanimanje pri doraščajoči mladini, kakor odraslih.

Amatersko gledališče Tone Čufar je pripravilo komedijo v sodelovanju: Naceta Smoleja, Slave Maroševičeve, Igorja Škrlja, Vere Smukavčeve, Ivana Berlota, Tatjane Koširjeve, Jerneja Pogačnika in Lidijske Keržanove. Režija: Stanka Geršakova, scena Jože Bedič.

Premiera bo v soboto, 1. aprila 1972.

Gledališče Tone Čufar v letu 1971 in načrti za naprej

(Nadalj. in konec)

Za redno delo, organizacijo XIV. srečanja dramskih skupin Slovenije, za tuja dramska gostovanja in sodelovanje na hvarskem festivalu dramskih amaterjev Jugoslavije je gledališče Tone Čufar v letu 1971 prejelo 217.190,00 dinarjev. Od tega je dotacija samo za redno delo gledališča znašala 176.670,00 dinarjev, ki jo je gledališče uporabilo za uprizoritev 3 premier s 27 predstavami. Z vstopnino, najemnino in ostalim je gledališče ustvarilo še 69.038,00 din lastnega dohodka. Zaradi manjšega števila predstav so tudi lastni dohodki manjši, upoštevati pa je tudi treba, da je precejšen del sredstev gledališče lani moralo nameniti ureditvi prostorov (garderobe, delavnice, pokrivanju korita itd.) zaradi preureditvenih del v stavbi. Poleg tega mora gledališče plačati vrsto obveznosti, kot je na primer amortizacija, ki znaša 12.500,00 din letno in seveda vse prispevke na osebne dohodke redno in dopolnilno

zaposlenih kot tudi ostalih sodelujočih.

Lani si je gledališče predstavljalo na Jesenicah ogledalo 7635 gledalcev, od tega 5913 ali 219 gledalcev poprečno na predstavo domačega gledališča in 1722 ali 172 gledalcev poprečno na tujo predstavo.

In načrti za leto 1972? Gledališče je kulturni skupnosti predložilo več variant obsega dela gledališča in zanj potrebnih sredstev. Kulturna skupnost je izbrala varianto, s katero se gledališče obvezuje za šest premier s 60 predstavami v letu 1972, za kar bo potrebovalo 265.000,00 dinarjev družbene subvencije. S temi sredstvi gledališče ne more zaposliti dodatno nobenega sicer nujno potrebnega gledališkega delavca in tudi sredstva za honorarnega umetniškega vodja, kakor tudi sredstva za kritje stroškov gostovanj tujih gledališč, niso všteta v zgornjo vsoto. Sredstva v te namene bo kulturna skupnost dodeljevala na osnovi opravljenega dela.

Premieri Ustinove komedije

KOMAJ DO SREDNJIH VEJ, bo prihodnji teden sledila premiera komedije J. Devala ETIENNE. Do konca pomladanskega dela sezone bo gledališče uprizorilo še dramo F. Kozaka VIDA GRANTOVA, udeleženci dramskega tečaja, ki teče, pa bodo predvidoma uprizorili dva samostojna gledališka večera in sicer en satirično zabavni večer in klubski večer s partizansko temo. Gostovanju Primorskega gledališča z dramo NAJ POJE ČUK, pa bo sledilo še gostovanje ljubljanske Drame predvidoma s komedijo B. Shawa PYGMALION. V okviru petletnega načrta pa gledališče pripravlja temeljit vsebinski in kadrovski program utrjevanja in rasti gledališkega ustvarjanja na Jesenicah. Prvi rezultati tega programa naj bi bili vidni že jeseni, ko bo možno zagotoviti tudi načrtno programsko stalnost gledaliških predstav na Jesenicah in tudi v občini, kar v zadnjih dveh sezonah zaradi preureditvenih del v stavbi gledališča ni bilo možno.

Igralski kolektiv komedije P. Ustinova KOMAJ DO SREDNJIH VEJ

Jože Zupan - sankanje, to mi je veselje

Naša tovarna se lahko pohvali s številnimi vrhunskimi športniki. Enega od njih sem srečal v elektrodelaavnici v valjarni Bela: Jože Zupana, skromnega in nepoznanega, kakor je manj znan tudi šport, s katerim se ukvarja — sankanje. Doma je iz Begunj, kjer že nekaj let deluje močan sankski klub.

Glavno besedo pri uspehih kluba imajo prav gotovo bratje Zupan: Janez, Stefan in Joža. Doslej je dosegel že več zelo lepih rezultatov in pokazal izredno borbenost. Prosil sem ga za kratek razgovor.

Naštet mi nekaj športnih uspehov!

Leta 1962 sem bil na republiškem prvenstvu mladinc

cev prvi med posamezniki in v dvosedu. Leto pozneje republiški članski prvak, več prvih mest na tekmovanjih v Bohinju, Tržiču, Jesenicah in doma. Sicer pa, velikokrat sem se moral zadovoljiti z drugim mestom.

Kako pa državno prvenstvo?

Ga ni, ker ni udeležbe z drugih republik.

Največji dosežki kluba?

Teško bi naštel vse, ker se ne spominjam. Begunjci smo pobrali precej naslovov na raznih tekmovanjih tako ekipno, kot posamezniki, zlasti pa nam »laufa« v dvosedih. Dragocen nam je »ORLOV POKAL«, ki smo ga prejeli v trajno last po petih zmagah.

Olimpiada je mimo. Niste bili med olimpijskimi kandidati. Zakaj ste v svetovnem merilu zadaj? Pred leti je bilo dosti napisanega o slabi opremljenosti. Je še vedno tako?

Seveda je. Z opremo zaostajamo, bolje rečeno capljamo leto ali dve zadaj. Pa ne samo oprema. Ta se izpopolnjuje hkrati z novo tehniko vožnje, ki pa jo je treba najprej spoznati in jo osvojiti. Vse to gre pri nas prepočasno. Sankaci smo več ali manj prepuščeni sami sebi.

Kako pa trenirate?

V glavnem po lastni presoji in razpoloženju. Tudi proge si pripravljamo sami. Že dolgo si želimo, da bi nam zgradili umetno progo in jo vzdrževali čez vso sezono. Da bi nam nudili organizirane treninge ob pomoči sposobnih trenerjev.

Kdo pa vas financira?

Nekaj priteče iz ObZTK Radovljica — odvisno od dejavnosti kluba — večinoma pa si pomagamo sami. Tudi večino sani smo si sami nabavili. Rad bi potožil: Sankaske zveza Jugoslavije se za nas premalo zanima, tako finančno, kot strokovno.

Pa te to — lahko bi rekel precej samorastniško — športno udejstvovanje spravljaja v malodušje?

Sploh ne! Sankanje mi je v veselje. Ne želim se za ne vem kakšnim uspehom, za vrhunskimi rezultati.

Kako pa misliš za naprej?

Dokler bo čas in zdravje bom sodeloval, veselja mi menda ne bo zmanjkalo!

Povej mi ali te je strmih in ostrih zavojev kdaj strah? Si se že kdaj poškodoval?

Poškodoval se še nisem. Vožnje me ni nikoli strah. Korajža je nam Begunjecem na tekmovanjih glavni adut, s katerim poskušamo nadoknaditi pomanjkanje rutine in tehnike vožnje.

Hvala za razgovor Jože, pa srečno vožnjo!

M. G.

Občinsko prvenstvo v košarki za osnovne šole

Letošnje prvenstvo za osnovne šole organizirata občinska Zveza za telesno kulturo in košarkarski klub Jesenice. Tekmovanje poteka po dvokrožnem liga sistemu. Tekmujejo štiri osnovne šole z žensko in moško ekipo in sicer ekipe osnovnih šol: Kranjska gora, Mojstrana, Prežihov Voranc in Tone Čufar Jesenice.

V prvem kolu so se srečale v telovadnici na Jesenicah ekipe osnovnih šol Mojstrane in Prežihov Voranc Jesenice. Pionirke osnovne šole Prežihov Voranc so premagale sovrstnice iz Mojstrane z rezultatom 54:20. Nekoliko večje igralke z Jesenic so vodile vso tekmo in je zmaga popolnoma zaslužena. Koše za osnovno šolo Prežihov Voranc so dosegle: Purgar 28, Muharemovič 12, Tomažič 8, Kenda 4, Tušar 2; za Mojstrano pa: Polda 10, Možina 4, Lakota 6.

Fantje obeh šol so bili izredno izenačeni. Prva je povedla Mojstrana s 6:2, vendar pa so Prežihovci do polčasa izenačili in povedli s 13:12. Tudi v nadaljevanju sta obe ekipe igrali izredno dobro v obrambi, tako da je zmagala ekipa Prežihovega Voranca, zaradi nekoliko višjih igralcev, ki so pobrali pod obema košema precej odbitih žog. Rezultat je bil precej nizek 27:20, koše pa so dosegli: za osnovno šolo Prežihov Voranc: Cetina 3, Ličof 8, Oblak 10, Fartek 2, Boršnar 4; za osnovno šolo Mojstrana pa: Skomavc I. 8,

Hladnik 4, Urbas Tone 2, Skomavc T. 6.

V Kranjski gori so se med seboj pomerile ekipe osnovne šole Kranjska gora in Tone Čufar. V izredno zanimivem srečanju so pionirji Kranjske gore premagali svoje sovrstnike z rezultatom 33:31.

Za zmagovalce so koše dosegli: Rožič 18, Sluga 5, Pečar in Smolej po 4, Cuznar 2; za osnovno šolo Tone Čufar pa: Mihelič 10, Zgonc 2, Berce 4, Golja 12, Peskar 3.

Kranjskogorci so zmago dosegli tudi pri dekletih. Ekipa osnovne šole Tone Čufar se je domačinkam upirala le prvi polčas, v nadaljevanju pa so domačinke zlahka zmagale. Rezultat tekme je bil 44:29.

Koše za Kr. goro so dosegle: Papler 19, Rožič 7, Cuznar 4, Zupan 6, Janžovnik 8; za osnovno šolo Tone Čufar pa: Veber 12, Smagin 9, Babnik 3, Cafek 2, Bedene 2, Hutar 1.

Lestvici po prvem kolu sta naslednji:

pionirji:

1. Prežihov Voranc	2 27:20
2. Kranjska gora	2 33:31
3. Tone Čufar	0 31:33
4. Mojstrana	0 20:27

pionirke

1. Prežihov Voranc	2 50:20
2. Kranjska gora	2 44:29
3. Tone Čufar	0 29:44
4. Mojstrana	0 20:50

Prvenstvo se nadaljuje do sobote. Pričakujemo, da bo tekmovanje ostalo še naprej tako zanimivo kot je bilo v prvem kolu.

Br

Namizni tenis

Poraz in zmaga

V prejšnjem tednu sta bili na Jesenicah na sporedu dve tekmi za pokal maršala Tita na področju SR Slovenije v namiznem tenisu.

Najprej sta se pomerili ženski ekipi Jesenic in kranjskega Triglava. Po pričakovanju so zmagale igralke Triglava, ki v oslabljeni ekipi Jesenic niso imele resnega nasprotnika. Edina, ki se je uspešno zoperstavila mladim in obetajočim kranjskankam, je bila Novakova, ki je kljub pomanjkanju treninga zalgrala

zelo dobro in dva dvoboja zaključila v svojo korist. Rezultat: Triglav : Jesenice 5:2.

V drugi tekmi pa se je v okviru istega tekmovanja moška ekipa Jesenic pomerila z ekipo TVD Partizan Voklo. Gostje, skoraj popolni začetniki, so bili izrazito slabši nasprotnik in so gladko izgubili z rezultatom 5:0. Ob dveh starejših igralcih je v ekipi Jesenic zelo dobro zaigral mladi Muznik in dobil dva dvoboja

ViTo

Pozdravno pismo za tovariša TITA

Srebrna triglavška štafeta

Alpinistični odsek Planinskega društva Jesenice bo slavil letos s prenosom triglavske štafete v počastitev 80-letnice rojstva maršala in predsednika republike tovariša Tita svoj srebrni jubilej, 25-letnico prve štafete.

Le tri leta po osvoboditvi, leta 1948, so se jeseniški planinci odločili, da ponesejo z vrha Triglava, simbola slovenskega naroda pozdrave in čestitke z najlepšimi željami Titu za njegov 55. rojstni dan. Ta prva triglavška Titova štafeta ni bila praznična samo za mlade planince in plezalce z Jesenic. Na Triglavu in na nadaljni poti so se jim pridružili še drugi z Rateč, Kranjske gore, Mojstrane in drugih krajev in vasi naše občine, Gorenjske in Slovenije. To je bila prava manifestacija in slavlje mladostnega poleta ljubiteljev in obiskovalcev gora. Triglavski štafeti so se v naslednjih letih priključile še mnoge druge lokalne štafete z Jalovca, Bohinja, Stola, Storžiča, Grintovca in drugod. Vsakoletna, tradicionalna Titova štafeta je bila pregled množičnosti in aktivnosti mladih planincev, gornikov, hribovcev, visokogorskih alpskih smučarjev, plezalcev, alpinistov in gorskih reševalcev.

Letošnja 25. jubilejna triglavška mladinska štafeta v počastitev 80-letnice maršala in predsednika Jugoslavije Josipa Broza Tita, mora biti res jubilejna in srebrna. Po

dosedanjih pripravah in izrednem zanimanju bo letošnja štafeta v vsakem pogledu presegla vse dosedanje. Zanimanje med mladino je izredno, vsi planinci, plezalci, alpinisti z gorskimi reševalci iz naše, radovljiške in drugih občin hočejo prispevati svoj delež k množičnosti in slovesnosti letošnje triglavske Titove štafete.

Pokroviteljstvo nad letošnjo jubilejno triglavsko Titovo štafeto, je prevzelo časopisno podjetje Delo, ki bo vsem udeležencem štafete poklonilo poseben jubilejni znak.

Planinska društva, ki upravljajo planinske postojanke v Triglavu in njegovi sosesčini, Javornik-Koroška Bela, Stara Fužina, Dovje, Mojstrana in Ljubljana matiča, bodo dala na razpolago svoje planinske postojanke: Vodnikov dom na Velem polju, Kovinarsko kočjo na Zasiški planini v Krmi, Aljažev dom v Vratih, Staničev dom pod Triglavom in triglavski planinski dom, Kredarico. Gorski vodniki in gorski reševalci bodo v največji meri poskrbeli za varno hojo in prijetno bivanje v pomladanskih zasneženih in v led ukovanih gorah.

Planinci, plezalci, visokogorski alpski smučarji, alpinisti ter gorski reševalci iz Jesenic vabijo k pomladanskemu prazniku vrhu Triglava vse ljubitelje gora naše občine in tudi druge.

Pionirsko moštvo HK Kranjska gora prvak Slovenije

Pionirsko republiško hokejsko prvenstvo je zaključeno

Na prvem republiškem hokejskem prvenstvu za pionirje, so doseženi pričakovani rezultati. Prvenstva so se udeležila samo tri moštva in sicer: Kranjska gora, Olimpija Ljubljana in Jesenice.

Doseženi so naslednji rezultati:

V prvem delu: Olimpija : Jesenice 6:4, Olimpija : Kranjska gora 1:5, Kr. gora : Je-

senice 8:4; v drugem delu: Jesenice : Olimpija 1:4, Kr. gora : Olimpija 1:2, Jesenice : Kr. gora 4:6.

Lestvica:

Kr. gora	4	3	0	1	20:11	6
Olimpija	4	3	0	1	13:11	6
Jesenice	4	0	0	4	13:24	0

Pionirske hokejske tekme so vzbudile precejšnje zanimanje predvsem mlajšega

občinstva, tako da je bilo na nekaterih tekmah več kot sto gledalcev, ki so bili z igro najmlajših hokejistov povsem zadovoljni. Lahko rečemo, da sta trenerja obeh moštev, Brun in Medja lahko zadovoljna s prikazano igro svojih varovancev. Tudi občinstvo je lahko uživalo ob lepo pripravljenih akcijah in množici golov. Če bodo še naprej resno delali s temi mladimi, talentiranimi igralci, se za bodočnost hokeja na Jesenicah ni treba bati.

V obeh moštvi pa so nastopali:

pri Kranjski gori: Pretnar, Varl, Terseglav, Rekar, Možina, Hans, Černuta, Kobl, Šlibar, Horvat, Fartek, Medja, Brun, Novak, Crnović, Ajdišek, Jug;

pri Jesenicah: Crnović, Tičar, Rozman, Beznik, Gregorič, Šuvak I, Golja, Lindič, Razpet, Lah, Bešič, Pajič, Šuvak II, Ščap, Gregorčič, Klavžar, M. Cimirotić

Meddruštveno tekmovanje v vajah na orodju na Javorniku

V nedeljo, 19. marca, je bilo v dvorani TVD Partizan na Javorniku meddruštveno tekmovanje v vajah na orodju. Tekmovanje se je udeležilo 55 mladink, pionirk ter mladincev in pionirjev iz Gorij pri Bledu, Kranja (dve tekmovalni vrsti) in Javornika. Srečanje je bilo namenjeno pripravam za republiško tekmovanje mladincev in pionirjev, ki bo v Ljubljani.

Pri mladinkah je bila najboljša ekipa Kranj I, ki je zbrala 144,4 točke, Kranj II 140,1, TVD Partizan Gorje 139,8, tri tekmovalke iz Javornika pa so zbrale 102,3 točke.

Posamezno so se na prva tri mesta uvrstile mladinke: 1. Sonja Grum, Kranj, 37,8, 2. Jožica Erjavec, Javornik, 35,8, 3. Mira Pogačnik, Kranj, 35,7.

Pionirke — ekipno: 1. Kranj 215 točk, 2. Javornik 208 točk. **Posamezno:** 1. Maja Pogačnik, Kranj, 37,1, 2. Alenka Obradović, Kranj, 36,6, 3. Maja Košir, Kranj, 36,5.

Pionirji — ekipno: 1. Gorje

276,6 točk, 2. Javornik 207,6 točk.

Pionirji — posamezno: 1. Janko Znidar, Gorje, 47,1, 2. Samo Arh, Gorje, 46,2, 3. Bogdan Repe, Gorje, 36,2.

Mladinci: 1. Slavko Bolčina, Gorje, 54,4, 2. Stanko Eržen, 52,7, 3. Janko Maček, Gorje, 50,9.

Člani: 1. Franci Peterman, Gorje, 48,5, 2. Janko Bolčina, Gorje, 46,3.

Tekmovanje v vajah na orodju na Javorniku je bilo v takšnem obsegu organizirano po daljšem presledku in zato pomeni spodbudo za poživitev dela tudi v prihodnje, tako da bo na naslednjih podobnih tekmovanjih v vajah na orodju še več telovadnih vrst in tekmovalcev.

Srečanje telovadnih vrst iz Kranja, Gorij in Javornika je bilo organizirano na pobudo TVD Partizan Javornik, ki je organizacijo tekmovanja tudi skrbno pripravil in izvedel. Podobno srečanje predvidevajo spet v maju in sicer v Kranju, kjer bodo imeli partizanski mnogoboj.

Klubsko prvenstvo kegljačev na ledu v sezoni 1971/1972

Z otvoritvijo športne dvorane na Jesenicah, decembra lani, se je tudi pričela sezona kegljačev na ledu. Začeli so z rednimi treningi in izvajanjem klubskega prvenstva po predvidenem programu. Celotni program tekmovanj v sezoni 1971/1972 je bil izveden, med drugim tudi klubsko prvenstvo: moštveno — šestkrat in posamezno bližanje in zbijanje na štirih igriščih.

V moštveni konkurenci je premočno zmagalo moštvo Murke.

Rezultati:

Moštveno (nastopilo sedem moštev): 1. Murka (Drinovec, Božič, Klinar, Koblar, Sodja) 51 točk, 2. Rozman (Rozman I., Hafner I. st., Kozjek, Kozamernik) 42 točk, 3. Universal (Bebnik, Lužovec, Petrovič, Žgovc, Hafner I. ml.) 35 točk 1.095, 4. Sava I (Pogač-

nik, Zupančič, Krek, Stevič, Baza) 35 točk 0.775, 5. Gerdej (Gerdej, Beton, Železnikar, Solar, Jug) 30 točk, 6. Sotlar (Sotlar L., Sotlar M. st., Sotlar M. ml., Šapek, Solar) 29 točk, 7. Sava II (Kralj, Belec, Krnjajič, Leben, Varek) 6 točk;

Posamezno bližanje in zbijanje (nastopilo je 30 tekmovalcev): 1. Ivan Železnikar 211 točk, 2. Lado Sodja 193 točk, 3. Jože Klinar 171 točk, 4. Alojz Babnik 153 točk, 5. Karol Koblar 143 točk, 6. Maks Sotlar ml. 132 točk, 7. Bogo Solar 128 točk, 8. Alojz Drinovec 124 točk, 9. Vinko Kozjek 123 točk, 10. Jadran Kozamernik 121 točk, 11. Srečo Noč 120 točk, 12. Jože Gerdej 119 točk, 13. Lado Sotlar 119 točk, 14. Vinko Lužovec 116 točk, 15. Anton Beton 116 točk itd.

D. E.

Peter ŠTEFANIČ je bil z 10. mestom najboljši Jugoslovani na I. svetovnem prvenstvu v smučarskih poletih

Tako začenjajo na Stari Savi bodoči hokejisti

Poraz tudi v Kropi

Preteklo soboto so nogometaši Jesenic odigrali pokalno tekmo za Jugo-cup z moštvom Kroke, članom gorenjske nogometne lige in tekmo nepričakovano izgubili z rezultatom 3:2. To je največje presenečenje tega tradicionalnega tekmovanja. Lepo in sončno vreme je napovedalo dobro igro in dosti golov. Naši so tekmo pričeli precej samozavestno, kar se jim je že v peti minuti igre maščevalo, ker so domači igralci prišli v vodstvo z 1:0. S tem so tudi opozorili, da se bodo Jeseničani mogli bolj potruditi, če hočejo zmagati, s čemer so že v naprej računali. V dvajseti minuti gostje izkoristijo eno od številnih priložnosti in na podajo halta Kralja, krilec Karahodžić izenači rezultat. Veselje Jeseničanov ni dolgo trajalo, ker so v kratkem času napadali Kroke izkoristili nepazljivost jeseniške obrambe in povedli z 2:1. To popoldne našim športna sreča ni bila naklonjena, ker ne uspejo kljub številnim priložnostim doseči gola. Samo Noč je trikrat zadel vratnico. Jeseničanom je šele pred koncem prvega dela igre uspelo rezultat izenačiti tokrat iz prostega strela katerega je izvedel Kralj.

V drugem polčasu se ponavlja ista slika, našim ne gre in ne gre, kakor da bi napadali tekmovali, kdo bo večkrat zgrešil. Ko smo že pričakovali, da bomo gledali podaljške te tekme je moštvo Kroke, zopet po napaki obrambe, doseglo tretji gol. Opravičeno se sprašujem, kako je mogoče, da ekipa, ki tekmuje v nižji kategoriji in je verjetno tudi slabše pripravljena iz samo treh priložnosti za dosego gola zmagala pred ekipo, ki je imela najmanj trikrat več priložnosti za dosego gola. Na tej tekmi smo šele videli, koliko v napadu pomenijo trije igralci, kateri več ne igrajo (Ljubojevič, Hodžić in Pavlič).

V nedeljo Jeseničane čaka zelo težko prvenstveno srečanje v Novi Gorici s tretjo uvrščeno ekipo v SNCL, katero resno računa na prvo mesto.

Tudi mladinci imajo težko preizkušnjo v Kranju, kjer igrajo prvenstveno tekmo z moštvom Triglava.

Pionirji pa igrajo v Bohinjski Bistrici s svojimi sovratniki. M. C.

**Dopisujte
v
Železarja**

ZDRUŽENO PODJETJE SLOVENSKE ŽELEZARNE ŽELEZARNA JESENICE

razpisuje

za šolsko leto 1972/73 štipendije za izučitev poklicev v

1. POKLICNI SOLI NA JESENICAH

- 25 štipendij za ključavničarje
- 25 štipendij za ključavničarje — varilce
- 10 štipendij za ključavničarje — orodjarje
- 10 štipendij za vodovodne instalaterje
- 10 štipendij za strugarje
- 30 štipendij za elektricarje

Solanje traja 3 leta. Pogoje za sprejem imajo učenci, ki so uspešno dokončali osnovno šolo in so telesno in duševno zdravi. Zaposlitev po končanem šolanju je zagotovljena.

2. SOLI ZA SPECIALIZIRANE METALURŠKE POKLICE

1. Za poklice v proizvodnji jekla in litine
 - 6 štipendij za talilce pri plavžih
 - 10 štipendij za talilce pri SM pečeh
 - 6 štipendij za talilce pri elektro pečeh
 - 8 štipendij za kaluparje — livarje
2. Za poklice pri vroči predelavi jekla
 - 15 štipendij za valjavce profilov in žice
 - 10 štipendij za valjavce pločevine
3. Za poklice v hladni predelavi jekla
 - 15 štipendij za hladno valjavce
 - 20 štipendij za žičarje — vlačilce jekla

Solanje traja dve leti. Pogoje za sprejem imajo učenci, ki so uspešno dokončali najmanj 6 razredov osnovne šole ter dokončali obveznosti osnovnega šolanja. Učenci — kandidati morajo biti telesno in duševno zdravi. Zaposlitev po končanem šolanju je zagotovljena.

Železarna bo nudila učencem štipendije in nadomestila za oskrbnine po dveh načelih:

1. boljši šolski uspeh — višja štipendija
2. slabše materialne razmere učenca — višje (ali popolno) nadomestilo oskrbnine.

Učencem nudimo štipendije, ki se bodo ravnale po njihovem šolskem uspehu. Višino štipendij si oglejte v naslednji tabeli:

Solski uspeh	Osnova	Zadosten	Dober	Prav dober	Odičen
I. letnik	160 din	280 din	340 din	400 din	
II. letnik	180 din	300 din	360 din	420 din	
III. letnik (za PIŠ)	200 din	320 din	380 din	440 din	

Učencem iz oddaljenih krajev je stanovanje in prehrana zagotovljena v Domu učencev na Jesenicah. Oskrbnina v domu znaša 500 din mesečno, vendar vam jo bo železarna nadomestila, in sicer v naslednjih zneskih:

Če znaša povprečen mesečni dohodek na druž. člana	Vam železarna nadomesti razliko med osnovo štipendije in polno oskrbnino
do 450 din	100 %
do 550 din	70 %
do 600 din	40 %
nad 600 din	—

Če imate torej v družini povprečni dohodek na družinskega člana do 450 din, potem vam železarna nadomesti celoten znesek od osnove štipendije do polne oskrbnine.

Se enkrat dobro preglejte vse pogoje, ki vam jih nudi železarna.

In potem se odločite. Vzemite pismo ali dopisnico in nam sporočite svojo željo oz. prijavo na naslov:

ZPSŽ ŽELEZARNA JESENICE, kadrovski sektor
64270 JESENICE

Vaša obvestila pričakujemo do 31. maja 1972.

Pripišite tudi svoj naslov, da vas bomo lahko pravočasno obvestili o vsem, kar je povezano z vašim bodočim šolanjem.

Vrata naših šol so torej odprta: vanje vabimo vse, ki bi radi postali predvsem dobri in uspešni strokovnjaki ter aktivni samoupravljalci, tako potrebni in zaželeni na številnih delovnih mestih železarne.

Čakamo na vašo odločitev.

ZPSŽ ŽELEZARNA JESENICE

Obvestilo invalidom

Medobčinsko društvo telesnih invalidov podružnica Jesenice obvešča vse telesne in delovne invalide o nekaterih pravicah in dobrinah svoje organizacije:

— da imajo starostni in invalidski upokojeanci, med katerimi so večinoma telesni invalidi, na podlagi delavskega sveta Združenega železniškega transportnega podjetja Slovenije, pravico do 50 % popusta od redne vozne cene na železnici v Sloveniji, vključno še na relaciji Divača—Pula—Divača, v neomejenem številu.

Ob nakupu vozovnice mora upokojenec pokazati odrezek o nakazani invalidski in starostni pokojnini in zahtevati za 50 % popust od redne cene.

Družinski član ali spremljevalec invalida oziroma upokojenca ima pravico do 25 % popusta od redne vozne cene s pogojem, da ob nakupu vozovnice zahteva še legitimacijo K-15, ki jo dobi na blagajni, kjer prodajajo železniške vozovnice.

50 % popust na železnici — kot je omenjeno — velja le za Slovenijo in Istro. Da bi tak popust veljal za vso Jugoslavijo, bi morale enak sklep sprejeti še ostale republiške skupnosti železniških transportnih podjetij. Za ta problem bo Zveza društev telesnih invalidov SRS zainteresirala vse republiške zveze DTI Jugoslavije. S predlogom, da bi imeli 50 % popust na železnici vsi člani Zveze društev telesnih invalidov Slovenije, glede na finančne težave slovenskih železnic, še niso uspeli.

— **Letovanje invalidov.** Od Zveze slepih Slovenije smo prejeli ponudbo za letovanje članov naše organizacije, da imajo urejene domove za letovanje in sicer na morju v Piranu in na Gorenjskem na Okroglem pri Kranju.

— sezona bo trajala od 1. 6. do 12. septembra

— grupe se menjavajo vsakih 10 dni, sicer po prijavah

— cena penziona je v predsezoni od 1. do 20. 6.) 30.00 din dnevno, v glavni sezoni (20. 6. — 12. 9.) 42.00 din dnevno

— cena za otroke: od 0 do 7 let starosti je 40 % od cene oskrbnega dne brez lastnega ležišča,

od 7 do 10 let starosti je 70 % od cene oskrbnega dne.

Dom oddiha na Okroglem pri Kranju je na lepem in mirnem kraju. Dom oddiha v Piranu je v središču mesta in oddaljen od plaže pri hotelu Sidro in Punta 2 minuti. Dom nima vrta, temveč samo teraso v III. nadstropju.

Kdor želi koristiti letovanje v omenjenih domovih naj se prijavi v pisarni podružnice.

— **Oproščeni plačevanja pristojbin za cestna motorna vozila.** Na podlagi odloka o višini pristojbin, ki se plačujejo za cestna motorna vozila so poleg vojaških vojnih invalidov oproščeni tudi delovni invalidi z 80 % ali večjo telesno okvaro, ki ima za posledico 60 % ali večjo prizadetost spodnjih okončin (nog) — (osebni avtomobili in mot. kolesa), če je vozilo namenjeno za njihov osebni prevoz (Ur. list SRS št. 2/72).

Da je delovni invalid oproščen cestne pristojbine na prvi ali ponovni registraciji motornega vozila na vsakih dvanajst mesecev mora imeti odločbo o priznanju svojstva delovnega invalida naznačen tudi odstotek telesne okvare. Če tega nima, naj si na pristojni invalidski komisiji Zavoda za soc. zavarovanje preskrbi dopolnitev odločbe. Kdor je po 26. I. 1972 še plačal cestno pristojbino pa je po odloku te oproščen, lahko dobi vrnjeno.

— Ob tej priložnosti naj vas seznanimo, da je skupščina SRS, odbor za invalidska in pokojninska zavarovanja na svoji seji obravnaval resolucijo I. zbora slovenskih invalidov. Ob obravnavi te resolucije je bilo na seji med drugim poudarjeno, da je materialni položaj invalidov in invalidskih upokojeancev iz leta v leto slabši, vendar o tem nimajo podrobnejših analiz. Po mnenju odbora bi morale skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev oziroma njihova zveza analizirati posledice, ki so jih za najtežje invalide povzročili novi predpisi o zdravstvenem zavarovanju. Zlasti bi bilo treba oceniti, kakšen vpliv imajo na invalide obstoječa nadomestila osebnega dohodka, participacijo na zdravila in ortopedske pripomočke (dopis SRS soc. zdravstveni zbor, št. 192/71).

Za zgoraj navedene obvestila se je zavzela organizacija telesnih in delovnih invalidov, zato prosimo vse invalide, da se zglasijo v pisarni odbora vsako sredo od 15.00 do 17.00 ure na cesti Maršala Tita 66 Jesenice (Gasilski dom). Tam dobi sleherni invalid vse informacije in vsa podrobnejša navodila o delu organizacije za leto 1972.

PTI Jesenice

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

1. aprila amer. film JUNA-KI VELIKIH TEKEM ob 15. uri

1. in 2. aprila amer. barvni film V ZNAKU REVOLVERJA, v režiji Sindney Salkow, v gl. vlogi Audie Murphy ob 17. in 19. uri

3. aprila amer. film OR-KANSKE VIŠAVE v režiji William Wyler, v gl. vlogi Laurence Oliver ob 17. in 19. uri

4. in 5. aprila franc. barvni film KDO JE MORILEC, v režiji Leonard Keigel, v gl. vlogi Romy Schneider ob 17. in 19. uri

6. aprila amer. film VDO-VA IZ WAGON GAPA, v režiji Charles T. Barton, v gl. vlogi But Abbot ob 17. in 19. uri

7. aprila italij.-nem. barvni film SMRT TRKA DVAKRAT v režiji Harold Philipp, v gl. vlogi Dean Reed, ob 17. in 19. uri

8. aprila amer. barv. film PLAVI VOJAK, v režiji Ralph Nelson, v gl. vlogi Candice Bergen, ob 17. in 19. uri

Kino PLAVZ

1. in 2. aprila franc. barvni film KDO JE MORILEC ob 18. in 20. uri

2. aprila amer. film JUNA-KI VELIKIH TEKEM ob 10. uri

3. in 4. aprila amer. barvni film V ZNAKU REVOLVERJA ob 18. in 20. uri

5. aprila amer. film VDO-VA IZ WAGON GAPA ob 18. in 20. uri

6. in 7. aprila franc. barvni film POSODI ŽENO PRIJATELJU ob 18. in 20. uri

8. aprila italij.-španski CS barv. film PRVI MITRALJEZ DIVJEGA ZAPADA ob 18. in 20. uri

Kino DOVJE

1. aprila italij. barvni film ALI BABA IN SVETA KRONA

2. aprila italij. barvni film DŽANGO PROTI SORTANI

5. aprila amer. barvni film V ZNAKU REVOLVERJA

8. aprila franc. barvni film POSODI ŽENO PRIJATELJU

Kino KRANJSKA GORA

1. aprila amer.-italij. CS barvni film ČLOVEK IZ OKLAHOME

2. aprila franc. barvni film POSODI ŽENO PRIJATELJU

4. aprila amer. film OR-KANSKE VIŠAVE

6. aprila franc. barvni film KDO JE MORILEC

8. aprila amer. barvni film V ZNAKU REVOLVERJA

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

1. aprila amer. film JUNA-KI VELIKIH TEKEM ob 17. uri

1. aprila italij. barvni film DŽANGO PROTI SORTANI ob 19. uri

2. aprila amer. film OR-KANSKE VIŠAVE ob 17. uri

2. aprila amer.-italij. barvni CS film ČLOVEK IZ OKLAHOME ob 19. uri

5. aprila franc. barvni film POSODI ŽENO PRIJATELJU ob 19. uri

8. aprila franc. barvni film KDO JE MORILEC ob 19. uri

Gledališče

SOBOTA, 1. 4. 1972 ob 19.30 Jacques Deval: ETIENE — komedija v treh dejanjih — PREMIERA.

NEDELJA, 2. 4. 1972 ob 19.30 Jacques Deval: ETIENE — komedija v treh dejanjih.

Na Jesenicah je naprodaj prazno mansardno, komfortno stanovanje 70 kvadratnih metrov notranje prostornine z garažo in vrtom. Naslov v ogl. odd. Železarja.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

CIRILA KLINARJA

izrekamo našo globoko zahvalo dr. Mihaelu Sajovicu za požrtvovalno pomoč pri dolgotrajnem zdravljenju, vsem darovalcem cvetja in vencev, vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in se poklonili njegovemu spominu.

Posebno zahvalo pa dolgujemo sodelavcem hladne valjarne in žičarne, ključavničarski delavnici železarne Jesenice, Gozdnemu obratu Jesenice, hokejistom, Hokejskemu klubu Jesenice in Hokejski zvezi Jugoslavije, uslužbencem predelovalnih obratov, uslužbencem knjigovodstva in upravi Avtotehne Ljubljana, kolektivu carinarnice Jesenice, godbi na pihala, pevcem, govornikom, prijateljem, ki so nudili prevoz in vsem, ki so ga počastili in spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena, sinovi in hčere

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega in nepozabnega moža in očeta

FRANCA TOLAR

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so nas v dneh težke izgube tolažili in nam pomagali. Posebna zahvala sestri Cvetki za njeno nesebično pomoč in lajšanje trpljenja v težkih dneh ter sosedom in njegovim najbližjim sodelavcem žerjavnega oddelka, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se pevcem z Jesenic za žalostinke, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem darovalcem vencev in cvetja.

Zalujoči: žena Mimi, sinova Franci z družino in Marjan ter ostalo sorodstvo

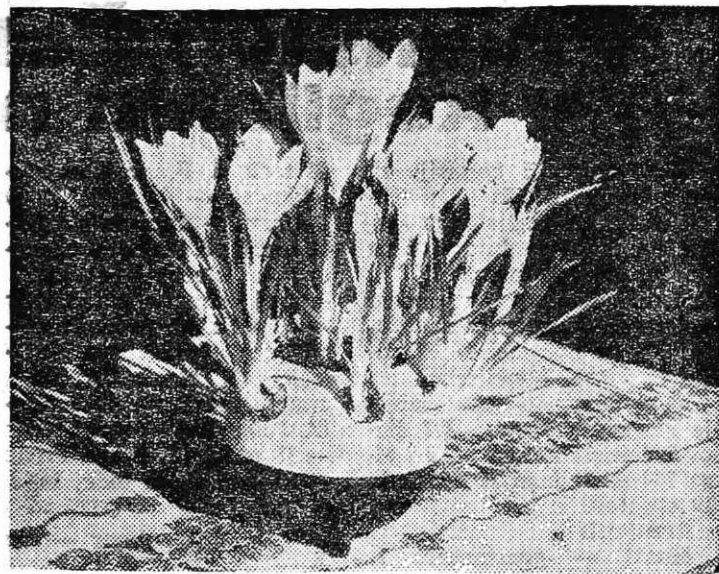
ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljene ga moža

FRANCA DEČMAN

se zahvaljujem sostanovalcem Dominiki in Janku Dobravec ter Betki in Martinu Kuralt za vso pomoč v težkih trenutkih. Enako se zahvaljujem vsem ostalim za kakršnokoli izkazano pozornost.

Zena Stanislava Dečman

Pomladanski okras v našem stanovanju

Želja ljubiteljev hokeja se je uresničila

Težko pričakovano hokejsko srečanje med moštvom Kurje vasi in reprezentanco SFRJ bo v soboto, 1. aprila, ob 19. uri v hokejski hali Podmežakljo.

Ljubitelji hokeja vljudno vabljeni

PLANINSKO DRUŠTVO JAVORNIK KOROŠKA BELA

razpisuje prosto delovno mesto

OSKRBNIKA

za kovinarsko koč v Krmi — 1 oseba

Pogoji: večša mora biti v strežbi, vsaj delno naj obvlada nemški jezik.

Osební dohodki po pravilniku. Zaposlitev je sezonska (pet mesecev).

Ponudbe pošljite upravnemu odboru planinskega društva Javornik — Koroška Bela.

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela ob 8. marcu — dnevu žena, in mi je bila zelo dobrodošla.

Marija Dobravec

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru valjarne Bela in tov. Kavčiču se zahvaljujem za darila ob 8. marcu — dnevu žena.

Sodelavke iz dnine Lazar

ZAHVALA

Ob težki izgubi moža, očeta in starega očeta

ANTONA PRISTOV

se zahvaljujem vsem sosedom, ki so nam kakorkoli pomagali, darovalcem vencev in vsem sodelavcem iz vodovodne inštalacije Železarne, ki ga še niso pozabili. Iskrena hvala tudi Tonijevim sodelavcem iz Bele in vsem drugim za vence in šopke, godbi, pevcem ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti. Zahvala tudi Društvu rejcev malih živali.

Zalujoči: žena Tilka, sinova Anton in Edo z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Samohranilke in vse ostale delavke iz elektrodne oddelka se zahvaljujejo tovarniškemu odboru osnovne organizacije sindikata Železarne oziroma sindikalnemu odboru obrata za prejeti denar ob 8. marcu — dnevu žena.

Sodelavke iz elektrodne oddelka

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru martinarnic se zahvaljujem za denarno nakazilo ob moji dolgotrajni bolezni.

Rudi Humar

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in babice

URSULE ROZMAN

roj. Pikon

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam ob teh težkih dneh stali ob strani.

Iskrena hvala sosedom, sorodnikom in znancem za pomoč, izraženo sožalje in vence.

Zahvaljujem se sodelavcem SV in VEN Bela za pozornost in denarno pomoč.

Prisrčna hvala vsem, ki so našo mamó spremili na zadnji poti.

Zalujoči: sin Janez in hči Zofka z družinoma

PLAVI VOJAK je ameriški western, ki prikazuje nasilje ameriške vojske v borbi proti Indijancem. Še posebno govori o znanem pomoru izvršenem 29. novembra 1864. Film je na sporedu v naših kinematografih.

Prvenstvo Železarne v kegljanju na ledu

V organizaciji komisije za športno rekreacijo in v tehnični izvedbi kegljaškega kluba na ledu, je bilo v času od 21. do 25. marca 1972 v športni dvorani prvenstvo Železarne v kegljanju na ledu, ekipno in posamezno v moški in ženski konkurenci.

V petdnevem tekmovanju je skupno nastopilo 202 članov kolektiva Železarne, od tega 190 moških in 12 žensk iz 19 obratov.

Rezultati:

Moški — posamezno: 1. Vinko Jordan — valjarna Bela — 49 točk, 2. Lado Lazar — gradb. vzdrž. — 48 točk, 3. Vinko Ambrožič — OTK — 48 točk, 4. Franc Benedičič — OTK — 46 točk, 5. Dominik Soklic — martinarna —

44 točk, 6. Franc Kosmač — jeklovlek — 43 točk, 7. Edi Dobravc — upravne službe — 41 točk, 8. Tone Logar — upravne službe — 41 točk, 9. Andrej Petraš — gradb. vzdrž. — 40 točk, 10. Peter Papič — strojno vzdrževanje — 40 točk, 11. Franc Drobič — gradb. vzdrž. — 40 točk, 12. Peter Ilič — stroj. vzdrž. — 38 točk, 13. Franc Pristov — livarna — 38 točk, 14. Jože Domevšek — OTK — 37 točk, 15. Jože Šlibar — transport — 37 točk, 16. Stane Torkar — upravne službe — 37 točk itd;

moški — ekipno: 1. gradbeno vzdrževanje (Lazar, Petraš, Drobič, Železnikar) 164 točk, 2. OTK (Ambrožič, Benedičič,

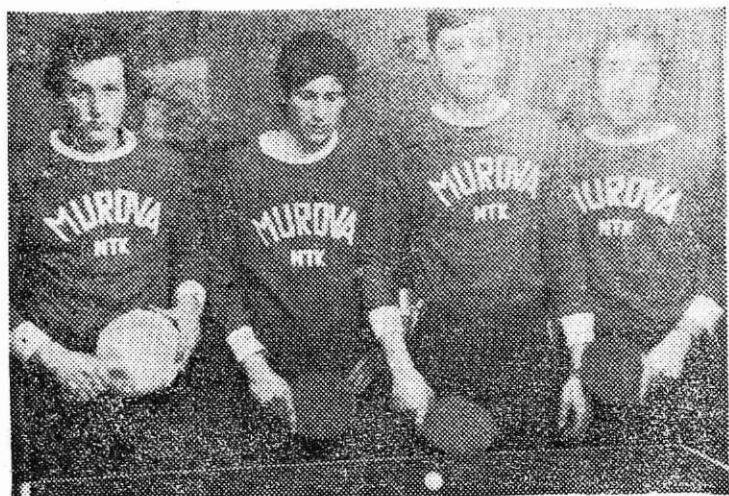
Domevšek, Klinar) 156 točk, 3. upravne službe (Dobravc, Logar, Torkar, Tomaž) 155 točk, 4. strojno vzdrževanje (Papič, Ilič, Jelovčan, Italo) 149 točk, 5. valjarna Bela (Jordan, Kero, Tavčar, Karel) 143 točk, 6. livarna (Pristov, Radovič, Leskovar, Girandon) 141 točk, 7. jeklovlek (Kosmač, Krivec C., Krivec S., Sodja) 126 točk, 8. HVŽ (Pešjak, Košir, Železnikar, inž. Kavčič) 119 točk, 9. martinarna (Soklič, Dokl, Kuzman, Faletič) 114 točk, 10. strojne delavnice (Lipovšek, Vister, Sušan, Korantar) 111 točk, 11. strugarna valjev (Dugar, Palovšnik, Tišov, Veno) 94 točk, 12. transport (Šlibar, Šmid, Drobnak, Andres) 91 točk, 13. valjarna 2430 (Vilman, Nemaček, Špaljer, Šuvak) 90 točk, 14. elektro-toplotna energija (Vidic, Markizeti, Šest, Komelj) 86 točk, 15. RTA (Žitnik, Valentar, Hočev, Pogačnik) 52 točk;

ženske — posamezno: 1. Karla Zorko OTK 28 točk, 2. Tončka Klinar — upravne službe — 27 točk, 3. Marinka Dobravc — upravne službe — 24 točk, 4. Majda Rozman — upravne službe — 20 točk, 5. Vladimira Sodja — upravne službe — 20 točk, 6. Zala Hočev — RTA — 18 točk, 7. Olga Kunšič — RTA — 16 točk, 8. Jožica Šetinc — OTK — 14 točk, 9. Milica Gašperin — RTA — 14 točk, 10. Sonja Frelj — RTA — 11 točk itd.;

ženske — ekipno: 1. upravne službe (Klinar, Dobravc, Rozman) 71 točk, 2. RTA (Hočev, Kunšič, Gašperin) 48 točk, 3. OTK (Zorko, Šetinc, Pogačnik) 47 točk.

Aktivni tekmovalci: 1. Janez Rozman — strojno vzdrževanje — 106 točk, 2. Anton Petrovič — HVŽ — 78 točk, 3. Lado Sodja — stroj. vzdrževanje — 77 točk, 4. Rudolf Šapek — strojno vzdrževanje — 72 točk, 5. Joža Hafner — livarna — 65 točk itd.

D. E.

Vztrajni namiznoteniški igralci

Murova : Šenčur 5 : 2

V okviru tekmovanja za jugoslovanski namiznoteniški pokal na področju SRS, je mlada ekipa Murove v prvem kolu gostovala v Šenčurju. Po zelo zanimivi in razburljivi igri je premagala ekipo Šenčurja z rezultatom 5:2. Za Murovo so nastopili: Hafner, Filipovič in Ravnikar. Naj-

boljši je bil Filipovič brez izgubljenega dvoboja.

S to zmago se je ekipa Murove uvrstila v drugo kolo, ko bo doma na Murovi igrala z odlično ekipo Kranja proti kateri nima veliko možnosti za uspeh. Vendar je tudi uvrstitev v drugo kolo lep uspeh za ekipo Murove.

Dolga leta nerazdružljivi s Planico — pokojna inž. Stanko Bloudek in Janez Poldar ter Rudi Finžgar

Vzemite si čas in preberite tudi vi Ne zaradi značke, zaradi sebe se bom vključil v akcijo TRIM

V našem glasilu smo letos že večkrat opozorili na skupno akcijo, ki jo organizirajo Zveza za telesno kulturo Slovenije, Partizan Slovenije in Zveza sindikatov Slovenije pod nazivom TRIM — ŠPORT ZA VSAKOGAR. V to akcijo se vključujejo tudi številni delovni kolektivi oziroma kot nosilec akcije sindikalne organizacije. Po zadnjih podatkih se je v naši železarni vključilo v to akcijo že 435 članov delovnega kolektiva, vendar pa se število vsak dan povečuje. Največji odziv je iz sindikalnih odborov v katerih so referenti za šport in rekreacijo dovolj aktivni, prijavljajo pa se tudi posamezniki.

Zelo hitre in pomembne spremembe ob vsestranskem razvoju industrializacije in urbanizacije v naši samoupravni socialistični družbi pogosto napredek na vseh področjih družbenega in gospodarskega razvoja. Toda pogoji sodobnega načina življenja in dela istočasno kažejo na vedno številnejše negativne spremljajoče pojave, značilne za vse sodobne industrializirane in urbanizirane sredine. Le-te se manifestirajo v poslabšanju telesnih in psihofizičnih sposobnosti ljudi. To se med drugim odraža na zmanjševanju delovnih in obrambnih sposobnosti, na skrajševanju delovnega časa, na povečanju poškodb, bolovanj in invalidnosti, na naraščanju asocialnih ravnanj ljudi, kar ogroža telesni in duševni razvoj sodobnega človeka.

Pobudniki akcije »šport za vsakogar« so menili, da je takšno stanje v precejšnji meri pogojeno z dejstvom, da je telesna kultura kot pomembna korektivno-kompenzacijska komponenta premalo zastopana v življenju in delu odraslih ljudi. Saj se v SFRJ aktivno ukvarja s telesno kulturo vsega le 6 % ljudi. Znanstvena dognanja pa kažejo vsestransko vlogo in pozitivne učinke telesne kulture na zmanjševanje navedenih negativnih posledic sodobnih življenjskih in delovnih razmer. Zato področje športne rekreacije dobiva vse širše in pomembnejše mesto na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja. Sedanje stanje na tem področju terja nenehno skrb za zdravje, telesno usposobljenost delovnih ljudi in za njihovo rekreacijo. Da se na tem področju dosežejo boljši pogoji, hitrejši napredek in organiziran razvoj športne rekreacije, so se v to akcijo vključila že domala vsa večja podjetja, sindikalne organizacije in občinske zveze za telesno kulturo.

REDNO GIBANJE JE ČLOVEKU PRAV TAKO POTREBNO KOT HRANA, PIJACA IN SPANJE

Zelo malo je potrebno pa se bo počutje vsakogar izboljšalo, izboljšal se bo tudi vaš videz in vaše zdravje. Zato je gibanje za značko TRIM samo spodbuda in ne cilj, da bi se čimveč gibali, da bi imeli vsak dan čimveč rekreacije. Začnite z najenostavnejšo telesno vajo — HOJO.

Hoja pomeni:

- za mišice prepotrebno vsakdanjo aktivnost,
 - za srce in ožilje zdravo urjenje,
 - za pljuča povečanje kapacitete in več kisika,
 - za živčevje poživitev krvnega obtoka, ki povzroči, da se po izdatni hoji po izletu v planine tako dobro počutimo.
- Da to dosežemo je potrebno le malo volje:
- pustiti bomo avto rajše doma, če pot lahko opravimo peš ali s kolesom;
 - ne bomo čakali na dvigalo, kajti hoja po stopnicah krepi mišice in utrjuje sklepe;
 - v službo bomo odšli peš, kajti hitra hoja v službo je več vredna kot nekaj jutranjih telovadnih vaj;
 - zavestno se bomo vsaj trikrat tedensko intenzivno gibal, ali s kolesarjenjem, odbojko, gimnastiko, telovadbo doma na vrtu, nogometom, namiznim tenisom, hitro hojo, vrtnim delom, itd.;
 - izbrali bomo tiste panoge pri katerih se bomo najbolj oznojili in zadihali in ki nam bodo najbolj koristile pri našem zdravju in telesni sposobnosti.

Hoja je osnovna vaja za povečanje vztrajnosti, pri čemer pa ne smemo pozabiti tudi na spretnost, hitrost in moč. Prvi dve lastnosti bomo razvijali z različnimi igrami z žogo.

Zlasti je treba skrbeti za mišično moč. Vsakdo bi moral imeti tako močne noge, da bi lahko preskočil plot ali drugačno nizko oviro in vsaj toliko močne roke, da bi lahko visel na drogu, krogih ali veji. Kaj pa mišičje trupa? Ne smemo dovoliti, da bi dobili ohlapne trebušne misice. Kajti za zdravje, za pravilno lego notranjih organov in za lepo oblikovano postavo mora biti trebušna stena napeta. Zato svetujemo redne vaje doma na tleh vsako jutro ali vsak večer!

Tako boste izgubili odvečno težo! Postali boste močnejši, odpornejši in sposobnejši. Počutili se boste bolje in bolj. Zato bodite v življenju v tem pogledu vztrajni, potrpežljivi in dosledni.

Da boste lahko vodili evidenco nad svojo vztrajnostjo in da boste ob letu svojo vztrajnost, potrpežljivost in doslednost dokazali s TRIM ZNAČKO, zahtevajte od svojega referenta za šport in rekreacijo pri sindikalnem odboru obrata ustrezen kartonček.

Mr na no: zar mc na nje dol pra na

V

V nji po gai rez Za spi žel za Up šal s t

N seb red je ja